

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

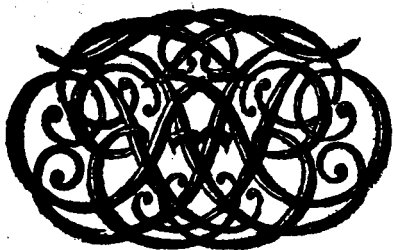
SOURCE DES IMAGES
Google Livres

74.11.04(2.)

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ
H
ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ
PHILOPATRIS
DIALOGVS LVCIANEVS
DISPVATIONEM
DE ILLIVS AETATE
ET AVCTORE
PRÆMISIT
VERSIONEM AC NOTAS

ADIECIT

M. IO. MATTHIAS GESNERVS

IENÆ

APVD IO. FELICEM BIELCKIVM

MDCCKV

LIBRARY

NOV 18 1907

NEW YORK

100 N. 3RD ST.

100 N. 3RD ST.

NEW YORK

NOV 18 1907

LIBRARY

100 N. 3RD ST.

NEW YORK

NOV 18 1907

VIRO
MAGNIFICO SUMME REVERENDO
ATQVE EXCELLENTISSIMO
IO. WILHELMO
DE LITH

THEOLOGIAE LICENTIATO
SACRORVM IN VRBE TOTAQVE ADEQ
DITONE ANSPACENSI

PRAESVLI GRAVISSIMO

ET

IN SENATV PRINCIPALI ECCLESIASTICO
SENATORI SANCTISSIMO

PATRONO O. M.

TVM

VIRQ

MAXIME REVERENDO
ATQVE EXCELLENTISSIMO

**GE. NICOLAO
KOEHLERO**

ECCLESIAE SVOBACENSIS ANTISTITI
ET REVERENDI CAPITVLI
(DECANO DIGNISSIMO)

PATRONO AC PRAECEPTORI
AETERNA PIETATE COLENDO

EX SENTENTIA BONORVM OMNIVM
IPSORVM

SYMMIS MERITIS

DIGNITATIS HONORVMQVE ACCESSIO

FACTA EST

EAM ACCESSIONEM

PATRIAE

ECCLESIAE

IPSIS

FELICEM FAVSTAM FORTVNATAMQVE ESSE

VOLO IVBEOQVE

TANTORVM NOMINVM

DEVOTVS CVLTOR

IO. MATTH. GESNERVS

PRÆFATIO.

 Perum LUCIANI SAMOSATENSIS nullam adhuc dum editionem proditam esse dignam cultissimo scriptore, quique, siue Atticæ vim eloquentiæ, siue πολυπραδειαν incredibilem plare spectes, acquotur forte a paucis, superetur a nemine, iam ab aliquo tempore viris doctis mirabile visum est. Versiones etenim, licet a doctissimis aliquot ætatis suæ viris profectæ sint, parum accuratas, contextum ipsum librariorum veterum pariter ac recentiorum mendis flagitiosissime oppletum, natas parca nimis manu a viris summis allatas, neque illas in vnum corpus collectas, omnes, quod aliquid de his literis iudicare possunt, agnoscunt. Atque hoc cum vniuersim verum est, cum imprimis de Philopatride Dialogo, qui inter LUCIANI opera edi solet, verissimum. Interpretatio, quæ extat, sæpe inepta, contextus Græcus vitiosissimo excusus, tenebris & squalore omnia plena. Neque enim IG. GE. GRÆVIVS, aut IAC. GRONOVIVS, duumviri rei literariæ con-

stituendae, * veteribusque Scriptoribus emaculandis, aut, qui aetate hos, non meritis, antecedunt, IO. BYRDELOTIVS, ** vel IACOBUS PALMERIVS, † aut ab aetate nostra remotiores, IO. BRODAEVUS *** vel PAVLLVS LEOPARDVS, **** qui omnes, ut reliquos caeam, pluribus locis auxiliq SAMOSATENSE fuere, aut denique IO. FENSIVS, ***** qui quam praeclare instructus esset, ad salutem & decus huic auctori restituendum, satis ostendit, aliquid opis suae in hunc Philopatrin contulerunt. Cum igitur non ita pridem in eum incidissem, his ac ter legeram, cum nondum, quid sibi vellent auctor, satis intelligerem. Ipsa autem difficultas, siue ea ab ingenii nostri hebetudine, siue a strebiline ipsius auctoris orta est, tantum absuit, ut me deterreret ab eo legendo, ut potius magis etiam accenderet. Erat, quod amplius augeret illam cupiditatem. Videbam nimirum, Theologos saepiuscule ad hunc Philopatrin provocare, siue dogma de SS. Trinitate contra Aria-

* Quorum notae in calce editionis Amstelod. comparant.

** Cuius notae textui edit. Amst. subiectae sunt.

† Cuius itidem quaedam, ex exercitationibus ad optimos scriptores Graecos excerpta, Belgarum editioni inserta sunt.

*** In libris emendationum & miscellan. T. III. facis Grut.

**** In Miscellan. T. II. facis Grut. imprimis quae T. III. habentur.

***** In Lectionibus Lucianeis, quae prodierunt Hagae 1699. 8.

Arianorum Photinianorumque strophas vindicent *, siue de templorum imaginumque apud Christianos antiquitate ** inter se disceptent. Cum vera diligentius considerare hanc commentationem coepissem, mox equidem deprehendi, verba & phrascs SAMOSATENSIS me legere; sed nescio quid ab amoenitate ingenii Lucianei, & in sententiis, & in verborum inflexione, alienum sentire mihi visus sum. Deinde magis magisque inquirenti subnatum est, quod iam Tecum, Beneuole Lector, communico. Specimen profectus mei publicum edendum erat: non dubitavi igitur cogitationes meas de auctore & aetate Philopatridis, certa ratione dispositas, & quantum per angustias nostras licet, expolitas, in dissertationem nuper iam separatim editam coniicere: iam vero dialogum ipsum versione nostra & notis, quantum fieri potuit, explicatum damus. Contextum autem repraesentavi non qualem voluissem, sed qualem potui. Quin enim multis locis adhuc corruptus sit, vix dubito: mutare autem quidquam, praeter operarum manifestaria delicta, in tanta veterum exemplarium inopia, religioni fuit. Imprimis cum ipse auctor suam toties inscitiam prodat, ut dubitare necesse sit, ipsine an librariis ineptae lectionis culpa tribuenda sit. Versionem, quantum potuimus, ad auctoris genium

)(5

nium

* Vid. §. 30. Diff. nostrae.

** Vid. §. 27. Add. IVSTVS HENNING. BOEHMERVS diff. II. iuris Eccl. antiqui §. XIII. p. 52. sq. ubi refutat IOS. MEDVM.

nium attemperauimus, ut, si posset fieri, & sententiam illius assequeremur, & verba non negligere-
mus: & cum mirum in modum poëtetur noster, etiam hac parte sequi illum studuimus. In no-
tis potissimum id actum est, ut quae ab aliis, LV-
CIANO praesertim SAMOSATENSI, (a quo
omnia fere habet) sumisset auctor, ea suis resti-
tueremus dominis, si quidem cogniti nobis essent.
Fieri enim potuit, ut aliqua nos effugerint. Spe-
ciatim Homerica quaedam omissa, suspicor, cum
Seberianus in illum Index ad manus non fuerit.
Si in LVCIANI similibus locis congerendis su-
perstitiosus alicui videar, is cogitet, mea interfuis-
se, ut similitudinem inter auctorem Philopa-
tridis, & SAMOSATENSEM illum, demon-
strarem.

Poteram hic desinere, nisi opus videretur,
ut ad quaedam, quae contra sententiam de au-
ctore & aetate huius dialogi obiici possunt,
quaeque primum non succurrebant, respondeam.

Primo igitur doctissimus Annalium Eccle-
siasticorum & Politicorum conditor BASNA-
GIVS,* ut fortius occurreret BARONIO,
qui templum siue basilicam in Philopatride sibi
deprehendisse videbatur,** negat omnino, Chri-
stianos sub finem dialogi notari, tanquam qui
mala rei publicae & Imperatori ominarentur,
sed aliquot nescio quos Mathematicos. Quod si
verum

* ad A.C. 213. nv. 3. p. 267.

** vid. diff. nostra §. 27.

verum est, tota nostra sententia corruat necesse est, de Philopatride, IVLIANO imperante, ad insectandum Christianos scripto. Videndum igitur ecquid solidi subsit. Mathematicos, id est Astrologos significari, inde probat vir doctissimus, quod de phaenomenis caelestibus, eclipsibus nimirum, oppositionibus, coniunctionibus, CRITIAS illos interrogat*: de his autem Mathematicos interrogari, non Christianos. Quin aperte obii- cere Sophistis, quos vocat, CRITIAM, non re- cte eos Mathematicam affecutos. Mathe- maticos autem & Christianos simul esse non po- tuisse, productis TERTULLIANI, GREG. NA- ZIANZENI, EPIPHANII, testimoniis con- firmat**. Deinde alia etiam ratione probare vult, Christianos non intelligi. Nimirum TRY- PHON, (ita scribit pro TRIEPHON) cui au- ctor Christiani personam imposuit, pallidos ho- mines, quos in aurata domo CRITIAS in- uenerat, verbis amaris incoffit, & mente pari- ter ac sententiis detonsos illos appellat***. Hanc iniuriam illis non facturum fuisse TRIE- PHONTEM putat, si pro consecratis suis ha- buisset. Epiphonema subiicit: egregios vero Christianos, qui pessima optarent &c. Haec eiusmodi sunt, quae fucum forte iis facere queant, qui non totum dialogum attente legerint, nos a sententia domouere neutiquam possint. Primum, esse

* p.777. c.19.

** Vid. quae nos ad locum iam citandum.

*** p.778. c.21.

esse Mathematicos, in quos inuocatur sub finem dialogi auctor, tantum abest, ut loca a BASNAGIO allata probent, ut potius rem aliter se habere, ex illis ipsis, saltem ex posteriori haud obscure appareat. In hoc enim clare dicit CRITIAS: *

ἡ τὴν πολυάσχολον μαθηματικὴν κατωρθώκατε. εἰ δὲ γὰρ μαντεῖαι καὶ γαρτεῖαι κ.τ.λ. Miratur nimirum, unde ista somnia, uti vocat, & nugae de rebus futuris originem apud illos acceperint, & remouet primo Mathematicam siue Astrologiam, negatque illius ope innotescere talia illis potuisse: deinde ait, si aliis vaticinandi artibus praestigiisque imponi sibi passi essent, duplo maiorem etiam stultitiam eos prodere. Denique qui hic irridentur, aliam longe futura cognoscendiam ipsi commemorant, ** decem dierum ieiunia, & nocturnos hymnos; non artem aliquam crepant, aut influxum astrorum. Illae de caelestibus apparentiis interrogationes, ut cuius consideranti patebit, totae ad risum iocumque compositae sunt, quibus confugendis occasionem forte dedit vox ἀερωβατέω aliquoties ante adhibitae. Epiphonemate illo BASNAGII minima omnium moueri debemus. Primo enim, qui Christianos hic peti dicit, is non ideo veras esse illas accusationes asserit; quin calumnias bonam partem esse, non est dubitandum. Deinde, fuisse tum inter Christianos, qui occasionem his maledictis dare potue-

* p. 778. c. 20.

** p. 778. c. 21.

potuerint, in dissertatione * *ostensum est*. Neque vero alterum BASNAGII argumentum magnam vim habet. Verum est, ab initio dialogi TRIEPHONTEM ut Christianum introduci, qui CRISTIAM de religione instituat **: sed neque illud negari debet, ipsos sermones, quos in TRIEPHONTIS personam auctor contulit, tales esse, ut appareat, eum deridiculo Christianam fidem habere. Igitur Magistrum suum vocat Γαλιλαῖον, ἀναφαιλῶν, Πίπρινον, εἰς τρίτον ἔρανόν ἀσραβατήσωσαν, quae omnia profecto ad risum captandum pertinent: MOSEN per scomma vocat Βραδύγλωσσον, & quae sunt alia; ut adeo mirum non sit, si idem, qui modo per petulantiam Christianae religionis doctorem egerat, paullo post aperta conuicia in Christianorum quosdam dicat. Caeterum de Christianis in ultima Philopatridis parte agi, praeter ea, quae de statu illius temporis, quo scriptus hic dialogus videtur, in dissertatione dicta sunt, inde etiam sit probabile, quod inter eos fuisse perhibentur detonsi, ex montibus aduenientes, male vestiti, nudo capite pariter ac pedibus ***, quae descriptio aptissime in ascetas & monachos, quorum iam tum numerus satis magnus erat, conuenit. Cantiones nocturnae ieiunia, reuelationes, quorum itidem mentio fit ****, Christianis fere propria sunt, & in notis *osten-*

* s. 34. 35.

** p. 770. c. 10. sq.

*** p. 775. c. 16.

**** p. 772, 621.

ostensum est, speciatim IULIANI temporibus in usu fuisse.

Aliud occurrit, quod obuerti sententiae nostrae possit, breuiter hic diluendum. Scilicet non Christiani tantum iridentur hoc dialogo, sed gentilium etiam Deastri acerbissime priori eius parte perstringuntur. Videri igitur alicui possit, illum non esse scriptum in IULIANI gratiam, cui minime omnium probari Numinum suorum insectatio potuerit. Sed plures hic sunt elabendi viae. Forte auctor, ut acgre faceret Christianis, exososque illos magis IULIANO redderet, quibus ludibriis auita numina traducerent, in TRIEPHONTIS persona repraesentauit. Forte auctor, cum sibi LUCIANVM suum non tam imitandum quam exscribendum proposuisset, stilos eius hac in parte consecutus est, & verborum amoenitate ductus ipsas etiam sententias improvide assumpsit: quales hodiernum errores ab ineptis hominibus, quorum numero nostrum vix quisquam eximendum censebit, committi interdum, constat. Sed si vel sciens prudensque fecit, tamen timendum ei non erat, ut IULIANVM offenderet, ut qui ipse absurdas de Diis fabulas, a Poëtis ad res sublimiores sub istis quasi symbolis repraesentandas, putabat esse confectas.* Quin ipse

* c. g. Or. in Matram Deorum p. 170. Veteres, ubi inuestigata a se rerum principia detexissent, ἐκέντασαν αὐτὰ μύθοις παραδόξοις, ἢ ἀπὸ τῆς παραδόξου, καὶ ἀπυμφαίνοντες.

ipse falsis iacis in Deos illos ἀποσώπῃς*, ut adeo ab ira eius ob laesam ficulnorum numinum maiestatem metuere sibi auctor Philopatridis non debuerit. Unum superest quod montam. In dissertatione ** quaedam de TIBERIANI ad Imp. TRAIANVM epistola disputata sunt. Deprehendi autem postea apud laudatum aliquoties BASNAGIVM ***, HENRICI DODWELLI quaedam argumenta, quibus νοθείας eam epistolam arguit: quae ut omnia iam examinare non vacat, ita quod secundo loco proposuit, minime videtur contemnendum, ubi suppositionis indicium ait vir summus, Palaestinae primae mentionem in epistola factam. IACOBVS enim GOTHOFREDVS **** probatum dedit, eam diuisionem Palaestinae in pri-

τὸ πλάσμα Φωραθὲν, ὅπῃ τὸ ζήτησιν ἡμᾶς τὴν ἀληθείας προσέψη. Ita oratione in Solem p. 136. ἅπαντα καὶ παράδοξα ποιητικῆς Μύθης ἀθύρματα vocat, quae de συνδοιασμῶ & γάμοις Deorum dicantur apud HOMERVM.

* In illius Caesaribus Diuus Marcus ut se Deorum imitatore[m] præbet, illorum corpora τὸ ἐκ τῶ ἀναθυμιάσεων τροφῆς indigere asserit, & Iouis exemplo (Ιλ. ε. 897.) indulgentiam erga Commodum suum tuctur. In fine huius Commentarii τὸ ὑφὲν & ἀσωτία Deas comminiscitur, &c.

** s. 38.

*** Annal. Eccl. Polit. ad A. c. 117. nr. 4.

**** ad l. 3. C. Th. de protoſtasia.

PRÆFATIO.

primam, seu specialiter dictam, secundam & tertiam, siue salutarem, aut extremis THEODOSII M. aut primis ARCADII temporibus fuisse institutam. Caeterum parum ad rem nostram facit, seu genuinam cum VSSERIO & PEARSONIO * putemus dictam TIBERIANI epistolam, siue quod DODWELLO placet, pro supposita & conficta habeamus. Eo minus igitur necesse est ut diutius te, B. L. in vestibulo detineamus.

* Quos nominat BASNAGIUS h. o.

DE
AETATE ET AVCTORE DIALOGI
LVCIANEI

QVI
PHILOPATRIS
INSCRIBITVR
DISPVATIO.

I.

Vo tempore , quoue scriptus
auctore esset dialogus, qui Phi-
lopatridis nomine, inter Lucia-
ni libellos, a librariis collocari
solet, diu multumque a do-
ctissimis hominibus disputatum est, neque
hodie satis quidquam certi, quod ego qui-
dem sciam, est a quoquam prolatum. Me
vero aliquid, quod certum sit, omnique ca-
reat reprehensione allaturum, sperare non
ausim : ecquod tamen fecerim pretium
operae, tu, si quis nobis obtinges, Lector,
iudicabis.

II.

Praeter illos autem, qui cauent sibi, ne
quid in re tam obscura affirmant, quorum
pauci forte sunt, tres imprimis video de
auctore atque aetate Philopatridis senten-

tias, singulas, si auctoritatem virorum doctorum spectes, qui eas defendendas susceperunt, haud improbabiles, easdem tamen, saltem duas, si rem ipsam demtis auctoribus consideremus, difficultatibus pressas vix eluctandis. Sunt enim, qui Luciano auctori tribuendum putent; malunt alii antiquiorem Samosatensi credere, quin ad Neronis vsque tempora retro ascendentes parentem deformi foetui quaerunt; alii denique iuniorem Luciano, quin ipso tertio post C. N. seculo inferiorem vt statuunt, adduci se patiuntur. Nos in re ardua ita versabimur, vt primo sententias aliorum proponamus, quam fieri poterit perspicue, adiectis simul causis, quas vel allegant ipsi, vel quae videntur illos, vt ita sentirent, induxisse; tum quae contra hos ab aliis disputentur, vel dici nostra opinione possint, sine cuiusquam infectione modeste indicemus; denique vt nostram de tota re sententiam & exponamus breuiter, & argumentis pro virili parte adstruamus.

III.

Igitur qui Luciano tribuunt scelerati partus exclusionem, ab illis ne exigendam quidem esse probationem, videri alicui queat: cum, quod inter reliquas eius viri commentationes compareat, ex eo ipso satis constet, nisi sit, qui meliori iure eum sibi vindicet, illius esse, cuius per tot annos fuit
pos-

possessio. Plurima enim esse plurimorum auctorum scripta, quae eorum, quibus tribuantur, esse, nullo alio argumento probentur, quam quod inter reliqua ipsorum scripta referantur. Atque haec cum ita sint, accedere, quod argumentum tale huius dialogi sit, quod a dicacitate Luciani & omnia insectandi libidine non abhorreat. Olim enim effecisse Samosatensem illum scurram, ut, si quid in re graui ridiculum, in seria ludicrum, in honesta denique contumeliose dictum appareat, id haud male, nec leui coniectura ad ipsum auctorem referatur. Neque Christianis pepercisse, sed in ipsos etiam maledicum strinxisse calamum, vel Protea, seu de morte Peregrini dialogum luculenter admodum testari. Maximam autem omnium fidem huic sententiae facit miraphrasium, sententiarum, earum etiam, quas ex Homero solet deprimere, totius denique oeconomiae, quam vocant, & dispositionis conuenientia: quae quidem tanta est, ut vix phrasis vel sententia in toto hoc dialogo occurrat, quae non semel, aut saepius etiam in reliquis, quae Luciano nemo abiudicat, deprehendatur; oeconomia autem seu dispositio dialogi, ei, quam in Nigrino ille adhibuit, magis similis sit, quam ouum ouo est simile, de qua quidem conuenientia infra adhuc erit dicendi locus.

III.

Iam victoria illa de Persis, cuius sub finem dialogi epinicion quasi quoddam a superueniente Cleolao canitur, nihil vetare dicit celeberrimus FABRICIVS, * quare non sit eadem, de qua Marcus Antoninus & Lucius Verus triumpharunt A. C. 166. Vir doctissimus DAVID BLONDIELVS, ** quem laudat FABRICIVS, Anno Marti quarto, inquit, Christi 164. Macrino & Celfo Coss. Seleucia cum trecentis hominum millibus, & Ctesiphontis regia Veri nomine per Cassium excisa, prisco vere Persarum supercilio nubem ademit Verus, cui spe falsus inani Susae & Arabiae excidium. Scythicarumque excursionum cessationem (in bellum Marcomannicum, dum Parthi- cum geritur, natum, intentus) spondet Cleolaus. Nihil itaque nos cogit, quae Luciano viuente & spectante confecta sunt, ad alium auctorem referre. GEORGIUS vero BVLLVS *** ingens, dum viueret, Angliae suae ornamentum, laudante iterum celeberrimo FABRICIO, praeter victoriam de Persis Marco Antonino imperante reportatam, eandem nimirum cum hac, quam celebrat Cleolaus, illud insuper monet, quae de malorum praedictionibus dicantur in Philopatride, illa apprime etiam in Diui Marci tempora conuenire. Huc enim

* in immortalis opere Biblioth. Gr. L. IV. c. XVI. p. 504.

** de Episcopis & Presbyteris p. 227.

*** Defens. Fidei Nic. Sect. II. c. IV. §. II. p. 73. seq. ed. Grabii.

enim pertinere, quae **SEXTVS AVRELIVS VICTOR** habet in epitome;* *Marcus Antoninus virtutum omnium caelestisquingenti existit, acumenque publicis quasi defensor obiectus est. Etenim nisi ad illa tempora natus esset, profecto quasi vno lapsu vissent omnia status Romani. Quippe ab armis nusquam quies erat; perque omnem Orientem, Illyricum, Italiam, Galliamque bella feruebant; terrae motus non sine interitu ciuitatum, inundationes fluminum, lues crebrae, locustarum species agris infestae, prorsus ut prope nihil, quo summis angoribus asseri mortales solent, dici seu cogitari queat, quod non illo imperante saeuierit.* Nempe haec esse illa mala, a sacerrimis sophistis, ut appellat sacerrimus nebulo Christianos, praedicta.

V.

Hae igitur & aliae forte rationes permouerunt viros doctissimos, ut Luciano assererent Philopatrin: quorum sententiae calculum etiam suum adiicit **THO. GATTACKERVS,** STEPH. LE MOYNE,**** & plures, quorum iam inire numerum nihil attinet. Si qui ex antiquioribus Luciani nomine laudant nostrum, ii forte non alia ratione inducti, quam illa, quae primo loco est a nobis allata, id fecerunt: Huc & **THEOPHILVM RAYNAVDVM** refero**** **RIGALTIVM**que, ***** de quibus forte

A 3

in-

* p. m. 336. in Antonino Philos.

** De stilo N.T. cap. ix. init.

*** Notis ad Varia Sacra P.I. T.II, p. 186. seq.

**** Erotematt. de libris bonis & malis p. 195.

***** ad Tertulliani librum de oratione, sub init.

infra erit aliquid dicendum. Alterius autem sententiae, ad quam, age, progrediamur, adeo sunt infirmæ rationes, adeo difficultates magnæ, ut eam paucioribus sese probasse, mirum non sit.

VI.

Neque vero ipsi inter se conueniunt huius opinionis auctores. Est enim qui ita putet Luciano maiorem Philopatridos parentem, ut ipsum Neronem aetate credat attingisse. Nimirum THEODORVS MARCILIUS, cuius verba ad principium Dialogi in editione Belgarum nouissima posita sunt, postquam, Lucianum non potuisse Paulli Apostoli fuisse discipulum, nec proinde Philopatridis auctorem (ut qui Paullum magistrum laudet) probauerat, *Saperdae autem prorsus illi sunt, inquit, qui propter ea quæ in extremo dialogo isto de Babylonis, Aegyptiis, Persis, Scythis verba sunt, huiusce distortissimi foetus parentem ad tempora Imperatoris Traiani referunt, cum ea magis in Neronis aut etiam Claudii pertinere posse, quibus facile latio non visitans peruiderit. Plane quidem, quique tam belli pueri pater est, Neronis Principatu eum suscepit. Haec ille satis quidem dictatorie. Sunt tamen, qui Saperdarum nomine nihil moti, Traiano imperante scriptum esse Philopatri, his imprimis rationibus contendunt. Primo manifestum illud esse, quod Paulli Apostoli se discipulum profiteatur Tripho: eo enim referunt, quæ ille ait: **

Hv6-

* p.770. c.10. ex nostra diuisione.

Ἡνίκα δέ μοι Γαλιλαῖα ὀνέτυχεν, αἶα Φαλα-
 νίας, Ὀπίρριν, ἐς τρίτον ἔρανον ἀεργβλήσας,
 καὶ τὰ κάλλιπα ἐκμεμαθηκώς, δι' ὕδατος, ἡμᾶς
 ἀνεκαίνισεν, κ. τ. λ. His adeo clare putant
 Paullum Diuum significari, ut id negare vo-
 lenti frons periisse dicenda sit: iam vero in-
 ter magistri tportem, atque hunc sermonem
 discipuli plus xxx annis ad summum inter-
 cedere non potuisse, nisi decrepitum sehem
 Triefhontem, cum haec loqueretur, fuisse,
 dicere velis. Victoriā, quam celebrat in
 fine dialogi Cleolaus, eam esse, de qua Tra-
 ianus triumpharit. Et profecto tum reli-
 qui scriptores, qui eorum temporum histo-
 riam literis consignarunt, victorias illius im-
 peratoris celebrant, tum RVFVS FESTVS*
 ita singula complectitur: *Traianus, qui post
 Augustum Romanae reipublicae mouit lacertos, Armeniam
 recepit a Parthis. Sublato Diademate regi Armeniae ma-
 ioris regnum ademit. Albanis regem dedit. Iberos, Bos-
 porianos, Colchos in fidem Romanae ditionis recepit. Os-
 roënorum loca & Arabum occupauit. Cardenos, Marco-
 medos obtinuit. Antemusiū optimam Persidis regionem,
 Seleuciam, Ctesiphontem & Babyloniam accepit, & tenuit,
 Usque ad Indiae fines post Alexandrum ascescit. In ma-
 ri rubra classē instituit. Prouincias fecit Armeniam,
 Mesopotamiam, Assyriam, reliqua. Haec compa-
 rare iubent alterius Patroni sententiae, in
 qua declaranda iam versamur, cum fine Phi-
 lopatridis, & clarum fore existimant, de
 vna re utrosque auctores loqui. Denique,*

A. 4

cum

* in breuiario p.m.371.

cum quaedam sint in Philopatride, quae in Lucianum auctorem parum videntur convenire, ut stili ipsarumque sententiarum ineptiae, maior item Christianarum rerum, quam ille alias ostendit, notitia; (de singulis autem deinde latius disputabimus) iis omnibus suam mirifice confirmari sententiam existimant.

VII.

Verum enim vero quo antiquiorem aliquis hunc dialogum statuit, eo magis falli necesse est. Nam, (ut quam sententiam posteriore loco recensuimus, eam, ceu minus probabilitatis habentem, prius refutemus:) antiquitas Luciani aevo, quin Traiani maior quibus argumentis probatur, ea paruo impulsa momento ruunt. Quid enim? Triphontis magister laudatur Γαλιλαῖος, αἰα Φαλαγγίας, Πιπρίν, ἐς τὸν δευτὸν ἀνθεβαήτους; Diuus igitur Paullus intelligendus necessario est? Quid enim vetat, quemvis alium hac descriptione signari, recalcitrastrum nasonem, mysteriorum cognitionem de se, ex vero forte, praedicantem, quam comica phrasi ad raptum illum Apostoli nefarie accommodata noster περιφράζει. Quid vetat, si concedamus etiam, corporis & oris habitum, qualis hic describitur, Paulo fuisse, (quod vix tamen probari posse puto) imaginem summi Doctoris a scurra visam esse, eumque deinceps, ut proteruius Christia-

stianos insectaretur, hoc schemate magistrum suum deridendum aliis propinasse? DAVID BLONDELLVS, * quem paullo ante laudauimus, contra eos, quibus Galilaei, recaluastri, nasonis, ad tertium usque caelum rapti, discipulum professus Triepho, Paulum innuere videtur, ita disputat: *His argumentis, (quae nimirum allata iam iam a nobis sunt) persuaderi me non posse fateor, (Si credam, Philopatrin ante Luciani aetatem scriptum.) Ut enim nullum Luciani aetate Paulli auditorem superfuisse largior lubens; nec Paulum Tarfi natum Galilaeum dici debuisse constat: Virumque ad maius Christianarum rerum ludibrium a Luciano effictum, non est quod negemus.* Sed quod est de imagine Apostoli, quam visam forte ab auctore dixi, non possum pati, quin, quod paullo ante promisi, de THEOPHILO RAYNAUDO aliquid dicam. Is ** in ea fuit opinione, Lucianum, quem pro Philopatridis scriptore habet, imaginem Paulli in templo aliquo vidisse. Sed quin fugiat virum alias haud indoctum ratio, dubitari non potest. Ecquid enim Lucianus, vel auctor dialogi, si modo vidit imaginem Paulli, nam & hoc incertum quam quod maxime, alias non potuit eam videre, praeterquam in templo vel oratorio? non potuit etiam aliarum aedium talis effigies fuisse ornamentum? Similem errorem errauit, circa

A 5 hunc

* de episcopis & Presbb. l.c.

x ** erotematt. de libris bonis & malis l.c.

hunc ipsum dialogum, robustissimus Ecclesiae suae tibi cen **HARONIVS**, quo de mox agendi sese offeret occasio. Iam pergamus ad reliqua.

VIII.

Neronis Principatu non esse scriptum Philopatrin, non equidem probabo ex **R V F I F E S T I** loco, qui * *Armenias duas tunc amissas, Romanasque legiones sub iugum a Persis missas, extremo dedecore Romani exercitus sacramenta ait foedasse: Plura siquidem feliciter, ductu Corbulonis, Neronis auspiciis in Armenia contra Parthos gesta, eademque magnifice celebrata, refert TACITVS **; quin neque post cladem ignominiamque Paeti negligentia acceptam, decreta a Senatu, integro adhuc bello, tropaea, dum aspectui consuleretur, spreta conscientia, omissa sunt, ut idem TACITVS *** auctor est. Quidni igitur & vani cuiusdam Graeculi Paecana ante victoriam, quin post cladem acceptam, canentis, gratulationem Nero acceperit? Firmiora proinde argumenta deinceps erunt adferenda. Nec vero Traiano convenis, verba recito **DAVIDIS BLONDELLI**, **** *quod sub dialogi finem oraculum recitat Cleolaus: Πῶς τῶ-
καν ὁ Φρύς ἡ Πάλας, Βοιωτὸν ἢ Περσῶν κ.τ.λ. Nam*
nec*

* in breuiar. p. 170. seq. ** Annal. xii, c. 7. seq. impr. c. 34. seq. L. xiii, c. 23. sqq. L. xv, init. *** Annal. L. xv, c. 18. I. Ita in Petri Sat. v. 9. 4. ad Corbulonis victorias respici ait Casaubonus, quas assentatorie in maius extollerent Poetae & Historici. **** l.c.

nec Susam nec Arabiam totam debellauit, nec quos ex Arabibus subegit, post deuictos Persas domuit Traianus, immo inter belli Parthici initia anno imperii quarto Christi CI. Traiano quartum & Pacto cass. per Syriae praefidem Palmam, Petraeam Arabiam sub iugum misit; eademque anno, pereunte Decebalo, Dacicum bellum consummauit. Anno vero imperii nono, Christi CVI. Commodus & Cereale Cass. Seleuciam, Babyloensem & Cephentem cepit,

VIII.

Sed, ne quid dissimulem, tota illa disputatio nec mihi, nec credo multis aliis, ex omni parte probatur. Prior ipsius ratio est, quod nec Susam nec Arabiam totam debellauerit Traianus. Sed debellauitne eam Marcus, cui ipse epinicio illo gratulatum fuisse Lucianum putat? Fatetur non debellasse. At paratum est *πρὸς Φύλαγον*. SPE FALSVS inani, inquit, *Susae & Arabiae excidium, Scythicarumque excursionum cessationem, spondet Cleolaus*. Iniquus autem est BLONDELLVS, si quo ipse effugio utitur, illud eripere velit parti aduersae. Ut lubentius concedat, mouere eum debet ratio altera, qua aduersam sententiam oppugnare sibi videtur, tantum abest, ut ea rem, quam vult, conficiat. Putat enim, quia iam ante Persas, Arabum quosdam subegerit Traianus, Cleolaus autem ei, qui iam victor esset Persarum, Arabiae subiugationem tanquam futuram spondeat; fieri non posse, ut de Traiano ea gratulatio accipiatur. Quid si autem dicamus, ideo enim vero spon-

spondere Cleolaum vt ΠΑΣΑ ΧΘΩΝ ΑΡΘΙΑΣ
sub potestatem Traiani redigatur, quod
parte eius iam subacta, facilius de reliquis
spes esset. Haec, vt mihi quidem videtur,
ita sunt manifesta, vt Blondello ipsi, si vi-
veret, assensum extorquerent.

X.

Haecne igitur, dicat forte aliquis, sunt
firmissima illa argumenta, quibus Traiani
aetate abiudicatur Philopatri? Equidem,
vt quod res est fatear, his nunquam mihi
persuaderi passus essem, vt non a Paulli
quodam discipulo transfuga scriptum puta-
rem. Sed bene res habet. Superest argu-
mentum vnum, a nemine, quod sciam, ad-
hibitum, sed omni exceptione, vti arbitror,
maius. Narrat nimirum Critias, * se cum
interfuisset deliramentis atque vanis prae-
dictionibus Sophistarum, ita sententiam de
illis dixisse: καὶ μὲν τῷ Ἀριστάνδρῳ καὶ ΑΡΤΕ-
ΜΙΔΩΡΟΥ, ὅ καλῶς ἀποβήσονται ταῦτά γε τὰ
ἐνύπνια ἐν ὑμῖν, & reliqua. Quis non vi-
det ARTEMIDORVM οὐκ ἐρηκεῖν ἡκῶν scri-
ptorem significari? Et ne dubitemus, nec
infartum ab interpolatore aliquo Artemi-
dori nomen suspicemur, paullo post inter-
rogat: ὅ κατὰ Ἀριστάνδρῳ ἢ Τελμιστῆα, καὶ
ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΝ ἢ ΕΦΕΣΙΟΝ ἐξίχνευσαν τοῖς
ὀνείρασιν; De ipsa re, si quis forte requirat
AR.

* p. 775. c. 17. vt nos distinximus.

ARTEMIDORI huius vt & ASTRAMPSYCHI verba in notis posita sunt. Hic illud tenendum, quod hic ARTEMIDORVS EPHESIVS, qui tamen Daldianum se dicimaluit, vt nobilitaret oppidum vnde maternum genus trahebat, obcurius absque hoc futurum, testatur ipse; * se nosse homines, qui vixerint Antonini Pii temporibus, qui successor fuit Hadriani, antequem Traianus imperauit. Huius vero inter victoriam Persicam & Antonini initia xxx. minimum anni intercesserunt. Nemo igitur sub Traiano scriptum Philopatrida potest asserere, nisi qui crediderit, triginta annis ante quam scriptus sit liber, eum posse allegari. Quin, cum nihil aliud colligi queat ex Artemidori verbis, quam notos illi fuisse Athletas, ludis quinquennialibus, illis quos Antoninus Pius Hadriano, a quo fuerat adoptatus, instituit, ** suspicari licet, post Antonini demum tempora, quin Seueri etiam, qui Antonino successor fuit, scripsisse Artemidorum, primum quod ex prooemio apparet, post longissimam cunctationem animum ad scribendum appulisse, tum quod TERTULLIANVS quem sub Severo Imp. in confiniis seculi II. & III. floruisse

* L. I. c. 28. p. 26. & c. 64. p. 55. quae loca allegantur a Nic. Rigaltio in notis ad inscriptionem.

** Videndus Ael. Spartianus Hadriano c. xxvii. & Comment. ad h. l.

isse satis constat, cum somniorum interpretes enumerat, * nostri nullam facit mentionem: Quae ratiocinatio, si cui aequae ac mihi probabitur, ut paullo dictum laxius accipiet, cum NIC. RIGALTIVS, ** atque IO. ALB. FABRICIVS *** Hadriani & Antonini Pii temporibus vixisse Artemidorum perhibent: tum illud etiam colliget, vix esse, ut a Luciano Samosatensi laudatus Artemidorus, adeoque Philopatri scriptus esse potuerit, de quo infravidebimus.

XI.

Neque vero illud hoc in loco praetermittendum est, summa rerum verborumque cum iis, quae haud dubie Luciani sunt, conuenientia, quam, credo, negabit nemo, qui annotationes nostras vel cursim perlustrauerit, facile aliquem induci, ut credat, vel ab ipso Luciano, vel ab homine qui eum sibi imitandum proposuerit, esse scriptum. Neque enim magis id casu fieri potuisse existimo, quam, ut ex temeraria formularum typographicarum commissione versus Homeri aliquis, aut Ennii possit existere. Sed pluribus in hac sententia confutanda nos immorari nihil opus esse arbitror, cum quae iam nunc aduersus primam illam

* Lib. de anima c. xxxvii.

** loco citato.

*** Bibl. Gr. LIII. c. xiii. p. 402.

illam, quae Lucianum Philopatridis auctorem facit, proferemus, ea magnam partem fortius etiam contra hanc secundam valeant.

XII.

Quod igitur alterum huius disputationis caput est, Lucianine sit Philopatris, an iunioris alicuius, age, dispiciamus. Quia in re ita versabimur, ut primo contra eorum, qui id affirmant, rationes quaedam in medium proferamus, deinde, cur Luciani non esse putemus, generatim dicamus, denique ut quibus inducti rationibus, iuniorem Luciano auctorem arbitremur, eas rationes, quam fieri poterit breuiter & perspicue, proponamus. Cum vero viros summos & toto, qua literis cultus est, orbe celeberrimos ab altera parte stare videam, prius quam ad rem aggrediar, summo opere, mi Lector, rogandus es, (ad illa enim ipsa docti orbis lumina sermonem dirigere nimis forte spei audacis esset) ne contradicendi libidine, aut nouarum cupiditate rerum a tantis viris seorsum sentire me ausum existimes, quae multos hodie insania vexat; sed solo veritatis amore, eiusque studio inquirendae huc delatum, ubi aut deserere id quod verum puto, aut dissentire ab iis cogor, quorum tanta apud me est veneratio, auctoritas tanta, ut maior forte apud neminem. Si igitur hac in re erro, illud saltem

tem optime conscius mihi sum, non illa ingenii prauitate, sed communi hominum sorte, quae ab errore immunem esse neminem patitur, inuitumque in eum incidisse.

XIII.

Luciano iure tribui Philopatrin, probatum primo inde est, quod is quasi in possessione esset, cum inter ipsius opera iam longo tempore referatur; igitur non nisi validissimis rationibus posse inde exturbari. Verum enim vero, ne iam in locum illum communem de librariorum inertia & fraudibus excurram; ne etiam illud dicam, malae fidei possessorem praescriptione sese tueri non posse; iam Graeca editio quae A. R. G. CIO IOXXVI. in forma octaua Hagenoae elaborata est, in fine dialogi haec habet: οὗτ' ὁ λόγος νοθεύει τ' ἀρχαίων. Quae procul dubio ex veteri codice adscripsit editor quisquis etiam fuit, diligens certe & industrius, cuius utinam diligentiam imitati essent librarii Belgae in nouissima editione, quae splendido viri summi, IO, GE. GRAEVII nomine superbit. Sed & in hac editione annotatio, quam retuli, est seruata: quae tanto maioris est momenti si antiqua est, quod tamen in hac librorum MSS. inopia asserere non ausim, quanto frequentius sine censura omni transmittuntur a librariis, quae tamen νοθεύειαι sunt conuicta planissime. Argumentum non
ab-

abhorret, fateor, ab ingenio Luciani, si generatim illud spectes, ut ad irridendam cum superstitione religionem pertinet. Sed quam exiguum huic rationi pondus insit, si dicerem, de Tua, Lector, prudentia dubitare viderer. Quid si vero insuper negem, illam saltem dialogi huius partem, ubi vanissima spe tot victoriae, triumphi tot spondentur, quorum nihil vel parum, quamcunque etiam sententiam amplectere, contigit, cato illi Samosatensis naso ex asse convenire? certe a prudentia non tantum viri, sed a magna ad credendum res etiam satis certas tarditate, oppido id videtur alienum. Ingens porro illa rerum verborumque in hoc dialogo cum iis, quae indubie sunt Luciani, similitudo, tantum abest ut a me negetur, ut potius paullo ante ea vltus sim ad probandum, Traiani aetate non videri scriptum. Sed potuit ea ex alio etiam fonte profluxisse, imitatione nimirum, satis illa quidem inepta, qua de tum e notis nostris constare volenti potest, cum infra adhuc aliquid erit dicendum. Nunc reliqua persequemur.

XIII.

Victoriam de Persis ingentem reportavit Lucius Verus, ob quam, communicato cum Marco fratre honore, triumphavit. Hanc eam ipsam esse, quam celebrat sub finem Philopatridis Cleolaus, volunt, quos

B

supra

supra laudaui, viri doctissimi, alique complures. Quibus assentiri ne queam, illud me mouet, quod vnus tantum *ἀντιπαρ* deprehendam in illo epinicio mentionem, id quod secus factum oportebat, si ad hunc triumphum pertineret. Ambos enim fratres aequato iure imperium administrasse, notius est, quam vt dici a me debeat. Nec est quod Lucium Verum solum celebrari dicamus, qui nimirum solus id bellum confecerit, solusque gloriam inde sibi vindicauerit. Praeterquam enim quod per duces omnia sunt gesta, Vero interim Imperatore in Daphnicis Antiochiae deliciis molliter ventrem, Marco autem Romae rem publicam curante, vt testis est IULIVS CAPITOLINVS*: iam est paullo ante dictum, confirmarique tum aliorum, tum eiusdem CAPITOLINI** testimonio potest, triumphum pariter vtrosque celebrasse. Ita enim ille: *Habuit hanc reuerentiam Marco Verus, vt nomina quae sibi delata fuerant, cum fratre communicaret, die triumphi, quem pariter celebrarunt.* Et iam ante*** dixerat: *partum est Vero nomen Armenici, Parthici, Medici, quod etiam Marco Romae agenti delatum est.* Illud forte dici ab aduersa parte posset, Imperatorem Verum, cum ista scriberentur a Luciano, iam tum fuisse extinctum, solique

adeo

* in Marco Antonino c.viii.

** in L. Vero c.viii.

*** c.vii.

adeo Marco hic applaudi. Et sane EVTROPIVS* cum triumpho Parthico, Veri obitum coniungit artissime. Sed certum est, intercessisse aliquot annos inter triumphum istum atque mortem Lucii : nec quae scriptor breuitatis studiosus narratione coniungit, tempore ideo sunt coniuncta putanda. Sed haec cum quaestione careant, apud eos certe, qui aliquam cum historicis illorum temporum familiaritatem habent, lubens dimittito. Illud tamen non possum quin adiciam, non videri Cleolaum nostrum, qui sui victoria Imperatoris effertur tantopere, Medorum atque Armeniae mentionem fuisse omisurum, cum de futuris audacter adeo spondeat, si modo materiem epinicio illi tum praebuissent, quod Marco imperante contigisse modo vidimus. Denique totum hoc argumentum tale esse meminerimus, ut si nihil etiam sit, quo labefactari conuelliue possit, quod tamen minime ita se habere, est, puto, luculenter a nobis ostensum, tamen amplius nihil eo efficiatur, quam hanc quidem ~~obscure~~ nihil obstare, quo minus Lucianus pro Philopatridis auctore haberi queat, cuius generis argumenta, plura etiam, ruere statim necesse est, si vel vnica proferri queat circumstantia, quae cum reliquis conciliari & redigi in concordiam non possit.

XV.

Quod vero vir celeberrimus GEORGIVS BVLLVS putat non parum momenti habere, ad asserendum Luciano Philopatridem, temporum sub Marco Antonino iniquitatem, de eo etiam, dissimulare non possum, alia omnia mihi videri. Mala etenim, quae ab AVRELIO VICTORE enarrata supra retulimus, quorumque mentionem etiam IVLIVS CAPITOLINVS facit *, iam inde ab imperio Antoninorum fratrum atque adeo ante victoriam Parthicam accidisse, totoque fere perdurasse imperii tempore, iidem auctores sunt. Tantum autem abest, ut, qua tempestate scriptus est Philopatris, calamitates publicae orbem Romanum insigniter vexauerint, ut potius eam ob causam Christianis acerbe adeo insultasse auctorem appareat, quod temporum felicitatem infauis praedictionibus, obscurisque ominibus quasi contaminarent. Quod ut appareat, audiamus Critiam, qui, ut videtur, ob patriae, quem prohitetur, amorem, nomen dialago dedit, cuiusque sub persona auctorem latere voluisse, existima verim. Hic igitur Critias in Sophistarum, ut eos appellat, concilium introductus, interrogatusque : ** πῶς τὴν τὴν πόλιν καὶ τὴν νόμον

* in vita Marci c. viii.

** p. 777. c. 19.

κόσμος; Καρποῖγε πάντες, inquit, καὶ εὖγε
χαρήσονται. Habes gaudium publicum, ha-
bes felicitatem temporum. Quid ad haec
Sophistae? Non placet illis laetitia effusa
gentilium, subiiciunt: δυστοκῇ γὰρ ἡ πόλις,
cuius verbi vim in notis declarauimus. Non
negant igitur iam felicia esse tempora, sed
mala futura praedicunt. Hos dein proterus
ridet Critias, ὁ ξυδαρκέσεται νοεῖν illos inter
alia commata dicens, qui viderent scilicet,
quod nec esset vsquam, nec, vt putabat pro-
fana mens, futurum esset. Tum effunditur
in enumeranda varia calamitatum publica-
rum genera, ita tamen vt ipsa phrasi ad ri-
sum composita manifeste indicet, nihil tale
tum quidem vulgo homines timuisse, ne pu-
tes fuisse expertos. Confirmant ista, quae
sub finem dialogi idem Critias commemo-
rat: Ἡμεῖς γ', ὡς τρισεσῶν, τὰ καλίστη ἐυρη-
νότες ἐσμὲν. & paullo post: τὸ δὲ δεκεῖ τοῖς
παισιν, αἱ ἡμέραι δ' ἀνθροπότη, πλεονε-
γὰ ἡμεῖς σὺν ἐκλείψει, καὶ εὐθὺς ἡμεῖς ἐκ
ταπηνόησει. Haec igitur satis, opinor, osten-
dunt, non eo tempore scriptum Philopatri-
dem, cum calamitates publicae per orbem
terrarum grassarentur, sed satis laeto rei-
publicae statu, secus atque viro doctissimo
videbatur.

XVI.

Perduxit nos ordo disputationis Insti-
tutus ad ea argumenta; e quibus genera-

tim Luciani non esse foetum Philopatrin, colligi posse putamus. Nam illa quae iuniorum Luciano auctorem suadeant, his subiuncturos nos esse diximus. Ad hanc igitur classem, praeter ea, quae modo contra BLONDELLVM atque GEORGIVM VLLVM, viros doctissimos, disputata sunt, non dubito primo loco referre, quod maior in hoc dialogo deprehenditur, quam in Luciani scriptis Christianarum rerum peritia. Quisquis diligentius paullo huius viri commentationibus legendis attenderit, animaduertet profecto perpetuum fere illius morem, vt in quarum rerum mentionem inciderit, eas res, tanquam per digressiones, quas vocant Rhetorum filii, perspicue verbisque negotio, de quo agitur, quam aptissimis declarat, quo ipso, quanquam interdum non taedium lectoribus, si qui sunt delicatiores, creare non potest, facit tamen, vt, cum minime putes, plurima discas, ad omnem historiam, populorum ritus, clarorum virorum pernoscendam indolem, linguae etiam proprietatem, totam denique humanitatis disciplinam nimium quantum profutura. Quin ea ipsa ratio est, vt quoddam *Αμαλθείας κίεας*, aut cornu copiae bonae frugis plenissimum, opera eius summo possint iure vocari. Profluxit ista scribendi ratio partim ex charactere Luciani, qui est *ἡδυκατασκευασμένος* & ad comicum

cum in multis accedens proxime, in quibusdam etiam superans: partim, non est enim inficiandum, ex ostentatione quadam, Polymathiamque demonstrandi studio, quod quidem in Sophista, id est eo, qui dicendi artem pro genio seculi profiteretur, non ferri facilius poterat, sed laudierat atque admirationi. Igitur nulla fere secta, hominum fere genus nullum est, cuius non historiam, characteres principales, aliaque ἀξιολογητέα consignata ab eo literis deprehendamus: Philosophorum autem cuiuscunque sectae, rhetorum, adulatorum, parasitorum, diuitum, pauperum, senum, iuuenum, superstitionum, atheorum, Romanorum, Atheniensium, Scytharum, impostorum, histrionum, lenarum, meretricum, militum, rusticorum, regum tyrannorum, Deorum, Dearumque, & cuius non? velut imagines quasdam ab eo pictas admiremur.

XVII.

Sed quorsum ista disputem, quaeret fortasse aliquis? Nimirum ita rationem subduco: Quia Lucianus ostentandae occasionem doctrinae nullam solet facile praetermittere; quia nullius non hominum generis, characteres, mores, sententias, verbis cuique rei propriis & quasi solennibus describit: probabile non videri, si tantam habuisset Christianismi peritiam, quantam in

Philopatride reperimus, non alias etiam eam prae se tulisse; atque eo magis cum occasio in his ipsis, quae habemus ab eo scripta, non defuerit, tum in bonam, tum in malam etiam partem ampliorem Christianorum mentionem faciendi. In bonam quidem eo imprimis loco, ubi Alexandrum Pseudomantin illum ab oraculo suo Atheos, Epicureos, Christianos omnes remoueri procul iussisse tradit. Verba ipsa subieci: * εἴ τις ἄθεός, ἢ χριστιανός, ἢ ἐπικυρσιός, ἢ οὐκ ἀποχόρταιται τὸ ὄργιον, φευγέτω. Facile, credo, veniam impetrabo, si huic centoni meo panum de purpura magni viri, I. O. G. E. G. R. A. E. VII ** adsuam; non possunt enim non placere quae ille scripsit seculi nostri Varro, ubicunque etiam legantur. Ita vero cum hunc locum enarrasset, pergit: *Norat impurissimus nebulo, (Alexander) Christianos decipi non facile posse. Illas, mente ab oculis seuocata, breui latebras fallaciarum, quibus homines fascinabant, perstrutatos, omnique mimo sceleratissimi latrocinii personam detrahuros fuisse. Vnde vero haec perspicacitas hominibus rudibus, neq. versatis in peruestigandis abditarum rerum causis, quas sibi vindicabant, qui Philosophis dederant operam? Vnde robur illud animi, contra tantam superstitionis vim, quae omnium mentes, tanquam magicis carminibus defixerat, quam a religionis Christianae virtute & efficacitate, quae & oculos aperit ad fraudes nequissimorum hominum prospiciendas, & animum firmat aduersus superstitionem,*
quae

* in Pseudom. p. 770.

** in praefat. Luciani ad Fridericum Wilhelmum Elect. Brandeb.

quas imbecilliores occupat facillime ? Qualia de Christianis praedicantem modo audiimus GRAEVIVM, talia fere de Epicureis Lucianus in medium attulit ; sed de nostris tacet, nec rationem ullam cur exesse illos sacris suis Alexander voluerit, profert : forte quod laudandi erant, hoc quidem in loco ; quod a se paganus homo impetrare non poterat. Sed etiam cum ridet Christianos*, & res illorum ex instituto narrare videri vult, partim verbis ex gentilium disciplina petitis utitur ad res ipsorum designandas, partim, vulgari errore, Judaeorum & Christianorum miscere negotia videtur, & in vniuersum ita loquitur, ut satis appareat, neque libros sacros legisse vnquam, neque etiam aliunde sanctissimae disciplinae rationes satis habuisse cognitatas atque perspectas. Quoniam id est parum ab hac disputatione alienum, age, quaedam ad hunc Luciani locum annotemus,

XVIII.

Ac primum quidem miror, TANAQVILVUM FABRVM, virum ingeniosissimum ad illa verba.** ἡ μέγαν γούν ἐκείνον κ.τ.λ. annotasse : *Istaec vocula γούν & sensus repente abruptus satis indicant, multa hic a Luciano adversus Christum scripta fuisse ; quas a maioribus nostris, hominibus nimium piis, sublata fuere. Hinc itaque est quod*

B 5

dixit.

* de morte Peregrini T. II. p. 565. seqq.

** p. 566.

dixerat Suidas, Lucianum κατὰ πρῶτον τὸ χριστιανισμόν, καὶ αὐτὸν βλασφημεῖν τὸ χριστόν, ἐν τῷ γὰρ περιγέρῳ βίῳ. Hinc factum sit in plerisque Mss. Codd. non amplius extet Peregrinus. Equidem fateor, si voculam γὰρ interpretere, itaque, ut est ab eo, qui hunc dialogum conuertit, factum, male haec cohaerere cum iis, quae praecedunt. Sed quid vetat, quo minus vertamus *enim*, frequentissima nimirum, apud Lucianum etiam, vocis significatione, ut quandam notet parenthesin. Qui enim, quaeso, concinnius, quam ita loqui potuit Lucianus : Peregrinus noster in Christianos etiam incidit, & postquam illorum edidicisset mysteria, subito nimium quantum inter illos nomen & gloriam est consecutus, NAM hodiernum durat illa quorundam stultitia, ut celebrem istum in Palaestina suspensum hominem venerentur &c. Pergit deinde, ut videas a parenthesi reuerti : τὸ τε ΔΗ καὶ συλληφθεὶς κ. τ. λ. Sensus igitur abruptus non magis, quam γὰρ particula, deesse aliquid ostendunt. Suidae verbis sua constat veritas quam planissime, si vel nihil desit. Quid enim sunt blasphemiae in Christum, si hae non sunt, quae hodiernum extant in Proteo ? Denique, quis iste foret stupor, cum manum semel inieceris mutilando scripto, illud relinquere, quod eiici vel similiter, vel magis etiam intererat. Duobus, potissimum modis vlti sunt Christiani huius dialogi contumeliam, primum

omit.

omittendo illa penitus, quod factum facile FABRO credimus, tum acerbè, adletis in margine notulis, refutando, quod scholia a doctissimo viro IO. CLERICO edita testantur. Omisisse quaedam ex ipsa orationis serie, saltem FABER quas attulit argumenta, iis vix persuadebit.

XVIII.

Sed, ut pergamus strictim quaedam ad Luciani verba annotare, Judaicum sapit, quod *ἱερείας & γεγραμμέναις* vocat Christianorum Doctores, quanquam non ignorem, de Aegyptiorum etiam sacerdotibus τὴν *γεγραμμένων* voce non semel usum.* Ex ethnico est quod Alexandrum Christianorum *ἡσασίρχην* vocat, & *πλετὴν* Christianorum disciplinam. *Καρὸν Σωκράτην* Christianos Peregrinum vocasse, probabile non est: si nota Luciano Paulli Apostoli historia fuisset, hunc dubio procul substituisset. ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος, qui persuasisse Christianis dicitur, ut omnes que pro fratribus invicem haberent, non video quin ipse servator noster esse queat. Neque hunc legislatorem ἀπὸ τῶν ἀνισκολοπιμένων ἀνδρῶν ubi distinguat Lucianus, reperio, quod vtrumque tamen iterum vult TAN, FABER. Contra ea iussit Christus Matth. xxiii, 8. ut omnes discipuli sui fratrum se loco invicem haberent: & secundum τὴν ἀνισκολο-

πi.

* e.g. de Sacrif. p. 369. T. i. it. in Philop. p. 350. T. 2.

πισμύς νόμος vivere Christianos, paullo post Lucianus dicit: * Ad verba: ** εἰς τὴν θρησκείαν καὶ εἰς ἐκείνας, ὡς φησὶ π, ὡς οἶμαι, ἐσθίων τὸ δαπνερῆτον αὐτοῖς, PALMERIUS confundi ait Judaicos ritus cum Christianorum lege. Sed forte idolothytorum esus, & suffocati ac sanguinis ab Apostolis etiam prohibitus, obuerti huic reprehensioni possit,

XX.

Inuat hic in breuem summam colligere omnia, quae de Christianis tradit Lucianus, (tradidisse autem, quae sciret omnia, probabile saltem supra reddere conatus sum) tum similiter quasi in tabulam quandam coniecta cum his comparare, quae in Philopatride de iisdem dicuntur. Lucianus ita Christianos describit: *** Sunt homines, qui suspensum in Palaestina hominem, nouorum auctorem mysteriorum, spretis omnibus Graecorum Diis, colunt & adorant, immortalitatem expectant, atque propterea corporis cruciatus, ipsamque adeo mortem, subire non recusant, vt potius vltro eam deponant. Praeterea pro fratribus inuicem, sic iubente primo illorum Legislatore, se habent, bona fortunae omnia tanquam vilia & vana contemnunt, benigneque iis impertiunt, quos propter superstitionem suam vident aut bonis extur-

ba-

* Iohannem Euang. intelligit Fabr. B.G. L.IV. c. xvi. p. 500. ** p. 570. *** l. c.

batos, aut alias male a magistratibus acceptos. Sacros libros habent, quos in conuenticulis suis legunt, si qui autem sunt doctiores, etiam interpretantur. Si quem videant leges suas migrantem, eum a communione & cætibus arcent atque excludunt. Haec Lucianus. Audiamus auctorem Philopatridis. Christiani credunt in DEum vnum, qui caelum & terram creauit & omnia, eumque Patrem* magnum, immortalem, caelestem, Filium Patris, Spiritum ex Patre procedentem, vnum ex tribus & ex vno tres. Hic** DEus, qui est lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, creauit, (vt didicerunt a Mose tardilingui) cum alta nox abyssio incubaret, lucem, quae tenebras & vastitatem illam omnem abegit: tum terram super aquis stabiliiuit, caelum expandit, stellas formauit, cursus earum disposuit: terram ornauit floribus; hominemque ex iis, quae non essent, vt esset aliquid produxit: iamque de caelo intuetur singulos, bonos, malos, actionesque illorum in libris describit, ac retribuet ex iusto singulis, qua die ipse constituit. Praeterea*** per aquas sese renouari, atque ex impiorum caetu in beatorum vestigia collocari credunt; quidam etiam in tertium

* p. 770. c. 10.

** p. 771. c. 11.

*** p. 770. c. 10.

tum se caelum raptos, resque omnium pulcherrimasibi edoctos praedicant, * orationem quandam a patre incipientem, multisque nominibus refertos hymnos recitant &c. Haec si quis cum iis, quae ex Proteo Luciani prolata sunt, conferat, simulque illud consideret, verbis propriis & ex Christianorum disciplina, quin ipsa Scriptura S. petitis vti Philopatridos auctorem: illum vero gentili more, nec vti solent nostri homines, loqui, cognoscet profecto, Lucianum vt de re parum sibi cognita, & quam non nisi aliis temere narrantibus audisset; hunc vero, vt qui aut ipse coetibus Christianorum interfuisset, aut satis accurate omnia peruestigasset, de hac secta exposuisse.

XXI.

PETRVS DANIEL HVETIVS, ingens
Galliae suae, quin vniuersi, qua cultior est,
orbis decus & ornamentum, in stupendae
eruditionis opere, quod *demonstrationem Euan-*
gelicam appellauit **, postquam dixerat, in li-
bello de morte Peregrini, quae in contume-
liam Christianorum essent dicta, laudi ti-
plis esse potius quam dedecori, haec addit:
Clariora etiam reperias in dialogo, qui inscribitur Philo-
patris, & Luciani nomen prae se fert: Christi quippe &
Christianorum nominatim meminit, plurima pro-
fert ex Euangelio & Apocalypsi Iohannis, ex actis Apo-
stolorum, & ex epistolis Pauli, cuius os & habitum de-
pina

pingit, & euectionem in caelum refert. Christum appellat Chrestum, pro temporum illorum more, quo nomen id a bonitate, non ab unctione ductum credebatur ab Ethnicis. Quo de more cum quaedam disputasset, concludit: Ex Christianarum autem rerum peritia, quae maior in hoc dialogo, quam in reliquis Luciani scriptis eluces, colligi potest, eum alterius esse auctoris. Hactenus ille. Quae ideo adscribenda putavi, quod partim hoc argumentum mirifice confirmant, partim vero dubii nonnihil habere videntur. Christi siquidem & Christianorum *nominatim* meminisse dicit auctorem Philopatridis, ita tamen ut Christum pro Christo dixerit. Ego vero fateor, illud me in hoc dialogo non reperire. Procul tamen dubio respicit vir summus ad illa: * ἀλλὰ μοι πῶς εἶπε· εἰ καὶ τὰ τ' οὐκ ᾔδων ἐν δ' ἐγὼ εὐχάρησας; Responder Triepho: πάντα, εἰ ἴχουσι ΧΡΗΣΤΟΣ ὢν καὶ ἐν ἑθνεσιν. Interpres quem forte aliis districtus secure nimum secutus est HVERTIVS: *si quidem & inter gentes CHRESTVS fuerit.* Neque vero is ego sum, qui Chrestum & Chrestianos pro Christo & Christianis tam a gentilibus, verum ignorantibus nomen, quam a nostris, omen accipientibus, dictos fuisse negem, contra clarissima vetustissimorum scriptorum testimonia, quae adducere nihil attinet, cum nemo credo, de eo dubitet, & nuper adeo, qui de Christo *Suetonii* disputarunt

HEV.

HEVMANNVS & HILSCHERV3, ea col-
legerint: Sed illud dico, non videri Trie-
phontem Christum vel Christianos verbis,
quae modo adducta sunt, significare, tan-
quam proprio nomine, voluisse. Dixerat
paullo ante hic Triephton: *ὡς ἔασι ἀπαντες,*
ὡς καὶ σὲ ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις βίβλοις ΤΑΝ
ΑΓΑΘΩΝ ἀπογράφου. Vult nimirum
Critiam relictis illis gentilium fabularum
nugis, ad Christianorum DEum ac religio-
nem sese conuertere, vt & ipse inscribatur in
caelestibus illis BONORVM libris. Tum Critias,
ὡ πᾶντα ἀνακυκλεῖς inquit *ὦ τριεφών,* (su-
pra enim iam de libris caelestibus, & in iis
inscriptione dixerat Triepho) *ἀλλά μοι πόδα*
& reliqua quae modo attulimus, vbi interro-
gat Critias, *an Scytharum etiam curam gerat DE-*
us, & in librum illos BONORVM inscribat? quidni
inscribat, respondet Triepho, *si modo BONI*
sus. Cui non apparet, *χρησὸν* hic, vt alias
apud quosuis scriptores, imprimis, quem
mostr est imitatus, Lucianum, poni *ἀντὶ*
τῆς ἀγαθῆς? Ita infra * *χρησὸς γὰρ αὐτῷ εἶη*
ἀπὸ τοῦ τῆς χάματι, vbi haud paullo melius
interpres: *Nam frugi esse apparet utique ex habitu,*
cum non magis absurde, quam quidem hoc
loco vertere potuisset, CHRESTVS appa-
res. Praeterea nescio, an exemplo probari
possit, *χρησὸν* dictum pro Christiano. Nam
Christum quidem ipsum quomodo intelli-
gere

gere quis cum bona bonae mentis venia velit, non video: cum appareat, pro genere hominum, quod plures sub se complectatur, vocem poni, & hanc esse verbi *πυγχαίνου* vim, ut conuerti debeat: *si modo contingat esse inter Scythas aliquem* &c. ABLANCVRTIVM Gallicum Luciani Interpretem, qui priori loco *Christianum*, posteriori *Christianus* posuit, nihil moror. Ille enim auctor parum de vera sententia, aut philologia adeo sollicitus, satis habuit si Gallis delicatioribus, mulierculis imprimis, elegans aliquid & politum offerret: plerumque igitur Gallicas sectatus veneres, Graiorum charitas musasque neglexit, ut recte adeo interpretatio eius a MENAGIO *La Belle infidelle* appellata sit, * & MATTHAEVS SLADVS de eo iuserit:

Τηλόθι καὶ Φεύγεις † μεταφραζόμενον,
 οὐ κελπὶς δῶκεν γαλῆν γλυκεροῦν ὡς εἶναι,
 Κελτίδα γὰρ πολλὴν, ὃ χαίρειν ἔλλαδ' ἔχῃ.

Nec Christi igitur, nec Christianorum *nominatum* mentionem in hoc dialogo fieri censeo; quod quorsum pertineat infra videbimus. Hic illud notari velim, quidquid etiam de Chresto sit, Lucianum ita non videri scripturum fuisse, cum Christianorum no-

C

men,

* In Menagianis p. 329. citante cel. Fabricio Bibl. Gr. L. IV. CXXVII p. 507. ubi habes etiam hanc partem epigrammatis Sladiani, quod totam praefixum est editioni Belgarum.

men, quoties opus fuit, adhibuisse, ex *Pseudomanti* pariter atque *Proteo* * satis constat. Reliqua, quae H V E T I V S ex sanctis noui foederis, (poterat etiam antiqui meminisse) libris allegata dicit, ita se habere, non dubitabit, qui notas nostras conferre voluerit. Qua re confirmantur adeo, quae antea de Christianarum rerum in auctore Philopatridos peritia dicta sunt,

XXII.

Venio ad argumentum satis firmum, ut ego quidem arbitror, sed quod malim ab aliquo tractari, qui maioribus quam ego, tum ab lectione, tum a memoria, praesidiis instructus paratusque ad iudicandum accederet. Nimirum GRAEVII alicuius aut GRONOVII opus hoc erat, de stilo ferre sententiam, non meum, qui tenuitatis meae probe mihi sum conscius. Tamen quia sine flagitio hoc argumentum praeteriri non potest, consequens est, ut id malim a me, quam tractari a nemine. Olim iam THEODORVS MARCILIUS, cuius supra ** facta est a nobis mentio, non esse Lúciáni Philopatrin contendit, praeter alia id arguentibus ineptiis stili, quas paginis omnibus dicit occurrere. Istae verò stili ineptiae oriri magnam partem videntur ex affectato infelicitèr sublimi ac tragico dicendi genere, quod cum

* locis s. 17. citatis.

** s. 6.

cum non assequeretur, in affine illi vitium
 ψυχρότης incidit quam saepissime. Tanto
 id quidem magis, quod Poetarum magnam
 partem verbis utitur, iisque parum ad rem
 aptis, qua de causa indutae Leonis exuviis
 simiae similem interdum fieri necesse est.
 In utroque autem genere incomparabili fa-
 cultate gaudet Lucianus, ad effingendum
 nilo quidquid libuerit, gravitatem etiam
 plusquam tragicam, & ad deriuandum in
 suos hortulos, non riuos ex Veteribus Poe-
 tis, Homero imprimis, sed quasi flumina, ad-
 eo quidem, ut cum male quaedam applicasse,
 videtur, vel inflexione deprauasse, tum de-
 ctum ingenii vis admirabilis eluceat. Vnum
 ex multis exempli causa adferam: Est Eu-
 ripidis versus decantatissimus: ἢ γλῶσσ'
 ἑμῷ μοχ' ἢ ᾗ φρενὶ αἰώμεσθαι. Quam lepide
 hoc accommodat ad iactatam Cynicorum
 αἰαλγησίαν. Ἡ φρενὶ, inquit, * σοὶ αἰλήσει,
 ἢ ᾗ γλῶσσαι ἔσαι αἰαλγησθαι. Quam festiue
 illud Homéri **

ὡς Φρήτην Φρήτηφιν δέηγῃ, Φῦλα δ' Φύλοις.
 ad philosophorum certamen traducit: ***
 Ζυγασπίσσι μὲν ἔσ' αὐτῶν,

ὡς πῆρῃ πῆρῃφιν δέηγῃ βάκτρῃ δ' βάκτροις.
 Sed infinita eiusmodi habet Lucianus.

C 2

XXIII

* Vitar, auct. T. I. p. 376.

** Iliad. B. vers. 363.

*** Αναβι. p. 389. T. I.

XXIII.

Noster autem, quis quis etiam fuerit, ut utraque in re peccauerit, i. m. videamus. Quis negabit, esse nimis *σφοδρά γὰρ* illud quod MARCILLIO iam bilem mouit: * *Φῦ, Φῦ. Φῦ, Φῦ, τ' ὕδλων ἐκείνων, ἰὺ, ἰὺ, ἰὺ, ἰὺ, τῶν δεινῶν βελεσμάτων, αἶ, αἶ, αἶ, αἶ, τ' κενῶν ἐλπίδων.* Vix in comoedia vel tragoedia ferimus haec talia, vbi tamen actoris gestu efficitur, ut sint aliquantum tolerabiliora & minus *φορτικὰ*. Sed bene tamen est, quod cauet auctor, ne ab tam altissimo cothurno statim desiliat. Triepho enim, apud quem haec eructarat Critias, studet ingentissimo mendacio, omnem hanc tragicam suppellectilem longissime superare; his enim singultibus Critiam ipsas conuertisse nubes, tantumque in Propontide excitasse boream dicit, ut onerariae naues funibus contra trahendae sint. Apud nos mentiuntur interdum homines ut trabes inflectantur, quod est in Germanorum nostrorum proverbio; Sed hic, ne caelum ipsum & maria peruertat, timor est. Vix Lucianus cum id agit, ut mentiatur strenue, quemadmodum in *verae historiae Libris duobus*, talia proferre monstra ausus est, ut hic bonus vir serio colloquentibus amicis tribuit. In Poetica facultate, qua tamen mirifice placuisse sibi videtur,

tur, quam parua operae pretia fecerit, ex his, quae iam, ut ordine percurrenti sese offerent, producam, credo, apparebit. Integra Homeri aut aliorum carmina vix inseruit centoni suo, praeterquam quae Lucianus, quera non tam imitandum, quam compilandum sibi sumsit, iam olim attulerat. * Illa igitur tantum videamus, quae ipse videtur ex ingenio procudisse. Mox ab initio, ** nescio quid illud sibi velit: Α'Α' ἐπεὶ σὲ πρῶτον κίχων τῷδ' ἐνὶ χῶρῳ, ἀπὶ ὠμῶν κ.τ.λ. Amicus veteranus alteri amico, a quo aliquantum abfuisse, non constat, cum quo iam plura locutus est, dicit: *quoniam primum hoc loco te reperio, age illuc abeamus, tibi respirare a malo meo possim.* Inter honoris verba, aulae imprimis incolarum, cum ad epulas aut comestationes perlicere aduenas volunt, haec talia esse scimus: Sed in hoc Philopatridis loco sunt prorsus, si quid video, ἀπὸ γοδιό-
νου. Deinde, si carmen esse debet, ut certe apparet, bis in metri leges peccatum est. Primum, cum posterior in ἐπεὶ contra diphthongi naturam, correpta est; Tum quando prima in κίχων, brevis apud Homerum & optimos quosque, producta adhibetur. Non defuisse autem apud Graecos malos Poetas, qui vel in syllabis dime-

* Videndae passim notae nostrae.

** p. 766. c. 5.

tiendis impingerent, ne Germanis tantum
aut Polonis hanc laudem relictam putes, vel
ex nuptiali elegeo miseri cuiusdam Poe-
tae, quod LVCIANVS in *Lapithis* * adfert, con-
stare satis superque possit. Quae enim IO-
ACHIMVS CAMERARIVS *ὁ πᾶν in πᾶσι*
μαλὶ seu *errato*, praestantissimorum Poeta-
rum *πνευμάτων* collegit, ea ab hoc loco
prorsus sunt aliena. Putavi autem si ele-
gidion, quo de dixi, huc adscriberem, pro-
pter miram, qua scriptum est, seu a LVCI-
ANO per iocum, seu a Bauio quodam serio,
simplicitatem dicam, an ruditatem, non in-
delectatum inde lectorem abiturum. Ita
vero habet. Fauete linguis! *εὐφημί' ἔσω,*
εὐφημί' ἔσω.

Ἡ οἴη πότ' ἄρ' ἦγε Ἀρσαινέτῃς ἐν μεγάροις
Δία Κλεισθίς ἀναστ' ἐτρέφετ' ἐιδυκέως
Περχασοῦ πασιῶν ἀλλὰ ἄν πτεροφενικῶν,
κρέσσων τῆς κυθήρης, ἢ δ' αὖ τῆς σιλήνης.
Νυμφίε εἰ σὺ δὲ χαῖρε, καεπερὼν κρέττισε ἐφῆ-
βων

κρέσσων Νηηῆς, καὶ θετιδὸς παιδός.
Ἄμμις δ' αὖθ' ὕμιν ἔτον θαλαμήιον ὕμνον,
Ξυιὸν ἐπ' ἀμφοτέροις, πολλαῖς αἰεσώ-
μεθα.

Interpres fere nimium artis adhibuit, adeo-
que de malis Graecis versibus Latinos, non
bonos

* T. II. Opp. Luc. p. 651. seq.

bonos quidem, multo tamen, quam illi sunt,
tolerabiliores fecit :

Nuper Aristaeneti in aedibus vnica
summo

Nutrita est studio diua Cleanthis hera.
Virginibus cunctis reliquis praestantior
vna,

Vel potior Phoebe, vel potior venera.
Salve & tu iuuenum validissime, Sponse,
valentum,

Nereo prior, ac fortior Aeacida.
At rursum vobis hoc carmen saepius
olim

Commune ambobus coniugiale canam.
Meliorane autem sunt quae sequuntur
nostri carmina. Iouem dicit σινευχε-
σθαι Aethiopibus, *

Ἄνδρες μελαίεργες, καὶ τ' ὄψω ἐξοφω-
μήσοις.

Euge septies peccatum in pedibus sex.
In ὀρκῷ ** primum hexameter positus est,
tum pauca prorsus oratione scripta, mox
Iambi sequuntur quinque, & senarius vnus,
nisi quod primus pes contra carminis legem
trochaeus est. Alibi, βιώση καλῶς, inquit, ***

οὐδὲ σ' ὦκα θήμις τέλος θανάτῳ κίχην.

C 4

Hic

* p. 767. c. 6.

** p. 770. c. 10.

*** p. 771. c. 13.

Hic bis metri leges migrantur, & praeterea, quid hoc ἄμει sibi velit, non apparet: si legas ἄμει, & sensus concinnior paulum erit, & metrum hac parte constabit melius. Sed an ita voluerit auctor non dixerim.

Illo: * καὶ ἔπειτα μὲν κεύσας ἐνὶ φρεσίν,
ἀλλὰ δὲ εἶπης

semel tantum claudicat, & potest reponi, si tantum μὲν post κεύσας colloques. Septem pedibus incedit: **

Πνεύοντων δόρυ καὶ λόγχας καὶ λευκαλέ-
φες ἰερφαλείας.

Qui hunc proxime antecedit

ἰόντας ὁδόντας κατ' ἀνδρῶν θυμολεόντων
semel redundat, bis deficit.

Claudat agmen deficiens tribus moris (ut ex veteri ratione loquar, quae longae Syllabae duo tempora ἢ κεύσας, breui vnum tribuebant) ***

μήν ὁφθαλμοῦ καὶ ποσὶν μὴδὲ παρίλθῃ.
Vbi si Poeticum πόδεςσιν communi substituas, metro erit consultum; sententia ut non sit inepta & ταυτολόγος, non efficies. Quam taediosum illud sit, quod Poeticis vocabulis flexionibusque, omnibus fere paginis, etiam ubi versus non facit, utitur Auctor,
malo

* p. 774. c. 15.

** p. 777. c. 20.

*** p. 779. c. 22.

malo ex ipsius lectione dialogi, notarumque nostrarum cognosci, quam eiusmodi quisquiliarum congerie hic nauscam lectoribus, si qui fuerint, creari.

XXIII.

Copiosus mirum quantum est Lucianus, & varie vnā rem, si saepius recurrat, effert. Hic noster autem, quanquam copiam aliquā affectat, & sub initium statim, tum alias etiam exergasiis utitur: tamen quasi effusa semel omni supellectili, eo subinde inopiae redigitur, ut ad ea, quae inconsulte velut prodegerat, recurrere cum dedecore opus habeat. Ita illud ἀνα καὶ κάτω ὀλιπολεῖν, intra versus non multos bis * ponit: ἀμπνευσον τὸ δεινὸν ** vix aliquot iuteriectis versibus repetit. ὡς καὶ Νιοβὴ τὸ πρῶν *** & ὡς καὶ Ἰκαροῦ τὸ πρῶν **** parum inuicem distant: Διὰ τεργὸν βοᾶν bis ***** occurrit: ὥς ἐάσω μὲν Ἰάτρους. ὥς ἐάσω καὶ ἑαυτὴν. ὥς ἐάσω ἀπαντα. ὥς ἐάσω τὰς φαντασίας. τὰς ἢ λοιπὰς ληρεῖν ἐάσω μὲν, quinquies * redire in tam paucis paginis, & in dialogo ad ostentationem, ut videtur, ἢ ῥητορικῆς δυνάμεως composito, quis ferat? Creationis vniuersi historia bis, ** iis,

C 5

dem

* p. 763. c. 1. & p. 765. c. 3. ** p. 765. c. 3.
 *** p. 764. c. 2. **** p. 765. c. 4. ***** p. 767.
 c. 7. & 777. c. 20. * p. 768. c. 8. p. 769. c. 9.
 p. 773. c. 13. p. 778. c. 21. p. 780. c. 23.
 ** p. 771. c. 11. p. 773. c. 14.

dem fere verbis, nulla cogente necessitate, narratur.

XXV.

Historia porro de Neptuno *, precibus lacrymisque, Martis in adulterio deprehensi liberationem impetrante, quam quaesio impedita est, quam a Luciani facilitate aliena; Martem enim indissolubilibus cum Venere vinculis constrictum, reliquisque Diis propter adulterium prae pudore silentibus, equestris Neptunus liberauit. Quam illa deinde caedii plena & a muliercularum narrationibus non abhorrens repetitio: ἐπίχετο ἢ τῷ Ἡφαίστῳ λῦσαι ἢ Ἄρῃ. τὸ ἢ ἀμφίχωντον τὸ δαιμόνιον, οἰκτείραν ἢ πεισβύτην θῖόν, ἢ Ἄρῃ ἀπηλευθέρωσεν. In illo ** τί τὸ χρήσιμον ἢ Γοργόνης, καὶ ἢ τῷ σῆθει τῷτο ἢ θεᾷ Πηφείῃ; vox τῷτο ad Γοργόνα vel κεφαλῇ erat referenda. Reliqua de Gorgone narratio ineptissima, ut in qua per quatuor versus αὐτῷ semel, ταύτῳ ter repetitur, & quae separanda erant, pueriliter miscentur. Quae illa quaesio insania est, quod Triepho introducitur iusiurandum *** exigens, de non nocitura sibi Critiae narratione, & is tamen statim post iusiurandum, **** eadem omnia vult experiri, quae in Critia viderat. Quid de illo existi-

* p.767.c.7. ** p.767.c.8. *** p.766.c.5.

**** p.774.c.15.

Stimem * καὶ γὰρ οἱ οἰκίδιον κατασκευάσαν-
 τι --- ὁδὲ ποτίσιν διέλαθι κ.τ.λ. dixi in notis.
 Statim sequitur : ** πᾶν ἐν λόγῳ καὶ με-
 αῖνῳ ὁφθαλμοῦ Νιόβης παθεῖν, vbi ποιῆς vel
 simile est omisſum. Parum etiam Atti-
 cum, hoc est Lucianum, illud est, quod ali-
 quoties *** cum neutris pluralibus, non
 singulare verbum sed plurale construitur.
 Quae haecenus a nobis allata sunt, singula
 forte in optimae etiam notae, optimi aucto-
 ris scripto posse occurrere, longiori prae-
 fertim, non nego: posſim enim quam plu-
 rimis praestantissimorum hominum locis,
 vbi ipsorum humano errore, (neque vero
 librariorum semper a talibus culpa abest)
 aliquid peccatum manifesto deprehenda-
 tur, redargui. Illud vero nego, a castiga-
 tissimi sermonis & subacti iudicii scriptore
 Luciano, dialogum inquinati adeo stili, iu-
 dicio autem aut nullo scriptum aut exiguo,
 potuisse proficisci.

XXVI.

Difficili & horridiori de stilo disputa-
 tione defuncti, subiiciamus paullo amoe-
 norem nec elegantiae nihil, si quid iudi-
 cio, habentem. Postquam enim hoc altero
 vniuersae disputationis capite primo ad ar-
 gumenta illorum, qui Luciano tribuunt
 Phi.

* p. 773. c. 14. ** p. 774. c. 15. *** e.g. p. 775.
 c. 17. ter. p. 777. c. 20. ter. p. 778. c. 21. quater.

Philopatridem. ut potuit a nobis fieri, respondimus, deinde cur Luciani non videatur, generatim diximus, superest, ut iuniorum Luciano auctorem arguamus, propiusque ad nostram proponendam opinionem accedamus. Sed ad nouitatis amolendam inuidiam iuuat prius laudare virum summum, & in ea imprimis doctrina, quae temporum rationes explicat, versatissimum, HENR. DODWELLVM, * qui, cum auctorem

* Diss. de iure Laicorum sacerdotali, quae una cum Grotii diss. de coenae administratione ubi Pastores non sunt, & aliis huius argumenti Londini est A. 1685. excusa, p. 284. Sed dum haec imprimuntur, deprehendo, virum doctissimum sententiam hac de re suam mutasse. In dissertatione enim de Isidoro Characeno, quae Geographis minoribus Hudsonianis To. 2. est adiecta §. 5. p. 63. ait, A. C. 202. quo Severus Imperator persecutionem in Christianos Alexandriae (quorsum allegat Spartianum in Severo c. 17. qui tamen in itinere e Syria versus Alexandriam, non in ipsa urbe illud factum dicit) decreuerit, huic persecutioni, Philopatride scripto, quasi praeluisse Lucianum, praeuias persecutioni *κατωδίας* memorante Teophilo Antiocheno (locum non indicat Dodwellus, qui & meam quaerentis industriam effugit) In eadem urbe Alexandria scriptum Philopatrin, argumento esse Alexandrinum mensis nomen Mefori p. 776. c. 17. Quod autem Arabes p. 779. c. 22. hostibus accensentur, id facere opinatur, nequis alius Princeps, praeter Severum, intelligi possit, cum nemo Romanorum Prin-

ci-

rem Philopatridis laudat. addit, *quem ego Traiano longe recentiore fuisse existimo, & ipso fortasse Luciano.* Nec repugnat vir celeberrimus, & de Graecis literis totaque adeo elegantiori doctrina, non minus ac sacra, immortaliter meritus

eipum, a Traiano ad Seuerum, illam gentem aggressus sit. Mala Christianorum, finem mundi indices expectantium, de rep. Romana auguria, quae perstringantur in Philopatride, persecutioni causam dedisse putat, hostibus Christiani nominis pro argumento infensi patriae animi ea habentibus. Sed praeter ea, quibus generatim probamus, Lucianum non esse auctorem huius dialogi, breuiter tantum Dodwello respondemus, cum prolixis esse per typographum non liceat, non necessarium esse ut *πρωμωδιδυ*, quarum meminit Theophilus Antiochenus, ad hunc Philopatrin referantur. Forte locus, quem tamen, ut ante dixi, reperire nondum licuit, de caullationibus ore prolatis potest intelligi. Et quot quaeſo eiusmodi scriptiones vna cum auctoribus suis vel intra paucos annos interire potuerunt? De loco, ubi scriptus Philopatris, iam nunc certiora, ut equidem arbitror, proferam. Quod est de Arabibus, commodius s. 33. res transiguntur. Christianorum, cum scriberetur hic dialogus, quae spes quique metus fuerint s. 34. & 35. explicabitur. Hic igitur plura addere, opus non est, nisi quod p. 779. c. 23. mendacitatem sibi tribuit Critias, sub cuius persona dubio procul latere auctor Dialogi voluit, quod quomodo in Lucianum Aegypti Procuratorem, qui se, *πολυτελευτων* *μισθον* accipere ait, Apol. pro mercede conductis p. 492. conueniat, videris, qui Dodwello assentiri voluerit.

RITUS GOTTFRIDVS OLEARIVS * CUM incertae ac dubiae aetatis, seculo tamen III. ad minimum scriptum esse Philopatrim dicit. Addere licet VIRUM CL. MATVRINVM VEISSIERIVM LA CROZE, qui demonstraturum se esse aliquando pollicitus est, ** *ad Aureliani Imperatoris tempora, adeoque diu post Luciani aetatem, referendam esse eius dialogi scripturam.* Numquid eius factum postea sit, non habeo dicere, neque vero contra virum cel. disputare meum est, cum, quibus argumentis, quod promisit effecturum se speret, iuxta cum ignarissimis sciam. Tantorum ducum velut auspiciis fretus, in prima acie paucorum militum imperator, qui singuli non ita multum valere, vniuersi rem haud infeliciter gerere posse videntur, colloco argumentum a loco, vbi haec fabula est acta, peti-
tum

* Diff. de Spiritu S. cum Patre Filio adoratione & glorificat. contra Whistonum p. 27.

** Inspecimine observationum historiarum in Lucianum, quod insertum est Miscellaneis Berolinens. nr. iv. p. 27. seq. Indicauit hoc nobis, pro insigni quo in has literas fertur amore, quem saepius laudavi, satis laudare nec ego potero nec forte alius, Io. Alb. Fabricius, in literis ad Virum iuuenem praestantissimum Herm. Sam. Reimarum, illum, qui disputationis de Philopatride publicae alteras partes laudabili conatu, successu, ut omnes, felici, imponi sibi passus est.

zum, quem Constantinopolim, Christiano-
 rum μέγαν οἶκον αἰάκτων, ut ille ait, * fuisse,
 ita colligo: Sub initium dialogi haec Trie-
 phontis verba relata sunt: ** βαβαὶ τὸ αἰά-
 Φυσήματος, ὡς τὰς νεφέλας διέσπρψε. ζεφύ-
 ρα γὰρ θηπνέοντος λάβρα, καὶ τοῖς κύμασιν
 ἐπωθίζοντες, βόρέϊω ἄρτι αἰὰ τὸ προποντίδα κε-
 κίνηκας, ὡς ἀπὸ καλῶν αἰ ὀλκάδες τὸ εὐξεινον,
 πόντον οἰχήσουσι, τὸ κύμάτων θηχυλιν-
 δούντων ἐκ τῆς Φυσήματος. Aguntur itaque
 haec in littore Propontidos: qui loquuntur
 a fronte hanc ipsam Propontidem & au-
 strum, a tergo Euxinum Pontum & septen-
 triones habent. Si enim spiritus vehemen-
 tior ore erumpens boream in Propontide
 debet excitare, ut haec non ita se habeant,
 fieri non potest. Igitur ad Bosporum Thra-
 cicum res gesta est, seu angustias illas, quae
 Propontida ab Euxino Ponto dirimunt, ver-
 bo Constantinopoli. Non improbabilis au-
 tem coniectura est, hunc dialogum in ea
 scriptum vrbe esse, quae tum caput rerum
 & sedes esset imperii. Imperatori enim vi-
 ctoriam gratulatur auctor, quod maiori,
 credo, celebritate in vrbe quam in provin-
 ciis solet fieri. Quid quod vrbis κατ' ἐξο-
 χὴν dictae aliquoties meminit, auri-
 ta item tecta commemorat, qualia ante Con-
 stantini profusum aedificandi & exornandae
 eam vrbem studium, Byzantii fuisse, mihi
 non sit verosimile, licet moenium robo-
 ra

* Dionys. Perieg. vers. 355,

** p. 765. c. 4.

ra apud DIONEM * & ZONARAM **
praedicari videam. Neque Aegyptii men-
sis nomen, Mesori, ab hac me sententia po-
test dimouere, quare enim eo vtatur Au-
ctor, satis puto, est in notis *** indicatum,
simulque summo Viro HENRICO DOD-
WELLO, de quo modo diximus, responsum.
Si igitur in Constantini vrbe scriptus est
Philopatris, non potest non saltem Constan-
tini aeuo esse suppar, Luciano autem ses-
quiseculo ad minimum iunior.

XXVII.

Si corradere omnia & congerere ani-
mus esset, quae in hanc rem dici queant,
forte colore aliquo illud posset imbui, ab
auctore dialogi imaginem Pauli Apostoli
in templo visam: iam imagines in templis
ante A. C. ccc. adhiberi non solitas, con-
sequens igitur esse, vt post id tempus scri-
ptus sit Philopatris. Sed iam supra ****
TEOPHILO RAYNAUDO ita respondi-
mus, vt hoc argumento nolle nos vti ap-
pareret. Illud forte maiorem speciem habet,
quod iam BARONIVS ***** templum seu
basilicam deprehendere sibi visus est in illis
dialogi verbis: * καὶ δὴ διήλθοντες σιδηρέας τε
πύλας καὶ χαλκίνας ἐθύς, ἀβαβάθρας ἢ πλεί-
ους περικυκλωσάμενοι, ἐς χρυσοῦρον οἶκον ἀ-
νέλθο-

* in Seuero. ** To. III. annal. sub init. *** ad

p. 776. c. 17. **** s. 7. ***** ad A. C. 57.

ἡ ἀπορία x. τ. λ. Ac illum quidem non esse audiendum, iam BLONDELLVS * olim demonstravit. Sed melius fortasse procedet, si inuertamus argumentum Baronii, atque ita dicamus: quia basilicae sumptuosae meminit auctor dialogi, tales autem basilicae Constantini demum aetate & post aedificari coeptae sunt, inde sequi, dialogum nostrum non ante Constantini tempora fuisse scriptum. Verum enim vero ne ita rationes putem, primo illud obstat, quod non usque adeo certum confessumque est, templa & basilicas maiores pretiosioresque ante Constantini imperium non extitisse: LACTANTIUS ** certe, hunc enim auctorem esse libelli de mortibus Persecutorum, vix dubitare quemquam hodie arbitror, meminit Ecclesiae, quam editissimam *** vocat, a Diocletiano & Maximiano A. C. ccciiii. destructae, quae aliquot minimum annis ante, forte iam sub Alexandro Severo fuerat condita. Deinde si certissimum etiam sit, post Constantini ad nostros accessum basilicas aedificari demum coeptas, nolim tamen ex hoc loco quidquam de aetate auctoris inferre, cum probabile non videatur, basilicam, quam ecclesiam aetas illa vocabat, intelligi velle Critiam. Atque ita ali-

D

quo-

* De Episcopis & Presbyt. l. c. ** de mortibus Persecut. c. xii. *** s. 5. ibid.

quoties nobis laudatus DAVID BLOND^{ELLVS} * aduersus BARONIUM disputa-
 tat, cum nihil occurreret aut praeter coenaculum in ipso
 prinatae domus fastigio constratum, affixo nullo crucis ti-
 tulo insigne, quoque vix per multiplices scalarum gyros
 Critiae, manucente alio, euadere licuerit. Adde,
 non reperisse Critiam concionem omnis ge-
 neris hominum, iuuenes, mulieres, viros,
 senes, sed ἀνδρας aliquot ἐμπνευστάς καὶ
 κατωχλωμένους, qui obuiam procedentes
 sermones cum illo miscuerunt. Nec ex *Persarum*
 nomine, quo vititur noster, ** efficere
 quidquam conabor. Quamquam enim sa-
 tis constat, anno demum CCXXX. aut
 CCXXVI. vt ANTONIO PAGI placet, ae-
 rae vulgaris, Artaxerxe duce, Persas pristi-
 num Imperii decus, ademtum Parthis, qui
 plus cccc. annis illud tenuerant, recu-
 perasse, minus tamen hac parte sibi con-
 stare scriptores, & DODWELLVS monu-
 it, *** & infinitis auctorum locis comproba-
 tur. Meliora proinde causae praesidia
 circumspectiunda sentio, si quid efficere ve-
 lim. Quod enim primo loco positum est
 argumentum, quamquam non profecto con-
 temnendum, vix est vt, si solum destitua-
 tur, locum suum tueri possit.

XXVIII.

Succenturiabo, igitur aliud, validum,
 opi-

* l. c.

** p. 779. c. 22.

*** Diss. de Isidoro

Characeno §. 4. p. 62.

opinor, & quod non ita facile loco se pellā
pariatur. Scilicet bis occurrit in Philopa-
tride mentio τῶν ἐξισωτῶν. * Qui vero
essent ἐξισωταί, quod illorum munus, in
notis dictum est. Hic illud monere e re
mea est, non occurrere antiquiorem, quan-
tum sedulo inquirenti reperire licuit, qui
ea voce usus sit, vel ipsius adeo muneris
mentionem fecerit, EUSEBIO ** Nico-
mediensi, qui originem, ni fallor, expo-
suit. Subieci ipsa verba, ne fucum facere
lectoribus velle viderer: *Ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τοῖς
τῶν ἀρχιερέων κερταίνων τῶν κατὰ μετέπειτα
κατὰ μέμφορτος, βεβαρῆσθαι αὐτῶν τῶν χῶρον κα-
τατιπώμενοι. Πάλιν καὶ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ δακτύλου
αὐτοῦ ἀνδράσιν ἐξισωταῖς κατὰ πέμπει, τὰς τοῦ ἀξί-
μιον τοῖς δακτύλοις παρέχοντας.* Apparet, si ni-
hil aliunde adferatur, quod prohibeat, com-
mode verba EUSEBII de prima huius mu-
neris origine posse intelligi. Occasio mit-
tendi Peraquatores indicatur, iustitia in ea
re Constantini laudatur, quod non adeo
magnam vim haberet, nisi ille primus id
beneficii tribuere oppressis instituisse. Ac
loquitur, tanquam de hominibus olim no-
tis EUSEBIUS. Recte illud quidem. Quo
enim tempore haec scribebat, noti fuere.
Ante Constantini aetatem potuerant fuis-
se

D 2

se

* p. 774. c. 15. & p. 775. c. 16.

** De vita Constantini l. 1. c. 1. §. 3.

se incogniti. Eusebium quasi agmine facto
 deinde sequuntur GREGORIUS NAZIAN-
 ZENVS, BASILIUS, Imperatores aliquot
 in codice Theodosiano & Nouellis, & reli-
 qui. Haec ipsa causa est, quod Lexicogra-
 phi communiter hanc vocem omittunt, ad
 glossaria scilicet lapsae Graecitatis eam re-
 legantes. Ac ista quidem generaliter hic
 monuisse sufficiat. Ita Galilaeos quod vo-
 cat Triepho Christianos, aut recentioris
 multum Luciano scriptoris, aut antiquissi-
 mi indicium credimus: cum vero antiquis-
 simum non esse, vel solus Artemidorus in
 eo laudatus arguat, consequens est vt re-
 centiorem dicamus. Sed & hanc disputa-
 tionem commodius in eum locum differe-
 mus, vbi nostra erit sententia proponenda,
 & vt fieri poterit, confirmanda. Ad hanc
 referre classem fere audeam, quod πολυ-
 δολος μαθηματικὴ vocatur, insolito bonis
 scriptoribus duplicandi seu componendi
 genere, & nescio quid affectatae fucatae-
 que dictionis sapiente, quae seculo III.
 & deinceps paullatim in Graeciam a pri-
 stino candore deflecentem irrepere coepit.
 ξυνωρίς apud antiquos, quantum constare
 mihi potuit, tantum de biga equorum vel
 mulorum adhibetur; apud nostrum in fi-
 ne dialogi ὡ καλὴ ξυνωρίς de amicorum pa-
 ri dicitur, quomodo etiam apud eum, qui
 vitam Gregorii Nazianzeni scripsit ζῆλωτι
 ξυνωρίς de Gregorii & Basilii amicitia &
 fac-

saepius deinde apud sequiores dictum reperio. Sed quae tum de voce *πολύλογος*, tum de hac dicta sunt, nolim profecto super illis cum quoquam contendere. Fieri enim facillime in tanta scriptorum Graecorum copia potest, quibus legendis vix aetas sufficeret, nedum memoria comprehendendis, ut egregie fallatur aliquis, imprimis si sit non familiaris quam quidem ego cum Graecis musis versatus. Arbitror autem, cum multa concurrunt *πικρία*, quae singula quidem possent oratione eleuari, quaedam etiam ratione reiici, hominis esse impudentis, omnia velle repellere, praesertim si quaedam illorum ad maiorem paullo probabilitatis gradum accedant, & nihil ceteroquin sit, quod sententiae, quae hoc modo probatur, obuerti cum ratio ne possit.

XXVIII.

Igitur venio tandem ad vltimum eorum, quae dicere mihi proposueram, caput, idque in tota hac disputatione praecipuum. Dicendum enim est, si neque Lucianus sit auctor Philopatridos, neque aliquis antiquior, si denique post ipsius aetatem Luciani scriptus sit, quo igitur tempore nos putamus in lucem proditum. Equidem scio, nulla lege cogi, si quis sententiam aliquam oppugnet, meliorem ipse ut adferat: nec illud ignoro, facilius esse destruere aliena, quam sua asserere. Tamen cum senten-

tiam dicere in libera republica fraudi nemini esse debeat, & parata sit post tot summos viros, erranti iuueni venia, existimem autem, sic satis confirmari argumentis, quae proferam, a me posse; alacriter sententiam, quod bene vertat, exsequar. Igitur sub Iuliani τῆς ἐκ ἀθέου, vt vocant nostri, vel Apostatae imperio, & eo quidem tempore scriptum aio Philopatridem, cum primum nuncius de felici expeditionis Persicae successu Constantinopolin adferretur. Scriptum autem a gentili homine, forte Luciano, Sophista & ipso, Luciano certe more, qui Christianorum omnibus praedictionibusque explosis Imperatori victoriam Persicam gratulatus, felices porro successus, victoriasque innumerabiles apprecetur. Haec iam sunt argumentis probanda, & confirmanda latius.

XXX.

Ante vero quam id agam, mea interest vt ingens causae meae praeiudicium, quam fieri poterit breuiter & modeste, remoueam. Nimirum post exortas, vel reuocatas potius ex orco Photinianorum Ariano-
rumque in Christum DEum, atque Spiritum S. blasphemias, cum audacter clamarent impii sacratissimae Trinitatis hostes, in Nicaena demum synodo, quidquid illius esset, esse confictum, certatim ab iis, qui recte hic sentiunt, locis veterum Ecclesiae Do-

Doctorum, qui inde ab illius quasi incunabilis florere, productis, falsitas eius calumniae est demonstrata. Sed quicumque fere hoc egerunt, iidem prouocarunt etiam ad hunc nostrum Philopatrin, atque ex insensissimi ore hostis testimonium veritati arcessiuerunt.* Vt reliquos taceam, qui vel paullo ab aetate nostra sunt remotiores, vel praecedentem tantum gregem secuti, parum, quid dicerent, pensi habuere, quatuor summos viros, tres in hoc ipso argumento egregie & data opera versatos, STEPHANVM LE MOYNIVM, ** GEORGIVM BVLIVM *** & GOTTFRIDVM OLEARIVM, **** vnum autem, cum alium locum tractaret, ad hanc quaestionem delatum, qui sine obseruantiae in illum meae, gratique significatione animi a me nominari non debet, IOANNEM FRANCISCVM BVDDEVN, ***** quorum singulorum doctrinam me admiratione quidem, nedum

D 4

¶

* Vbi iurare iubet Crisiam Triefhon per ὕψιμον δούτα θεόν, μέγαλ, ἀμβροτον, ἡγεμόνα, υἱόν πατρός, πνεῦμα ἐκ πατρός ἐκ ποσειδῶντος, ἐν ᾧ τριών, καὶ ἐξ ἑνὸς θεῶν.

** Notis ad Varia Sacra P. I. T. II. p. 186. seq.

*** Def. Fid. Nic. Sect. II. c. III. §. XI. **** Diff. de Spiritus S. adoratione & glorificatione s. xvi. p. 27. seq. ***** De veritate religionis Christ. Philosophorum Gentil. obtreactionibus confirmata s. VII. p. 481. seq. Syntagm. Diff. Theol.

ut aemulatione, assecuturum me sperare possum. Tunc igitur, dicet fortasse aliquis, tot tantisque viris contra hircere audebis, clauamque Anti-Trinitariorum intentatam ceruicibus extorquere Herculis illis conabere? Ego vero quanti summorum virorum incomparabilem eruditionem, vnius etiam immortalia in me beneficia faciam, malo tacite apud animum meum perpendere quam incompta oratione, alieno loco, explicare; illud tamen esset in summorum virorum, qui superstites hodie sunt, (& sint quae-so quam diutissime!) humanitatem pariter atque modestiam, quae tanta est, quanti sunt ipsi, oppido iniurium, si putarem, dissentientem ferre illos non posse, si is quidem dissensus sui rationes allegare queat, Praesertim cum id causae, quam agendam suscepere viri summi, ne hilum officiat. Tanta enim testimoniorum clarissimorum, seu verba seu rem ipsam consideremus, nubes ab illis est producta, ut sitne inter ea necne illud, quod ex Philopatride arcessi solet, parum aut nihil potius referat. Et vereor sane, ne aut illudens orthodoxis SOCINVS, aut iusto DEi iudicio in eam mentem impulsus dixerit, * *se nihil firmitus & euidentius in tota antiquitate inuenisse, quo mysterium Trinitatis, prout hodie ab orthodoxis doceatur, probari & adstrui posset.* Nihil attinet ad istum Socini

* Apud le Moynium l. c. p. 187.

cini errorem redarguendum huc transcribere, quae Triumviri illi celeberrimi attulerunt. Illud tamen non possum quin hic dicam, satis constare, antiquissimos Christianorum per DEUM Patrem, Filium & Spiritum S. iusiurandum concipere solitos. Adfert LE MOYNIUS* Clementis Romani (illum enim esse $\tau \alpha \rho \chi \alpha \iota \kappa \omega \pi \epsilon \rho \nu$, probat vir doctissimus) tale iusiurandum : $\xi \eta \delta \theta \epsilon \omicron \varsigma \kappa \alpha \iota \kappa \upsilon \rho \epsilon \iota \varsigma \text{ } \text{I} \eta \varsigma \omicron \varsigma \chi \rho \epsilon \iota \varsigma \omicron \varsigma , \kappa \alpha \iota \tau \omicron \pi \nu \epsilon \upsilon \mu \alpha \tau \omicron \text{ } \alpha \gamma \iota \omicron \nu , \kappa . \tau . \lambda .$ non enim id iam agimus. Potius de iis quae probare promissimus** videamus,

XXXI.

Primum autem illud meminisse te, mi Lector, velim, supra*** probabile admodum factum a nobis esse, in Constantini vrbe, quae iam tum ita vocaretur, scriptum esse Philopatridem. Nunc addendum hoc est, nunquam ausurum fuisse gentilem hominem, Christiano Imperatore, acerbè adeo Christianos, & scripturas diuinitus nobis traditas traducere, & deridiculo delectamentoque sibi habere, ac fecit huius dialogi auctor. Licet enim non vi atque suppliciis in gentiles, si quiete alias se gererent, animaduernerint sanctam nostram fidem amplexi Imperatores,**** vix tamen id

D 51

vi-

* l. c. p. 154. ex Basilii M. libro de Spiritu S. c. 29.

** s. 29.

*** s. 27.

**** Vid.

L. 6. Cod. de paganis & sacrificiis.

videntur fuisse passuri, vt aperte quis illam conuiciis proscinderet. Si enim capital esse iusserunt Constantius, Theodosius, Imperatores alii, si quis gentili ritu sacrificaret, aut haruspicinam exerceret: * Si capite puniendum censuere Theodosius & Valentinianus, ** qui seruum seu ingenuum, inuitum seu suasionem ex cultu Christianae religionis in nefandam sectam ritumue traduxisset; quid putemus illi factum, qui apertam adeo contumeliam inferre Christianis esset ausus. Relinquitur igitur, sub Imperatore Constantinopolitano, qui idem gentilis esset, venenum suum effudisse Philopatridos auctorem, sub quo scilicet non impune solum id laturus erat, sed fauorem etiam & forte dona meriturus. Alius autem non occurrit, quam quidem Julianus, qui Constantium in imperio excepit, successorem ipse habuit Iouinianum. Hunc enim quamuis e Christianis natus esset, & ita educatus, quin Anagnostae seu lectoris in Ecclesia munere functus, ad aniles absurdissimasque gentilium superstitiones defecisse, & vt sunt omnes apostatae religionis quam reliquerunt acerbissimi hostes, odio Christianos interneceino persecutum esse, quanquam id subinde astu regere cuperet, ne-

* Vid. tit. Cod. de paganis.
Apostatis,

** L. 5. Cod. de

nemo tam in historia Hospes est, quin planissime sciat. Hoc igitur imperatore & licentiam habuit, & proposita praemia impuratus nebulo, has nugas procudendi.

XXXII.

Deinde victoria de Persis, quae sub finem dialogi celebratur, & occasionem scribendo dedisse videtur, si in quem alium, in Iulianum certe conuenit. Iam ab initio suscepti imperii magna vi expeditionem Persicam moliebatur, eosque ab initio successus fortunae habuit, qui epinicio utique essent digni. Si nihil aliud, magnum certe erat, desiisse Romanum imperium vinci a Persis, & vincere posse iterum didicisse, postquam infelicitate adeo, ab eo qui ante imperauerat, Constantio, res aduersus crudelissimam gentem gesta erat. Placet EUTROPII * verba, quia sunt breuissima adscribere: *Diuersa Constantii fortuna fuit. A Persis enim multa & graua perpassus, saepe captis oppidis, obsessis urbibus, caesis exercitibus: nullumque ei contra Saporem prosperum praelium fuit: nisi quod apud Singaram, haud dubiam victoriam feracia militum amisit.* Post has clades utique contemnenda non erant, quae Iulianus breui adeo tempore feliciter gessit. Facilis labor esset, sed nimium prolixitatis habens. parum autem, ad hanc quidem rem, utilitatis, EX AMMIANO MAR-

CEL-

* L. x. c. 6.

CELLINO, * ZOSIMO, ** LIBA-
NIO **** & reliquis, quo apparatu, quas
res, quo tempore gesserit, explicare; qua-
re contenti iterum EVTROPII erimus
brevitate, qui **** *Julianus, inquit, ingenti ap-
paratu Parthis intulit bellum, cui expeditioni ego quoque
interfui. Aliquot oppida & castella Persarum in dedi-
tionem accepit, vel vi oppugnavit. Assyriamque popula-
tus, castra apud Ctesiphontem statim aliquandiu ha-
buit: romeanque victor, dum se inconsultius praeliis in-
ferit, hostili manu interfectus est. Sublatum igitur
Constantii cladibus Persarum supercilium,
Iuliani cecidit victoriis. Sed in proclivi et-
iam est illud probare, has ipsas Iuliani vi-
ctorias, mirifice, & hyperbolicè etiam ab
iis, qui Imperatori fauerent, esse celebratas.
Audiamus GREGORIVM NAZIANZEN-
VVM, ***** qui, cum de expeditione Persica
sermo est, τὴν μὲν ἐν πρῶται, inquit, τῆς
ἐγχειρήσεως αὐτῷ (Iuliano) ἐξ ἑλίας νεανικῆς, *
καὶ πολλοῖς τῶν ἐκείνους Φεργανῶν παρθεβερ-
μῶα. Alio loco ** ita insultat epiniticis
& gratulationibus Iuliano dictis, ut mihi
qui-*

* L. XXII. XXV, ** L. III. *** Orationibus
duabus in Iuliani necem habitis quae To. 2. VIII. II.
& x. locum inter opera eius, ut sunt a Morello
edita, obtinent. it. de vita sua p. 44. seq. T. 2.

**** L. x. c. 8. ***** Oratione 57. I I.
inter reliquas orationes III. p. 114. edit Billii.

* De hac voce vid Io. Andr. Bosius in exerc.
philol. ad I. Tim. II, 22. p. 13. ** p. 123. ib.

quidem minime obscure ad hunc ipsum Philopatrin respexisse videatur: πᾶ βαβυλῶν ἢ ἐνδοξὴ θρυλλημένη, καὶ οἰκαμένη πᾶσαι ἐξουσιάζουσα, πᾶς δὲ οἱ ἐν τῇ χειρὶ κρατέμενοι Πέρσαι καὶ μαῆδοι; κ. τ. λ. Babylonis interitum Iponder noster Cleolus, cum inter alia hoc relinquere se dicit liberis suis, οὕτως ἰδωσι βαβυλῶνα ὀλυμπίῳ. Et ipsum etiam Iulianum spe praecepisse Babylonis expugnationem, AMMIANVS MARCELLINVS auctor est, * apud quem ostento *uqui, Babylonis nomine, humi sese prae dolore pronolientis, laetior Iulianus exclamauit, plaudentibus proximis, Babylona humi precipuisse.* Alterum vero illud, πᾶς γ' οἱ ἐν τῇ χειρὶ κρατέμενοι Πέρσαι καὶ μαῆδοι; manifeste cum illis Cleolai verbis conspirat: Πέρσιων οὐφρὺς ἢ πύλαι βοάμενη Περσῶν. Χειρὶ κρατέουσα ἐνδοξὴ τῶν κρείττων. Si quis vero nobis obiiciat, nec Susam a Iuliano occupatam, nec in Arabia quidquam rei gestum, nec Aegyptum perdomitam, illi iam est respondendum.

XXXIII.

Quin respondit iam bonam partem pro nobis Gregorius, verbis proxime a nobis adductis, quibus vanas hominum spes, & praesumptas animis victorias ridet: imprimis autem id locum habere debet, cum ita loquitur Cleolus, ut de futuris eum intelligere pro-

* L. xxiii. c. 3.

prorum sit. Quis vero nescit, epinicia, pā-
negyricos, & id genus scriptiones, ad adula-
tionem compositas, plerumque, si non men-
daciorem, certe spei quam rerum gestarum
plus continere. De iis igitur, quae tanquam
futura spondet Cleolaus, GREGORIO ita
factum ab adulatoribus confirmante,
non erimus solliciti. Illud dubitatio-
nem habet, quod Susae, ut iam captae men-
tionem facere videtur, ad quam tamen Lu-
lianus non accessit. Ita enim ille: *πρόσθε-
κιν ὁ Φρύς ἡ πάλαι βοιωμένη πόλις, καὶ σαρ-
κελευσὶν ἄστυ. πύσιν κ.τ.λ.* DAVID BLON-
DELLVS,* cum eadem difficultate in appli-
cando ad Divi Marci victoriam hoc epinicio
premeretur, ita se expediuit, ut simplicitet
*se inani falsum Cleolaum Susae. & Arabum excidant,
Scythicarumque excursionum cessationem spondisse*
diceret. De reliquis quidem & nos idem
putamus: sed de Susa aut rumorem fal-
sum cum Constantinopolim allatum, ut ho-
dientum fieri singulis fere diebus assolet, aut
imitatum illud esse Cleolaum, arbitramur,
quod vatibus, non falsis minus quam veris,
in more positum est, ut, quas res certo futu-
ras aut sciunt, aut imaginantur, eas tan-
quam factas atque praeteritas homi-
num oculis animisque repraesentent.
Qua spe profecuti sint Iulianum amici, LI-
BANIVS

* de Episcopis & Presbyteris p. 228.

BANIVS * indicat, cum DEos rogat, ve-
 lint, iubeant, ἡμετέραν στρατιάν ἐν σέσσις
 δειπνήσαι περὶ τῶν οἰνοχοόντων. ταῦτα εὐχεσθαι
 καλόν, ταῦτα εὐλογεῖν προσδοκᾶν. Nec post
 obitum Imperatoris, se aliosque ea spe fuisse,
 dissimulat idem Sophista, cum alteram in
 necem illius orationem ** ita auspicatur
 ἴδω μὲν, ὦ παρόντες, ἅπερ ἤλπιζον ἐγὼ τε καὶ
 πάντες αὐθροοί, τὸ τέλος εἰληφέναι, καὶ τὴν
 περὶ τῶν ἀρχῶν νυνὶ καταλειῦσθαι. τὸ δὲ ἐκείνων
 γῆς Ῥωμαίας ἀρχόντας ἀντὶ Σατραπῶν ἐπιμύ-
 λεισθαι νόμοις ἡμετέροις. κ. τ. λ. & post mul-
 ta alia *** Ημεῖς μὲν ὠρόμεθα τὴν Περσίαν ἀ-
 φαισιν μέρεσιν Ῥωμαίων ἐσεσθαι. κ. τ. λ. Nec
 parum ad rem nostram facit, quod idem LI-
 BANIVS cum feliciter & strenue a Iulia-
 no gesta retulisset, καὶ τούτων, inquit ****
 ἕκαστον ἡγγελε μὲν ἔσθαι, τὸ δὲ τὸ ὁρώμενον ἡμεῖς
 ἡδονὴν ἡδόμεθα, πιστεύοντες, ἃ δὴ καὶ ἐγίγνετο,
 γενήσεσθαι. Si enim oratoris flosculos de-
 mas, illud certè relinquitur, incertos
 & sine auctore rumores, ex studiis,
 ut sit hominum ortos, praecessisse
 tantae felicitatis nuncium. Quod enim
 Antiochiae factum est, loco Persiae propi-
 ori, quin aequae Constantinopoli sit factum,
 nihil impedit. Quod verò Aegyptum δι-
 δαλωμένῳ filiis relicturum se sperat Trie-
 pho,

* Orat. VIII. quae est Panegy. in Julian. p. 250.
 To. 2. ** Tomi 2. x mam p. 260. *** p. 225,
 D. **** De Vita sua p. 45, A.

pho, id mirum alicui videri queat, cum de Aegyptiis imperii Romani hostibus, vel rebellibus potius, in Iuliani historia nulla fiat mentio. Sed in hoc ipso etiam praesidium causae meae inuenisse mihi videor. Scilicet Aegyptii, ab innata animis leuitate, ad seditiones & res novas fuere semper quam maxime proclives * nec postquam Christiana inter eos religio inualuit, populare hoc vitium exuerunt, vt potius haec ipsa saepe turbatum maximatum & periculosis-
 timarum occasionem, innocens tamen ipsa per se, dementia hominum malitia, praebuerit. ** Aetate Iuliani, imprimis Alexandriae aliquoties ingentes turbae, caedes etiam & aedium expugnationes, ex dissensione Arianorum & recte sentientium, sed recte non semper viuentium exortae, grauiter urbem illam & rempublicam concusserunt: de quibus nemo tacuit, qui de Historia Ecclesiastica illorum temporum scripto aliquid man-

* Ita sub seculi III. finem Achilleo duce tota fere Aegyptus rebellauit, ab Imperatore Diocetiano ea causa peruastata, vt testatur in Chronico Eusebius circa A. C. 295.

** Videnda quae de hoc Aegyptiorum ingenio diligentissimus vir IAC. GOTHOFREDVS ad Cod. Theod. L. I. de defensoribus ciuit. L. 3. de his qui super relig. L. vnica de his qui plebem audent, denique L. 31. de his quorum appellationes, magaa industria & doctrina incomparabili congeffit, quae huc transcribere nihil attinet.

mandatum reliquit. Habentur etiam epistolae aliquot imperatoris Juliani ad populum Alexandrinum, inter reliqua eius opera editae, quibus grauiter ea de caussa illos obiurgat. Probabile igitur est, aut agitasse Iulianum consilia, de compescenda atque opprimenda in perpetuum illa animorum ad seditiones procliuitate, aut Cleolaum certe optasse, graue adeo iugum imponi Aegyptiis, vt sub illius onere superbiae, ex qua oriri fere solent contumeliae atque seditiones, obliuiscerentur. Quomodo autem quae de Aegypto hic dicuntur, cum DODVVELLI sententia conciliari queant, non video. LVCIANVS cum Aegypti procurationem sibi creditam refert * vt pacatae prouinciae meminit, eodem tempore quo ista scripsisse illum vult DODVVELLVS; & SPARTIANVS ** quo loco persecutionis aduersum Christianos decretae meminit, statim gratiae Imperatoriae aduersum Alexandrinos, Aegyptiorum fere primos, specimen adfert, ius *Bulatarum* illis attributum. Sed nondum a DODVVELLO discedo. Putat enim vir doctissimus, quod Arabes inter hostes imperii Romani referantur, clare satis indicare, Seuero imperante scriptum Philopatrin, vt qui post Traianum solus Arabas bello petiuerit. Et
E fateor

* Apol. pro Mercede cond. p. 491. sq. ** in Seuero 2. 17.

fateor, vim haud exiguam huius argumenti futuram, nisi aliae rationes abiudicarent Luciano Philopatrin, atque Iuliani temporibus vindicarent. Quae cum ita sint, vitio verti nobis non potest, si ad spem Cleolai referamus, quae de Arabibus, inquieta gente & latrociniis infami, Cleolaus spondet: imprimis cum τὸ οἰκουμενικὸν πένθος ἐν τῷ ex NAZIANZENO viderimus.*

XXXIII.

Adhuc igitur bene sibi constant omnia, vt feliciter ac strenue gesta, quae in Philopatride celebrantur, illa possint esse, quae Iulianus sub initium expeditionis Persicae perfecit. Videamus reliqua an sententiae nostrae faueant. Inducuntur Christiani male adfecti erga Imperatorem, & vt interpretatur auctor, ipsam patriam. Male ominantur reipublicae,** μεταλλαγῶν, αἰνῶν, καὶ πρᾶγματῶν, παραχρῆναι τὴν πόλιν καταλήψοντες. καὶ στρατόπεδα ἡγεῖν τὰ ἐναντίων γενήσονται: & aliud illorum dictum, tanquam nimis mali ominis reticet Critias. Haec minime profecto conueniunt in ea tempora, quibus oppressa adhuc gentilium multitudo gemit ecclesia; (quidni enim liceat hic transendo quasi confirmare quae supra dicta sunt) tunc enim gentiles quidem calamitates omnes, strages exercituum, terrae motus,

* s. 32.

** p. 777. c. 20.

tus, famem, sterilitatem, inundationes, publica omnia mala Christianis imputabant: horum vero erat ostendere, nihil tum accidere quod non olim accidisset, quin nunquam fuisse felicius Romanum imperium, quam exorta & inualecente Christiana religione. De Imperatoribus autem qui tum viuerent, non nisi maxima cum veneratione & faustis ominibus loquebantur, tantum aberat, ut aut imperii mutationem, aut exercituum clades, aut simile quid auderent praedicere. Atque de his nemo dubitabit, nisi qui in antiquorum Ecclesiae Doctorum scriptis, apologeticis imprimis, plane sit hospes. Speciatim Seueri aetate, qua scriptum tamen vult Philopatin H. DODVVELLS, ita se rem habuisse, e TERTULLIANI apologetico satis constat. Quod autem is quem modo laudaui DODVVELLS mala Christianorum, mundi finem in dies expectantium, de rep. Romana auguria occasionem persecutioni dedisse autumat, in eo ratio fugit virum doctissimum. Saltem in locis ab ipso adductis nihil est praesidii. EVSEBIUS enim * & HIERONYMVS, ** qui illum fere ad verbum expressit, de Iuda Chronographo diserte affirmant, eum Seuerianae persecutionis atrocitate motum, in decimum illius annum AntiChristi ad-

E 2

ventum,

* Hist. Eccles. L. VI. c. 7. ** de Scriptor. Eccl. c. 52.

ventum, finemque mundi contulisse. Persecutionis igitur atrocitas, ut finem mundi imminere crederet Iudas, eum permouit: non, ut DOBVVELLVs interpretatur, praedictio Christianorum de fine mundi, persecutioni occasionem * praebuit. Fit haec vel inde probabilis sententia quod de Nerone ** AntiChristo simile quid creditum olim fuerit. Iuliani autem aetate longe aliam rerum fuisse faciem constat. Sub Constantini M. ex cuius fratre natus est Apostata, imperio, alte caput Christiana res extulerat. Propensa, quin profusa huius Imperatoris in Episcopos voluntas atque benevolentia, tantum eis cum auctoritate conciliauerat supercilium, ut iam tum iniquitatis mysterium operari occulte in quibusdam occiperet. Luxuriari itaque iam & insolentius efferri coeperant animi, ut mirum non sit, cum eiurato veri Numinis cultu, ad sacrilegam gentilium Deorum, Solis imprimis venerationem defecisset Iulianus, non defuisse inter Christianos, qui liberam vocem mittere auderent, infelicitatemque ipsi, tanquam homini im-
pio,

* Veriorem persecutionis occasionem ex Tertulliano adfert Christianus Kortholtus de persecutionibus c. vi. §. 7. p. 260.

** Vium nimirum asseruari alicubi credebant ut AntiChristum aut ipse ageret sub finem mundi, aut eius saltem praecursor esset. quorsum videndus Lactantius de Mortibus Persecutorum c. 2. & Augustinus de ciuit. DEI L. xx, c. 16.

pío, atque imperio eius portenderent. Et sane ingens caussa suberat, cur interitum eius optarent Christiani. Quid enim sperare aliud poterant a victore reduce, quam bonorum direptiones, infamiam, & corporis etiam cruciatus atque supplicia? quorum multa sunt in GREGORII NAZIANZENI *orationibus Philippicis aduersus Imperatorem Iulianum*, & alibi, quae facile a nobis, si id quidem nunc ageremus, possent adferri: Illud tamen monuisse liceat, gentiles etiam spe maioris aduersum Christianos licentiae post reditum Iuliani obtinendae fuisse erectos. Ita LIBANIVS* sperasse inter alia se dicit, τοῖς ἱερεῦσι ὑποχωρήσιν τὰς ἐκκλησίας, quorum ea procul dubio sententia est, sperasse, vt euersis martyrum tumulis idolorum sana in eorum locum restituerentur.

XXXV.

Probatum est, tum voluisse Christianos tum potuisse paullo liberius de Iuliano loqui: locutos esse, iam est auctoritate idoneorum scriptorum confirmandum. Vt taceam peruulgatum illud de Athanasio, quem, cum ab Iuliano pulsus Episcopatu suo, & vrbe Alexandria excederet, dixisse ferunt: *cedamus, amici, nubecula est cito transitura*. Item alterum illud de Paedagogo Antiochensi, qui interrogatus paucis ante Iuliani

E 3

ni

* Orat. II. in necem Iul. T. 2. opp. p. 326.

ni obitum diebus: ecquid ageret Fabri filius? (Christum putabat) capulum Juliano parare, respondisse traditur. *Hoc vt taceam, locuples historiae horum temporum auctor AMMIANVS MARCELLINVS ** haec habet: *quae maximis moliminibus festinari cernentes* (loquitur de praeparatione expeditionis Persicae) *obtrektatores desides & maligni, vnius corporis permutatione tot cieri turbas intempestiuas, indignum & perniciosum esse strepebant, studium omne in differendo procinctu ponentes: & distabant his praesentibus, quos audita referre ad imperatorem posse rebantur, cum ni sedatius ageret, immodica rerum secundarum prosperitate, velut luxuriantes vbertate nimia fruges, bonis suis protinus occasurum.* Quos obtrektatores desides & malignos AMMIANVS gentilis homo vocat, Christianos eum intelligere, VALESIVS obseruat ad hunc locum, & conferri secundam NAZIANZENI Philippicam iubet, in qua diuersa verbis, re habentur eadem. Idem AMMIANVS *** varia portenta atque omina refert, quae a bello Iulianum aduersus Persas retinere debuissent. Cum vero eadem spreuerit, qui tamen alias superstitionibus, vaticiniis, praeculis & eiusmodi nugis ad stuporem essent deditus, * videtur haud

* Theodorit. H. E. L. III. c. 18. C. 19. autem Juliano cuidam monacho Imperatoris caedes eadem qua contigit hora reuelata esse narratur.

** L. XXII. c. 12. *** L. XXIII. c. I. & 5.

* Vid. Ezechiel Spanhemius, miraculum seculi, in

haud abfimile vero, fufpicatum fuiſſe, Galilaeorum, vt ipſe Chriſtianos vocabat, fraude ea ſibi quali terriculamenta obiici, ne victor reuerſus grauius illorum ceruicibus incumberet. Quid quod LIBANIVS Chriſtianos inſidiarum in Iuliani caput ſtruſtarum, tum caedis etiam ipſius inſimulat. Qua in re ecquid veri inſit, iam non diſquiro, neque etiam absolute vera eſſe, quae in Philopatride de iis dicuntur omnia, crediderim. LIBANIVS igitur, cum * conſpiratum ſaepe in caput Iuliani dixiſſet, quaefuiſſetque quid cauſſae ſubeffet, quod mitiſſimus Princeps inſidiis aliquoties eſſet petitus, ἐγὼ δὲ, ſubiicit, τὰς τ' αἰτίας ἐν τῇ μνήμῃ τ' ὀδυνηρῶς ἐμοὶ πλευνέω Φράσω. Deinde cum ad illum locum peruentum eſt, ** primo a ſuorum aliquo interfectum eſſe arguit, quod nemo inter Perſas fuerit, qui promiſſum praeconis voce praeſidium illi qui tantum factus auſus eſſet, vindicare ſibi voluerit; tum propius auctores caedis designat *** (adſcribam enim verba, ſi forte interpunctione commoda clariora poſſim, quam primum intuenti videntur, reddere,) οἷς γὰρ ἔκ ἐλυστέλει ζῶν, (ἔτοι δὲ ἦσαν οἱ ζῶν-

E 4

τις,

eruditiffima praefatione, quam operibus Apoſtatae a ſe editis & ex parte illuſtratis praemiſit, fere circa medium, vbi luculenta tum Iuliani ipſius, tum aliorum in hanc rem teſtimonia proferunt.

* or. x. p. 307. ** p. 323. ſeq. *** p. 324.

τες δ' κατὰ τῆς νόμου) πάλαι πεπεβέλευον, καὶ τότε δουηθόντες εἰργάσαντο. ἡ τε ἄλλης ἀδικίας αὐτῆς ἀλαγναΐσεως, ἐκ ἔχσεως ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ βασιλείᾳ ἐξοσίαν, καὶ μάλιστα τὴν πμᾶδον τῆς θῆς, οὐ τὸ ἐναντίον ἐζήταν. Eos igitur caedis reos facit, qui non viuebant secundum leges, superstitionas scilicet & idololatricum quidquam habentes, quique Deos coliaegre ferebant, verbo Christianos. Vix, qui haec cum cura inspiciet, dubitabit, Christianos peti in Philopatrīde eos, qui male Iuliano ominari fuerant ausi.

XXXVI.

Antequam ab iis argumentis discedamus, quae ex publica rerum facie, qualis ea tunc erat, sunt deprompta, duo iuvat paucis attingere. Vnum est, laudari in Philopatrīde laetas Romani res imperii, & felicitatem temporum, cum interrogantibus Christianis, quid ageretur in vrbe & in mundo? respondet Critias; χαίρουσί γε πάντες, καὶ ἔτι χαρήσονται. AMMIANVS autem MARCELLINVS testatur, * dum Iulianus imperium teneret solus, nec motibus internis esse concitum orbem Romanum, nec barbarorum quemquam exsiluisse fines. Alterum autem hoc est, quod quae περὶ τῶν ἐξισιπῶν, de Peraequatoribus, in Philopatrīde dicuntur, in Iuliani tempora & ipsa videntur con-

conuenire. Sed quid probabile hac de re nobis videatur, diximus in notis ad obscurissimum in toto dialogo locum, * in quibus etiam quae de Cretensium virginum caede in Philopatri de memorata, quam nec ipsam a Iuliani aetate abhorrere coniecimus, nostra sit sententia exposuimus. Pergamus igitur ad ea quae restant.

XXXVII.

Scilicet haud exiguum causae meae & sententiae praesidium in eo colloco, quod auctor dialogi, cum clare adeo & perspicue Christianis illudat, ipso tamen hoc excellentissimo Christianorum nomine non utitur, (quae enim hic obuerti potuissent, ita puto supra** esse profligata, ut quaeestionem res amplius non habeat) sed Galilaeorum. Quae res vel sola si esset, probabilem alicui sententiam, quam defendendam suscepi, redderet. Sed cum non desint, quae circa hanc appellationem moueri, nec sine doctissimorum virorum suffragiis, possent, res vniuersa paullo est altius repetenda. Sub prima rei Christianae initia, qui sanctissimam Seruatoris nostri disciplinam essent amplexi, μαθηται hoc est discipuli vocabantur: ab inimicis autem Galilaei itemque Nazareni, a patria ductum Christi utrumque, illud etiam plerorumque Apostolorum. Appel-

E s

latio-

lationis vtriusque mentionem habent etiam libri sacri, Galilaeorum, Ioh. VII, 52. *καὶ οὐ ἐκ τῆ Γαλιλαίας εἰ.* Nazarenorum autem Act. XXIII, 5. ubi Paulus *πρωτοῦτης τῆ Ναζωραίων αἰρέσεως* vocatur. Durasse haec nomina ad illud tempus, quo Christiani Antiochiae primum sunt vocati, testis praeter alios est SVIDAS: * *ἴσμεν, ὅτι ἐπὶ κλαυδίᾳ βασιλεύοντι μετωνομάσθησαν οἱ πάλαι λεγόμενοι Ναζηραῖοι καὶ Γαλιλαῖοι, χριστιανοί.* Qui id videtur sumsisse ex IOHANNES ANTIOCHENO MALALA, apud quem ** eadem leguntur. Cum enim nominis Christianorum Antiochiae, Euodio Episcopalem sedem occupante, impositi mentionem iniecisset: *πρώην γὰρ, addit, Ναζωραῖοι ἐκαλεῖντο, καὶ Γαλιλαῖοι ἐκαλεῖντο οἱ χριστιανοί.* Post hoc tempus obsoleuisse Galilaeorum nomen videtur: cum nimirum & aliud esset, quo censerentur Christi discipuli, & prolatis extra Galilaeae, ac Palaestinae adeo fines religionis Christianae promeritis, ipsa appellandi cessaret ratio, nisi quis totum mundum in Galilaeam versum esse, voluisset dicere. Inde est quod nulla ab ea aetate Galilaeorum mentio occurrit, donec

* Voce *Ναζηραῖοι*. ** In historia chronica, ut est Oxonii 1691. e codicibus Bodleianis cum interpret. & not. Edmundi Chilmeadi edita p. 318.

donec infelix apostata Iulianus, Christianorum appellationem gloriosum aliquid in se continere videns. Stupidae gentis nomen Christianis & attribuit ipse, & lata lege iussit attribui : quod quidem pertinaciter adeo ipse observat, ut vix credam Christi aut Christianorum nomen in iis, quae supersunt ab illo scripta, occurrere. GREGORIUS igitur NAZIANZENS, * hunc enim solum ex innumeris fere aliis huc aduocasse suffecerit, *καιναπμεϊ, αϊτ, ο Ιβλιανός πρὸς τὴν προσήγειαν, Γαλιλαίης αὐτὴν χριστιανῶν ὀνομασας ἴσ καὶ καλεῖσθ, νομοθετήσας, & paullo post nomen hoc vocat ὄνομα τὸ ὅσον εἰωθότων.* Hinc demum apparet vis argumenti nostri, ab hac appellatione desumpti. Qui enim auctor, cum manifeste de Christianis loquitur, hoc quidem Augusto illorum nomine, quod ignorare non potuit, abstinere, utitur autem illo Galilaeorum, quod cum diu evanuisse, a Iuliano reuocatum, post eum iterum obsolevit, is sub Iuliano scripsisse merito credendus est. Hinc, ut praeter viam quasi hac moneam, patere arbitror, quam recte vir doctissimus ** ANTO. PAGI reprehenderit BARONIUM, qui Canonem primum Concilii Apostolorum, si Dls placeat, Antiocheni, eo nomine reiecerat, quod
eo

* Orat. 111. quae est inuectiva I. in Iulianum p. 81.

** In Crit. Anti-Baron. ad A. C. 56. n. 3.

eo decernatur, *ut credentes in Christum, quos illius temporis homines vocabant Galilaeos, Christiani vocarentur*; cum tamen satis constet, id nominis a Iuliano demum Christianis tributum. Quae in re consentientem sibi habet NATALEM ALEXANDRUM *. BARONIVM igitur refutaturus PAGI ad Philopatridis auctorem, quem Lucianum putat, prouocat, qui ante Iuliani tempora Paullum Tarsensem Galilaeum appellauerit. Nimirum falsus est BARONIVS, cum antiquissimis Ecclesiae temporibus Galilaeorum appellationem in usu fuisse negauit. Sed infeliciter eum, ex Philopatride, si recte illius a me aetas constituitur, ANTO. PAGI erroris redarguit. Id quod hic monuisse non praeter rem visum est.

XXXVIII.

Quae de Galilaeorum appellatione dicta a me sunt, infirmari forte aliquis existimet eo posse, quod apud ARRIANVM ** Galilaei pro Christianis dicantur, & Tiberianus in literis ad Traianum Imperatorem fatigatum se Galilaeorum id est Christianorum caedibus scribat. Verba eius apud IOHANNEM ANTIOCHENVM MALALAM *** ita habent ἀπὸ καμὸν τιμωρῶμεν καὶ φονεύων τῆς τῆς δόγματι καὶ λεγομένων

κε-

* Hist. Eccles. Sec. I, diss. xx. p. 212.

** L. IIII. sermonium Epicleti c. 7.

*** In historia chronica p. 356.

χριστιανῶν, καὶ τὰ ὑμέτερα θισπίσματα κ.τ.λ.
 Sed nihil causae subesse puto, quin primo
 & proprio significato vox posita censeatur,
 pro iis qui Galilaeam regionem incolebant.
 Erat Tiberianus ἡγεμονεύων τῶ πρώτῳ πα-
 λαιστίνων ἔθνους, id est, ut interpretor, Gali-
 laeorum. Hi enim si a septentrionali, hoc
 est superiori parte & Romanis etiam vici-
 niori incipias, primus Palaestinae gentis
 populus vocari merito possunt. Scribit
 igitur Tiberianus se ex Galilaeis, qui pro-
 vincia ipsi euenerant, occidisse τὰς τῷ δόγ-
 ματι τῶ λεγομένων χριστιανῶν. Vnde etiam
 SVIDAS * cum huius epistolae meminit,
 Galilaeorum mentionem prorsus omittit.
 πτεριανὸς ἡγεμονεύων τῷ πρώτῳ παλαιστίνων
 ἔθνους, ἀνήγαγεν αὐτῷ (Traiano) λόγον, ὡς
 ἔκ ἐπαρκεί λοιπὸν τὰς χριστιανὰς φονεύει, ἐ-
 κείνων αὐτομάτως ἐπεισιγόνων ἑαυτὰς τῇ κο-
 λάσει. Ex his igitur probari non potest,
 post exortum Antiochiae Christianorum
 nomen Galilaeos vocari Christi sectatores
 consueuisse. Quod autem de ARRIANI
 loco est, nihilo plus illo effici arbitror. Cum
 enim in prooemio libri aperte fateatur, se
 Epicteti sermones non aut suo iudicio dis-
 posuisse, aut dictionis elegantia exornasse,
 sed simpliciter ex ore magistri commenta-
 ria sibi, ipsis forte verbis, quibus ille usus
 esset,

* In voce τραϊανός.

esset, conscripssisse, (nimirum ut hodie fere solent in acroasibus Doctorum discipuli) quae deinde se inscio in hominum manus peruenierint: hinc apparet fieri potuisse, & quidni factum dicamus? ut Epictetus, qui sub Nerone iam celebritatem erat aliquam consecutus, & usque ad Diui Marci tempora superstes fuisse dicitur, * vel eo ipso tempore, quo de Galilaeis, qui simul Christiani essent, retulit ad Traianum Tiberianus, in eorum mentionem inciderit, ** quae bona fide excepti ARRIANVS, & ad posteros transmissit. Illud vero monuisse hoc in loco, quanquam non ad nostrum institutum pertinet, haud abs re fuerit, ita vulgo Epicteti verba accipi, ac si *manias* quandam ac stuporem Christianis tribuat, in quo ego iniuriam fieri optimo sentio arbitror. Dixerat, si quis ab insania aliqua aut furore ita esset affectus, ut perinde ipsi esset, habere uxorem ac liberos, aut non habere, & quod ad vitam, bonaque alia similiter existimaret; huic nullum fore tyrannum horribilem, sa-
tel-

* Merito hoc posterius in dubium vocante viro cel. L.A. Fabricio Bibl. Gr. L. IV. c. VII. p. 259. seq. & ante illum H. Dodwello diff. de aetate Peripli maris Euxini §. 7. seqq. ubi prolixè demonstrat ultra Hadriani annum xx. non vixisse.

** Sub Traiani certe imperio sermones illos ab Epicteto habitos, probant Fabric. l. c. & Dodwellus l. c. §. 12.

tellites nullos, nullos gladios extimescendos. Iam subiungit : εἴτα ὑπὸ μανίας μὲν δυνάμει τις ἔτα διαβήναι πρὸς ταῦτα, καὶ ὑπὸ ἔθους οἱ Γαλιλαῖοι, ὑπὸ λόγῳ ἢ καὶ σκοπεύξας ἡδὲ δυνάμει μαθεῖν κ. τ. λ. Itaque maniam profecto non tribuit Galilaeis, sed ita dicit : si infania quibusdam causa esse potest, ut parui externa faciant, & nihil timeant aduersi : si porro Galilaei ex consuetudine (institutionem forte commodius intelligemus) talia contemnunt : pudor est, non posse ab ratione aliquem eo perducere &c. Sed id iam non agimus.

XXXVIII.

Iuliani igitur tempore scriptum esse Philopatrin, credat fortasse nobis aliquis, nisi ille adhuc superesset scrupulus, qui factum, ut tam iunioris Luciano auctoris dialogus inter illius opera & censi coeperit, & diu adeo delituerit? Hic praeter ea quae communia sunt, & de supposititis quibusuis possunt dici, dictaque olim sunt; & huic satisfacere scrupulo, & praeterea valde magnam sententiae nostrae verisimilitudinem conciliare illud puto, quod Iuliani tempore vixit, ipsique amicus Imperatori fuit, LUCIANVS SOPHISTA aliquis, ad quem extat hodiernam scripta a Iuliano epistola, quae quoniam breuissima est, & elegantiae omnis plenissima, non ingratum le-

tori

ctori facturus videor, si totam adscribam. *
 Ἰσλιανὸς Λακκιανῷ σοφιστῇ. Γαγίφω ἐ ἀνὴρ
 χεῖν ἀξίῳ τῷ Ἰων. εἰ δὲ ἀδίκῳ συνεχῶς ὀπισθῶν,
 ἀνταδικοῦναι δέομαι τῷ ὁμοίῳ παθῶν. Quid si
 dixerimus, ab hoc scriptum esse Philopa-
 trin? nominis deinde similitudine dece-
 ptos librarios in vnum cum Samosatensi vo-
 lumen compegisse. Ad haec qui Philopa-
 trin cum iis quae Lucianus scripsit compa-
 rauerit, Lucianum esse illum, id est Luciani
 imitatione scriptum, & e verbis fere Luciani
 senioris illius compilatum, eoque nomi-
 ne commentariis illius immixtum merito,
 negare profecto vix sustinebit. Atque hoc
 est, de quo antequam finiamus, aliqua sunt
 dicenda.

XXXX.

Nimirum, si quis notas nostras inspec-
 re voluerit, ille cognoscet, nullam fere esse
 extantior sententiam, ne phrasin quidem
 aut versum Homeri allegatum, quae non
 iisdem pene verbis in iis quae Lucianus
 edidit, reperiantur, id quod temere fieri non
 potuisse iam supra dictum est. Exemplum
 huc ad scribere supersedeo, non est enim
 longus dialogus, & singulis fere paginis spe-
 cimina occurrunt. Sed illud tantum hoc
 in loco ostendam, oeconomiam quam vo-
 cant, & dispositionem Philopatridis, cum
 illa,

* Epist. xxxii. p. 404. ed. Spanh.

illa, quae in Nigrino est a Luciano adhibita, ex asse conuenire. In vtroque dialogo illa est quasi primaria hypothesis, vt narret amico amicus sermones a se auditos *ἐκ τῶν φίλων*, in quos forte fortuna & quasi transeundo inciderit: In Nigrino quidem Philosophi Platonici, Sophistarum quorundam in Philopatride. Hi sermones deinde approbantur in Nigrino & laudantur ab eo qui primum illos audiit: in Philopatride autem irridentur & condemnantur. Effectus vtrique idem est, insignis animi, corporisque adeo mutatio, vehementior illa quidem in Philopatride, in Nigrino, pro obiecti scilicet ratione, lenior. Iam occasio dialogi vtriusque est occursum fortuitus duorum veterum amicorum, quorum miratur alter subitam alterius immutationem. Tum per maximas ambages peruenitur tandem ad caput causae, in Nigrino moras neſtente ipso qui narrat, prooemiisque alterum ingentibus fatigante: in nostro arrepta iuris iurandi mentione, a Critia, qui narrat, praestandi, Triepho praecipuos gentilium DEos false perstringit. Post narrationem sequitur in vtroque dialogo effectus, qui in narrante primum fuerat, cum eo cui narrat, communicatio, quae vtrobiſque adhibita de canis rabidi morſu ſimilitudine explicatur. In Philopatridis fine demum quaſi catastrophe quaedam adiicitur,

F

breuis

brevis illa quidem, sed quae caussa scribendi auctori extitit procul dubio. Poterant haec amplius singula dilatari, sed metuo ne tamen non satis intelligar, nisi quis vtraque *συγγαμυδία* inter se componere sustinuerit. Satis igitur fuerit haec indicasse. Habes, Lector, sententiam de Philopatride nostram, in qua ita me versatum arbitror, ut contumeliam facerem sciens nemini, auctorem non laudarem, nisi quem oculis ipse viderem, & omni studio, ne quid ideo tantum placeret, quod nouum esset, mihi cauere. Si quid igitur erratum sit, quod negare non ausim, at illud confirmare possum, ex his quidem fontibus non profluxisse.

CENSUS.

Conclusio.

Quando & a quo scriptus sit Philopatris, tres sunt impr. sententiae. §. 1. 2.

I. Quidam Luciano tribuunt,

1. quia is quasi sit in possessione,
2. argumentum ab ipsius genio non abhorreat,
3. rerum & verborum magna cum Lucianicis similitudo deprehendatur, §. 3.

4. Victoria de Persis M. Antonini celebretur,

5. calamitatum publicarum, quae hoc imperatore orbi incubuerint, mentio fiat. §. 4.

Huius sententiae aliquot Patroni §. 5.

II. Quidam antiquiorem statuunt: & THEOD. quidem MARCILIUS ad Neronis tempora refert: reliqui ad Traiani, idque

1. quia Pauli discipulus quidam inducatur,
2. triumphus Traiani Parthicus celebretur. §. 6.

Refellitur sententia secunda, §. 7.

Speciatim MARCILIUS. §. 8.

BLONDELLVS non accurate refutauit hanc sententiam, §. 9.

Contra quam fortissimum est argumentum

1. ARTEMIDORVS citatus, §. 10.
2. conuenientia cum Luciani scriptis. §. 11.

Expenditur sententia prima, §. 12.

(A) argumenta pro eadem infirmantur, np. I. II. & III. §. 13. IIII. §. 14. V. §. 15.

(B) probatur generaliter non esse Luciani,

1. ex maiori Christianismi peritia, quam est illa Luciani, ubi simul quaedam ad illius Protea notantur, & contra T. A. FABRVM disputatur. §. 16--20.
2. HVETIVS, qui idem argumentum attulerat, laudatur, sed sententia eius de Christi appellatione examinatur. §. 21.

Ex filii inq. §. 22--25.

(γ) Probatum iuniorum esse Luciano auctorem:

1. quia Constantinopoli scripsisse videtur. §. 26.

ubi obiter etiam DODVVELLI nova sententia perstringitur.

(quibus argumentis, & cur uti nolimus. §. 27.)

2. Ex vocibus ἐξισωτής, πολυάχολος, & ζυνωρίς.
§. 28.

III. Sententia nostra: Philopatris scriptus imperante Iuliano Apostata. §. 29.

(Praejudicium causae nostrae ab auctoritate summorum Theologorum remouetur. §. 30.)

1. quia sub Christiano Imperatore non habuisset auctor tantam insultandi Christianis licentiam. §. 31.

2. Victoria Iuliani Persica congruit. §. 32. 33.

3. Christiani Iuliano mala omnia praesagebant, quod iis obiicitur in Philop. §. 34. 35.

4. status reip laetus,

5. ἐξισωταί,

6. Virginum caedes, conueniunt. §. 36.

7. Christiani vocantur Galilaei, appellatione Iuliano temporibus propria. §. 37. 38.

8. Vixit tum aliquis Lucianus Sophista, a quo Philopatris potuit scribi. §. 39.

Oeconomia Philopatridos componitur cum ea, quae est in Nigrino, & disputatio concluditur.

Commodum lectoribus fore
putavi, si argumentum Philo-
patridis a Iacobo Micyllo adornatum huc
transferrem, cum quo comparari velim
§. 6. & 7. disert. nostrae.

Lucianine sit Dialogus hic, an alterius cuius-
piam, dubitari potest. Nam quod ad argu-
mentum attinet, non abhorret ab illius ingenio &
dicacitate. Pariter enim & gentilium Deos, &
Christianam religionem, ut saepe alias, incessere
videtur. Phrasis autem, & tota adeo compo-
sitio caeteris illius scriptis haudquaquam similis
est. Nam quorsum pertinet excursus iste, reli-
quo prope toto corpore longior? aut quid adeo
grande aut affectuosum sequitur, quod Tragico
isti exordio respondeat? Sed de his doctiores iu-
dicent. Caeterum cuiuscunque scriptum hoc fuit,
videtur is Traiano Caesari ob victoriam in ori-
ente partam potissimum gratulari voluisse, con-
tra eos qui per id tempus siue ipsi urbi, siue alteri
alicui loco, (nam patriam * solum vocat) pe-
ricula & clades praesagiebant: quos ipse a prin-
cipio Sophistas appellat: ad finem tamen ita de-
scribit, ut propemodum Christianos intelligere vi-

F 3

da-

* Quin urbis xat' ἐξελύω mentio fieri videtur
p. 777. n. 19.

deatur. Eo enim pertinet, quod in fine de Persico supercilio, de Susis, de tota Arabum regione meminit. Omnia enim illa a Traiano deuicta in pop. Romani potestatem illis tum temporibus rediere, ut apud Dionem & Eutropium, & ceteros, qui eius aetatis historiam scripserunt videre est. Et hinc alterius tituli causa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quod autem ad didascomenum pertinet, fingitur is, qui patriae fortunae ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo quicum sermonem habet, de Deo vero & religione recta informari: tum ab iis, qui patriae male ominabantur, eiusdem * institutionis causa in communem coetum ac societatem introductus fuisse, unde & catechumenus in ipsa dialogo ** infra vocatur: quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuere eos, quos pietate & religione sua informare nuper coepissent. Porro scribit in quadam epistola Ponticus Virunius, *** Lucianum etiam Euangelium Ioannis

nis

* Hoc ex dialogo probari nequit: praedictionum audiendarum causa in coetum eorum venisse apparet. p. 776. c. 18.

** p. 773. c. 14. ubi nondum in Sophistarum conciliabulo versatur.

*** Vixit Se. XV. extremo: Potuit memoriae vizio aut iudicii Luciano tribuere Philopatrin: Potuit etiam ad Protea eius auctoris respexisse, ubi quaedam de fraterno Christianorum amore. Probabilia

nis infectatum alibi fuisse: quod si est, non immerito de hoc dialogo intelligi potest. Ita enim hic de lucn, de verbo & caeteris quibusdam meminit, ut ex principio Euangelii illius sumta videri queant. Nisi siquod aliud eius generis scriptum ab hoc editum fuit, quod ad nostram aetatem non peruenit. Quod autem ad versionem attinet, quanquam fortassis referret huiusmodi scripta, quae vel contemptum religionis aliquem parere possent, vel alioqui impietatem prae se ferunt, omnino non verti, tamen quia argumento operis seruiendum fuit, rursus hic lectorem oratum volo, ut si quid minus perspicue, aut aliter quam debuit, conuersum deprehendat, veniam hanc exemplari nostro det, quod in quibusdam locis ita deprauatum fuit, ut nescias, vtrum de industria obscurata quaedam fuerint, an librarium vitio alia corrupta aliaque omissa.

THEODORI MARCILII AN-
NOTATIO IN EDIT.
AMSTEL.

Non est huiusce Luciani, sed antiquioris alicuius. Multa id arguunt, primum ineptiae stili, cum aliae omnibus paginis, tum illae p. 765. ΦὺΦὺ &c. Deinde ratio temporis. . Nam Syrus

babile enim mihi non fit, quae Ponticus Virunius Luciani legit, ea intercidisse; imprimis cum prima editio quae Florentiae prodijt, iam A. C. 1496. lucem viderit.

rus noster Lucianus peruenit ad tempus belli Mar-
comanici A. C. CLXXI. ut patet in Pseudomante:
at hic nebulo se baptizatum significat a D.
Paulo, Paulus vero martyrii palmam accepit Im-
peratoris Neronis anno XIII. Falliturque Baronius
Neronis anno XII. verba illa huiusce dialogi:
Γαλιλαῦ (Θ) ἀναΦαλασίας, Ἰπέρριν (Θ), ἐς τεύ-
τον ἔργον ἀεργβατήσας δι' ὕδατος (Θ) ἡμᾶς ἀνε-
καίνισεν, adscribens huic Luciano. Nam qui
potuit Lucianus hic a Neronis anno XII. & Chri-
sti LXIII. ad annum Seruatoris CLXXI.
peruiuere, siue annis CIII. ? Atqui etiam post
bellum Marcomanicum quin Lucianus aliqua
commentatus sit, negari non potest. Saperdae
autem prorsus illi sunt qui propter ea, quae in
extremo dialogo isto de Babyloniis, Aegyptiis,
Persis, Scythis verba sunt, huiusce distortissimi
foetus parentem ad tempora Imperatoris Tra-
iani referunt, cum ea magis in Neronis aut
etiam Claudii pertinere possent, quibus facile lolio
non victitans peruiderit. Plane quidem, quiquis
tam belli pueri pater est, Neronis Principatu
eum suscepit.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ

Η

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

ARGVMENTVM PHILOPATRIDIS
EX NOSTRA SENTENTIA

TRIEPHON OCCURRIT CRITIAE, (vtraque autem sunt Socraticorum philosophorum nomina) veteri amico, mirabilemque in eo mutationem miratur. Hic eiusmodi se portenta ex Christianis quibusdam, forte Clericis, audisse ait, quae ad furorem se pene adegerint. TRIEPHO narrari sibi rem cupit, sed, ne quid magicæ incantationis subfit, veretur. Iusiurandum igitur a CRITIA exigit de non nocendo sibi per carmen magicum. Hoc per Iouem iurare volente, TRIEPHO hunc reliquosque gentilium Deastros false ridet, hortaturque CRITIAM, vt ad veram, id est Christianam religionem se convertat, cuius elementa illi tradit. Persuaderi sibi patitur ista CRITIAS, & per sanctissimam Trinitatem, praeunte TRIEPHONTE & concipiente, iurat. Narrationem deinde eorum, quae audisset, post longissimam illam excursionem, aggreditur; vaniciniæ quaedam de reip. conuersione ex Christianis audita refert, illud vero, quod pessimi erat ominis, omittit penitus, ne vel ipsa auditione scilicet illa rumpantur Triephonti. Interuenit tandem CLEOLAUS, nunciūque felicitis aduersum Persas Iuliani successus adfert, quem gratulatione faustisque omnibus TRIEPHO & CRITIAS excipiunt.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ Η ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

ΤΡΙΦΩΝ. ΚΡΙΤΙΑΣ. ΚΛΕΟΛΑΟΣ.

763. **Τ**ΡΙΦΩΝ. Τί τῷτο ᾧ Κριτία, ὅλον σ-
 ε. ι. **Τ**ριφῶν. αὐτὸν ἡλλοίωκας, καὶ τὰς ὀφρῦς καὶ τὰ
 συνένευσκας, μύχιον ὅ 1 * βυσοδομέυεις,
 ἄνω καὶ κατω περιπολῶν, καρδαλέοφρυνι
 βοικῶς καὶ τὸν ποιητὴν 2 ὡχρὸς 7 ε
 3 σεν

* βαθὺς σκέπη.

ε. ι. **Τ**ΡΙ. Quid hoc rei est, Critia, totum
 te mutasti. Superciliis deorsum con-
 tractis profundas voluisti sub pectore cu-
 ras, sursumque & deorsum vagatus ani-
 mos sub vulpe latentes, ut est in Poëta, vi-
 deris

1 Βυσοδομέυειν quid sit, explicat Scholiasta mi-
 nor Homeri ad Od. 9, 273. βυσοδομέυων,
 καὶ βαθὺς καὶ ἀγνοίας βυλευόμενος, quasi
 dicas in profundo aedificantem.

2 Homerum, Il. α, 149: ubi Scholia: καρδα-
 λέοφρυν, πανῆργος καὶ φερόνημα, καὶ περιμε-
 δῆ καὶ νῦν ἔχων, τῷτ' ἔστι, καρδαίνειν φερόντων.
 Sed ad Il. δ, 339. eadem Scholia; καρδα-
 λειόφρυν, πανῆργος, καὶ φιλοκαρδέσσει. Ἡ γὰρ,
 απε-

764. 3 σὺ εἴλε παρειάς; μήπερ 4 * τρικάρηνον
 τῆς ἑάσαι, ἢ ὅς ἐκείνῳ ἐξ ἄδης ἐληλυθῆσαν,
 ἢ καὶ τινὶ θεῶν ὁ ἐκ πονορίας συνήντηκας;
 οὐδέ-

* Κέρβερον.

deris circumferre, *oraque pallor occipat.*
 Num Cerberum vidisti, aut Hecaten ex
 inferis ascendentem, an consilio cum
 Deorum aliquo vna fuisti? Neque enim
 adeo

ἀπατηλὲ, δολερὲ, ἀλωπεκώδης. κερδαλή γὰρ
 ἀλώπηξ. & ad Il. K, 44. βελῆς κερδαλέης,
 συνετῆς, ὠφελίμης, ἢ πανέργης. ὡς δὲ τὴν κερ-
 δῶ, ἢ γὰρ τὴν ἀλώπεκα. A vulpina igitur
 astutia hoc nominis deductum est, quod
 proinde non adeo inepte reddi videtur
Horatiana phrasi ex Arte Poetica vers. 437.

3 *Homeric phrasis, quam in Ioue Tragædo init.*
 etiam *Lucianus* adhibuit,

4 Horrendus Cerberi, tricipitis canis, adspe-
 ctus, *quem non velis tibi in tenebris occurrere*
Senec. Σποκολ. p. m. 406. Ἔς cui per mediam
nolis occurrere noctem. Iuven.

5 Hecates, cum ex inferorum regione in ter-
 ram nostram venatū egreditur, quam ter-
 ribilis sit adspectus, & ad mentem sano et-
 iam excutiendam comparatus, graphice
 descripsit *Lucianus in Philopseude p. 341. sqq.*

6 Mirum non est insolito aliquo viso turbatis,
 cum ipsa mente, spiritibus animalibus,
 corpus etiam ad languorem dari, totum-
 que

οὐδέπω γὰρ σὲ ποιεῖται εἰκὸς παθεῖν, εἰ καὶ
αὐτὸν ἠκηκόεις οἶμαι ἢ κόσμον κλυσθῆναι,
ὥσπερ ἔπ' τὰ Δευκαλίων. Σοὶ λέγω,
ὦ καλὴ 7 Κριτία, οὐκ αἶεις ἐμὲ ἑπ' ἔβω-
μέ!

adeo te affici par, puto, erat, si vel mun-
dum, vt quondam sub Deucalione, elu-
vie totum perituum audiuiſſes. Te-
cum loquor, o pulcer Critia, non; au-
dis

que eius immutari habitum; cuius rei
nec in sacris nulla sunt vestigia. Vide mi-
hi *Dan.* VIII, 27. *Iud.* XIII, 22. *Athenagoras*
in *Legatione pro Christianis* c. xv. p. 63. ed.
Oxon. Dechair. ex *Homero* IL. T, 131. χαλε-
ποὶ ὃ θεοὶ, inquit; φαίνεσθαι ἐναργεῖς. Cae-
terum inconcinne *Ablancurtius* con-
iungit θεῶ ἐκ προνοίας & deinde vertit,
Deo alicui *Providentiae*; quasi rideret
Triepho *Providentiam*, quam tamen in-
fra adstruit. *Micyllus*: ex *providentia*
quadam occurristi. Obscure. Sed inde
manavit forte *Ablancurtii* versio.

7 Περὶ Φώνησιν hanc, vtut Latinis paullo vi-
deatur insolentior, non putavi refugien-
dam; Scilicet ipsum secutus *Ciceronem*,
qui, cum ex Graeco vertendum esset, προ-
πῖνω τῷ καλῷ Κριτία, dixit, *Tuscul.* I, c. 40.
propino hoc pulcro Critiae. quanquam nec il-
lud ignoro, Critiam illum Socraticum a
corporis pulcritudine celebrari.

μὴν τὰ πολλὰ, καὶ ἐς βραχὺ γοιτριάσων
 τῷ; 8 θυχεραίνεις καθ' ἡμῶν, ἢ ἐκκε-
 κώφωσαι, ἢ καὶ τ' χειρὸς παλαίσσουσιντα
 ὀπιμύρεις;

C.II. ΚΡΙΤΙΑΣ. ὦ Τριεφῶν, μέγαν τινα, καὶ
 ἡπορημῶν λόγον ἀκήκοα, καὶ πολλὰς
 ὁδοὺς 7 διενειλημῶν καὶ ἐπὶ 10 ἀνα-
 τρεμ-

dis multum tibi inclamantem, & prope
 iam Te consistentem? Irasne aliquas
 aduersum nos geris? obmutuisti? an ex-
 pectas dum iniecta te manu impellam?

C.II. CRIT. ὦ mi Triepho! audiui orationem
 magnam atque difficilem, & multis im-
 plexam implicitamque nodis: iamque
 me-

8 *Lucianus in votis siue nauī, p. 495. ἢ θυχεραί-
 νει καθ' ἡμῶν, ἢ ἐκκεκώφω.*

9 *Interpres: rem multis viis tractatam, quae
 interpretatio vera forte esset, si scriptum
 esset διενειλημῶν. Iam vero, διενειλημῶ-
 νον est a διελλαμβάνω, quae quidem vox, ut
 aliae multae, (Lucianicarum catalogum
 texuit vir Cl. Ienßius in Lectionibus Lucian.
 L.III. c.I. p. 309. sq. ubi habet quidem hanc
 nostram, sed interpretationem non adii-
 cit.) omissa est ab iis, qui Lexica compila-
 runt. Idem tamen, quid sit ἐλλαμβάνε-
 σθαι, tradunt ex Dioscoride, nimirum am-
 plecti, circumplecti, cum de capreolis vi-
 tium, vel clauiculis sermo est, quarum
 illae*

πεμπάζω τὰς ὕδασι, καὶ ταῖς ἀκοαῖς δὲ πο-
 Φράττω, μήπᾳ ἔτι ἀκῶσαιμι ταῦτα, καὶ
 * δὲ ποψύξω ἐκμανεῖς, καὶ μῦθος τοῖς ποι-
 ηταῖς γηήσομαι, ὥς καὶ ἡ Νιόβη τὴν πρῶ-
 αἰλλὰ καὶ κρημνὸν ὠδυμένη αὖ ὅττι κεφα-
 λῆς 12 σκοποδινήσας, εἰ μὴ ἐπέκρωξάς μοι,
 ὦ τὰν, καὶ τὴν 13 Κλεομβρότην πύδμημα &
 Ἀμβρακιώτη ἐμυθεύη ἐπ' ἐμοί.

TPIE-

* δὲ ποψύξωμαι, ἐκμανήσομαι.

mecum retracto nugas, & aures obturo,
 ne si forte iterum illae audiendae sint,
 dirigeam prae furore, vt illa olim Nio-
 be, & fabula Poëtis fiam. Sed profecto,
 nisi tu mihi iam inclamasses, de praeci-
 piti loco in caput vertigo me impulisset,
 & Cleombroti de me saltus, Ambra-
 cioten illum dico, narrari quam scitissi-

me

illae arcto complexu, ad palos arboresque
 sese applicant. Erit igitur δεινὴ λημνὴ
 λόγῳ, intricatus, implexus, difficilis.

10 *Lucianus in Gallo* p. 163. ἀναπεμπάζει τὸ ὄνειρον.

11 Niobes fatum describitur *Ιλ. ω*, 602. sqq.

12 *Lucianus in Philopseude* p. 343. ὥς μὴ σκοποδι-
 νιάσας ἐμπίσωμι ὅττι κεφαλῇ.

13 Notissimum est *Callimachi* in eum Epi-
 gramma, sed nimis pulcrum vt non hic ad-
 scribatur. Est autem in *antholog. Graeca*
 edit, H. Steph. ultimum L. III.

Βίπης

ΤΡΙΕΦΩΝ. Ηρώκλεις τ' θαυμασίων ἐ-
κείνων φασμάτων, ἢ ἀπασμάτων, ἅπερ,
Κριτίας ἐξέπληξαν· πόσοι γδ ἰδ' ἐμβρόν-
τητοι ποιηταὶ, καὶ περὶ τοιαύταις Φιλοσόφων,
σοφ' ἐξέπληξαν σὺ τ' διάνοιαν, ἀλλὰ λήρος
765. πάντα γέγονεν ὅπ'ι σοί.

C.III. ΚΡΙΤΙΑΣ. Πέπαυσσ' εἰς μικρὸν, καὶ μη-
κέτι παρενοχλήσης, ὦ Τριεφῶν, ὅ γδ ἰς
πα-

me potuisset. TRIEPHO. Mirabilia
Hercle visa vel audita, quae quidem
Critian adeo potuere percellere. Quot
enim attoniti poëtae, quot Philosopho-
rum portentosi sermones, tantum abest
vt tuam dimouere mentem potuerint,
vt potius merae nugae fuerint. CRIT.
C.III Quiesce paullum Triepho, & noli mo-
lestus esse amplius. Neque enim a me
in-

Εἴπας ἦλιν χαῖρε, κλεόμβροτος Ἀμβρακιώτης.
Ἦλατ' ἀφ' οὐψίς τείχε' εἰς ἄλαδ',
Ἀξίον ἔδ' ἐν ἰδῶν θανάτῳ κακόν, ἀλλὰ Πλά-
των

Ἐν περὶ τ' ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμεν.

14 ἐμβρόντητες Poëtas etiam *Lucianus* vocat
Timonis initio.

15 Solebant ita fere loqui, cum aliquid aut
narrari ostendiue sibi cuperent, aut ipsi
narrare aggrederentur. Prioris generis
exemplum est apud *Lucianum in Scythia*
p. 594. vbi Anacharsis ad Toxarin: μή
πε-

δι παρρησίας, ἢ ἀμελησίας γένησθαι παρ' ἐμῶ.

TRIE.

insuper habendus es, aut negligendus.

TRI.

παραμύτης ἀθέατον αὐτῶν ἀναστρέφοντα. Ne-

επαρμένηα p. 339. ἀλλ' εἰπέ καὶ μὴ πειρώσης,

με κ. τ. λ. Contempl. p. 342. πείσῃ με

κ. τ. λ. & ἱσαρμένηα p. 188. μὴ ὅτι πρὸς

Φίλει με πειρώσης. Huc refero obscurio-

rem paullo in *Nigrino* locum, p. 23. ἐγὼ ὅτι

ἐβλόμην αὐτῷ εἰ οἶόν γε αὐτῶν ἀνέσται τ' λό-

γων, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν ΑΥΤΩΝ

οἶμαι θεμῖς, ἀλλ' ὅτε εἰ καὶ Φίλῳ καὶ πρὸς

ταύτην οἶμαι ἐσπιδάκναι ὁ βλόμην, ἀνέσται

εἴη. Illud ΑΥΤΩΝ non ad λόγων refero,

quod praecefferat, ita enim nimis inepte

cum illis quae sequuntur cohaereret: sed

auctorem, parum ad verborum ordinem

attentum, quae dicturus erat praecepisse

quasi, idemque sibi voluisse existimo, ac

si dixisset, οὐδὲ γὰρ καταφρονεῖν ΤΩΝ ΒΟΥ-

ΛΟΜΕΝΩΝ ΑΚΟΤΕΙΝ οἶμαι θεμῖς κ. τ. λ. ne-

que omnino insolens esse arbitror, ut ex

his, quae sequuntur, superior expleri ora-

tio debeat. Caeterum propitius ad lo-

cum qui praemanibus est, quadrat, quod

est apud Comicum in *ranis* A. II. c. 2. vers.

7. ubi muliercula Pseudo Herculi aliquid,

quod e re illius esset, narratura, ita

παραμύττειν ἐμὴν ὅτι ἐγὼ πειρώσομαι ἀπελ-

θόντα. *Julianus* Apost. Or. γ. quae est in

ΤΡΙΕΦΩΝ. Οἶδ' ὅτι ἔμικρόν, ἔδ᾽ 16
 εὐκαταφρόνητον πρᾶγμα ἀνακυκλεῖς,
 ἀλλὰ καὶ λίαν τ' ἀπαρρήτων. ὃ γὰρ χροῖς, καὶ
 τ' ταύρηδον ἐπιβλέπειν, καὶ τὸ ἄστυ τῆς
 βάσεως, τὸ ἄνω τε καὶ κάτω περιπολεῖν,
 * δείγναι σέ καθίστησιν. ἀλλ' ἀμπερσοῦ
 τὰ δεινὰ, ἐξεμεσοῖ τὰς ὕφλας, μή τι κακὸν
 παθῆς.

ΚΡΙΤ. Σὺ μὲν, ὦ Τριεφῶν, ὅσον πέλε-
 θρον, ἀνὰ δρόμῳ ἀπ' ἐμῶ, ἵνα μὴ τ' πνεῦμα
 ἐξέλθῃ.

* ἐνδείκνυσθαι.

TRI. Noui te haud parutam rem, neque
 spernendam facile, quin valde etiam
 abstrusam volutare animo. Color enim
 ille tuus, illa in vultu toruitas, in in-
 gressu illa inconstantia, illa sursum de-
 orsumque conuersio, valde te conspici-
 endum atque notabilem faciunt. Sed
 respira ab illo malo, & nugas euome,
 ne quid inde morbi nanciscaris. CRIT.
 Sed heus tu, Triepho, quantum est v-
 num iugerum, curriculo te hinc aufer,
 ne

Deum matrem, gratias eidem se habere
 ait, ὅτι μὴ περιεῖδεν ὥσπερ ἐν σκοτεινῷ
 νώμῳ, sed edocuerit rationem mysterio-
 rum &c.

16 *Lucianus in Nauigio* p. 497. ἔμικρόν, ἔδ'
 εὐκαταφρόνητον πρᾶγμα ὡς δοκεῖς ἀνακυ-
 κλῶν.

17. ἐξάρη σέ, καὶ 17. πιδάρασθαι τοῖς πολλοῖς
αἰαφαιης, καὶ 18. καταπλεῶν, Τρι-
φώντειον πελάγος κατονομίας, ὡς καὶ
ἐκείνους ποτὶν. 18. ἀκηνοα τήμερον
ὡς τὸ τρισεκαταστάτων 19. σοφιστῶν, μι-
στὸ γὰρ 20. ἐξώγκασέ με τὸ νηδύν.

TRIE.

ne spiritu in sublimē sublatus, spectacu-
lum multitudini fias, & delapsus allu-
bi, ut quondam Icarus, Triephonteum
pelagus nomine tuo signes, Insigniter
enim, quae hodie ex sacerrimis sophistis
audiui, ventrem mihi inflavit.

TRI.

Ego

17 *Ablancurtius* hic notat alludi ad D. Paul-
lum Apostolum: male arbitror: licet in-
fra hac phrasi etiam de Pauli raptu ut-
tur Critias.

18 Iterum *Lucianus in Icaromen.* p. 188. μὴ καὶ
αὐτὸς τῆς θαλάσσης καταπλεῶν μάλιστα εἰόν
πὲρ πελάγους ἡμῶν ὡς τὸ Ἰκαρίου ἐμποδείξης
ὅτι τὰ σκαυῖδ' ὀνόματι.

19 Christianos notari τὸ σοφιστῶν voce infra
apparebit. Caeterum *Lucianus de Morte
Peregrini* p. 568. Christum ipsum σοφιστὴν
appellavit: & apud *Prudentium Periste-
phan.* x. vers. 404. Christianis Asclepia-
des Syriae Praefectus hoc nominis tri-
buit: *Quis hos Sophistas error induxit novus?*

20 Etiam hic *Lucianum* imitatus est noster,
nisi quod paullo modestius ille hyperbola

ΤΡΙΒΦ. Εγὼ μὲν αἰμῶδες μῆμα ὅποσον
καὶ βάλει. σὺ δ' ἀμηνεύσον τὰ δεινῶ.

CIV. ΚΡΙΤ. 21 Φύ, Φύ, Φύ, Φύ, τ' ὕθλων
οκείνων, ἰδ, ἰδ, ἰδ, ἰδ, τ' δεινῶν βαλυσμάτων
αἱ, αἱ, αἱ, αἱ, τ' κονῶν ἐλπίδων.

ΤΡΙΒΦ. Βαβαὶ ἔσ' οὐαφυσήματ' αἱ. 22
ὡς τὰς νεφέλας διέσσεψε. ζεφύρου γὰρ ὅπι-
πλέον.

Ego vero, quantum voles retro curram.
CIV. Igitur respira a malo. ΚΡΙ. phy, phy,
phy, phy, nugas illas! hem, hem, hem,
hem, nefanda consilia! heu, heu, heu,
heu, spes vanissimas! ΤΡΙ. Deum im-
mortalem! quantus erat ille flatus, quam
nubes ipsas conuertit. Cum enim an-
tea

utitur, in *Philopseude* p. 353. τοιαῦτα ἀκρόασις
(de daemonum apparitionibus, similibus-
que portentis loquitur) ἦτο, ὥσπερ οἱ ἔ-
γλευκας πόντιος, ἐμπροσφύσηματ' αἱ τ' ἡστέρα,
ἐμετρε δρόμῳ αἱ κ. τ. λ. Simili fere meta-
phora, sed alio iustitacō, utitur *Elību*, *Iob*
xxii, 18, 19, 20.

21 vid. §. 23. dissertationis nostrae p. 36.

22 Horum verborum, ὡς τὰς νεφέλας, ad
Φυσήματ' αἱ, omissa est interpretatio in
Micylli editione Basil, 1619. 8. credo quod
nimis portentosum mendaciam conti-
nent. Fingitur autem ructibus Critiae
excitatus in Propontide Boreas, quo ad-
versum tenente, ingredi Euxinum Pon-
tum

πνέοντες ἐξ λάβρα, καὶ τῆς κύματι ἐπι-
 ρέοντες, βορέην ἀρεὰν αἶναι. Ἡ Περρονίδα
 κακίη καὶ ὡς ἀλλὰ καλὴν αἰάλαδες τὸν
 Εὐξείνου πόντον οἰχίσον, ἡ κυμάτων δῆτι
 κυλινδάντων. ἐκ τῆς Φουσηματός, ὅσον
 οἶδημα. τῆς ἐγκάποις ἐνέμετα. Πήσος 24
 κορκορυγμός καὶ κλόνες ἡ γαστέρα σὺ συ-

v8.

tea vehementi Zephyrus flatu in vndas
 impingeret, boream iam super Propon-
 tide excitasti, adeo ut funibus naues in-
 gredi Euxinum Pontum cogantur, flu-
 ctibus ex tuo spiritu magna se vi voluen-
 tibus. Hem quantus tumor tuis ictibus
 debuit intestinis, quantus strepitus,
 quae conquassatio ventrem Tibi con-
 tar-

tum naues nisi funibus de litore adiutae
 non potuerint. Nam οἰχίσον πόντον (fre-
 quenti praepositionis αἰς ellipti) hic vale-
 re ingredi, nemo negabit, nisi si quis pu-
 tet, secundo Borea intrari e Propontide
 Pontum, id est, versus septentrionem na-
 uigari posse. Sed etiam illud hinc appa-
 ret, Critiam, ut excitare halitu boream
 posset, debuisse constitutum esse eo circi-
 ter loco, ubi est Constantinopolis: quod,
 quorsum valeat, in disputatione dictum
 est, §. 26.

23 Homericæ vox ἰλ. β, 148. Od O, 293.

24 Locus videtur expressus ex illo Aristophanis

τεταρασσε. 29 Πολύωτον σπανὸν αὐτὰ πρὸς
Φηάς, τοσαῦτα ἀκηκοώς, ὡς ἔστι, καὶ τὸ τε-
ταρασθῆς, καὶ Διὶ 26 ὀνύχων ἡκηκόεις.

KPIT.

turbavit: auritissimum te esse demon-
strasti, qui tot ac tanta audieris, adeo ut,
ingenti portento, vnguibz etiam au-
disse

πρὸς τὰ παλαιὰ vers. 384. ἔστι ἐταραχθῆς
καὶ γαστέρα καὶ κλόν. ἐξάφνης αὐτὸν διε-
κωκορύησιν. Vbi κλόν. secundum scho-
liasten est σρόφ. τις καὶ ἐλίσ. διακωκορύ-
ηται autem ponitur ἀντὶ τῆς ἡχησθῆναι ἐμ-
μύησθαι τῇ φωνῇ (ὁ παντὶς, ut interpretor)
τὸ ἐπὶ τῶν καὶ ἡχων.

29 Forte, ut famam finxere. Virg. Aen. IV. 181. sq

Cui quot sunt corpore plumae,
Tot vigiles oculi subter, --- tot subrigit aures.
36 Non reperio apud paroemiographos,
quid sit δι' ὀνύχων vel ἐξ ὀνύχων ἀκείναι.
δι' ὀνύχων autem saepius prouerbiali ser-
mone, ut apud Latinos Germanosque, ex-
quisitam curam diligentiamque significat,
cuius rei ex Plutarcho exempla ab H. Ste-
phano in thesauro adducta reperio. Igi-
tur δι' ὀνύχων ἀκείναι primitus forte erat
accurate audire; sed noster, ut risum ex
portento capter, proprie, seu per ca-
lumniam potius, ῥῆσιν interpretatur. Vir
summus Ia. Alb. Fabricius in literis ad præ-
stan-

Ε. V. KPIT. Οὐ παροξύνει, ὡς Τριεφών,
 766 ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων· καὶ γὰρ 27 κνή-
 μιν

C. V. disse videaris. CRIT. Sed non debe-
 bat tibi paradoxum videri Triepho, si
 quis

stantissimum iuuenem Reimarum, quarum
 iam in dissertatione memini ad §. 26. p. 46.
 Ἀλλ' ὁ ὀνύχων ἀκείν· inquit dictum de ho-
 mine qui totus auris perinde ut Argus oculus
 totus; qui Ἀλλ' ὀνύχων videbat. Quae si ve-
 ra est ratio, & quid ni vera sit? comparan-
 dus cum h. l. est ille apud Lucianum in Dea-
 tum iudicio p. 222. ubi optat Paris ὡς ἐπ' Ἀρ-
 γῷ ὅλω βλέπειν τὰ σώματα. Item Catul-
 lianum illud car. XIII. versu ult.

quod (unguentum) tu cum olfacies, Deos
 rognabis;

Totum ut refaciant, Fabulle, nasum.

denique illud apud Aristænetum epist. I. πρὸς
 Ἐπιδιδυμένῳ· μὲν εὐαγοῦσά ποτε ἐκδοῦναι ὅ
 ὅλην προέσσωπον φάινει. Cum semel ad hanc
 dicendi formam deuenierimus, quidni ad-
 dere liceat Xenophontem de rep. Atheniens.
 (Ex fide Pottii sub init. Com. in LL. Att.)
 ἀγχοῖν ἑορταῖς διπλασίους ἢ οἱ ἄλλοι, ἢ πόλις
 ὅλη βωμὸς, ὅλη θύμᾳ θεοῖς καὶ ἀνάθημα. De
 usitata apud veteres formula, ab ungue ad
 capillos, vel a capillis usque ad ungues, quae-
 dam congeffit Pareus in Mant. Lex. Crit. p. 333

27 Jupiter Bacchium ex se conceptum, con-

μην γαστέρα πεθίσσαι, καὶ 28 καὶ Φαίλῃ
 κύσσαι, καὶ 29 ἀνδρείᾳ φῶσιν εἰ γυναι-
 κείαν ἐνεργοβατῆσαι, καὶ ἐκ 30 γυναικῶν
 ὄρνεα μεταβαλλόμεναι, καὶ ὅλ' αὖτε πρὸς τῷ
 δης
 quis etiam vnguibus audiat; siquidem
 femur vterum vidisti, & caput præ-
 gnans, maris vero naturam in foeminam
 diuina, vi transeuntem, mutatasque in
 aues foeminas. Et tota adeo vita, si
 Ποῦ.

flagrantisque Semeles vtero ereptum, fe-
 mori suo inseruit, & exacto legitima ge-
 stationis tempore edidit. Vid. præter
 multos *Lucianū Dialogo Neptuni & Mercurii*,

28 Pallas in cerebro Iouis concepta, quam
 periculoso edita partu fuerit, suo more de-
 scribit *Lucianus Dialogo Vulcani & Iouis*.

29 De Salmacide fonte res vel ex *Ouidio Me-
 tamorph. IV, 285. sqq.* nota est, mares ibi ef-
 foeminari, vulgo creditum esse. Ne de
 Scythone atque Tiresia, aliquid dicamus,
 ut ille *ambiguus modo vir fuerit, modo foemi-
 na. Ou. Met. IV, 280.* Et hic *de vira factus
 (mirabile!) foemina fuerit. Ou. Met. III. 3:4.*

30 Mulierum in aues mutatarum aliquot vel
 in solis *Ouidii metamorphoseon* libris exem-
 pla occurrunt, quæ enotare nihil attinet.
 Alcyones enim, Philomelæ, Pieridum,
 reliquarum fabulæ notæ.

2100 ἀδης ὁ βίβλος, εἰ βύλει πρὸς τοῖς ποιηταῖς.
 2101 31. ἀλλ' ἐπεὶ σε πρῶτον κιχάνω πρὸς ἐνὶ
 2102 χώρῳ, ἀπίωμεν ἔνθα οἱ πλάτανοι τ' ἡλίον
 2103 εἰργασί, ἀηδόνες τε καὶ χελιδόνες ἔνθα κε-
 2104 λυδοῦσι, ἢ ἢ μελῶδες τ' ὀρνέων τὰς ἀκοὰς
 2105 ἐκιδύσασκε, τὰ τε ὕδαρ ἡρέμα κολαρυζόν
 2106 τὰς ψυχὰς καταθέλξει.

2107 ΤΡΙΕΦ. ἰωμῶν, ὦ Κριτία. Ἀλλὰ δίδια,
 2108 μὴ πρὸς ἐπαυδῇ τὸ ἡκβάμενον ὅτι, καὶ 32 ὕπε-

ρον

2109 Poëtis credas, portentorum plena est.
 2110 Sed cum te primum his possum comple-
 2111 cter oris, age abeamus eo, ubi solem
 2112 platani arcent, lusciniæque & hirundi-
 2113 nes dulcisonis æthera cantibus im-
 2114 plent, ut auium aures permulcens can-
 2115 tus, & aqua leni decurrens susurro, ani-
 2116 mam ipsam tranquillet. TRI. Eamus
 2117 sane, Critia, sed timeo, ne forte incan-
 2118 tatio

2119 31 Facile ex luxato versu posset fieri integer
 2120 hoc modo, ἀλλὰ ἐπεὶ πρῶτον σε κιχάνω
 2121 πρὸς ἐνὶ χώρῳ, vel ἀλλὰ ἐπεὶ σε πρῶτα
 2122 κτλ. ut viro cuidam docto visum est:
 2123 sed cum sæpe nimis μέτρα εἰσμοδι
 2124 ἀμετρα in hac commentatione occur-
 2125 rant, in auctorem ipsum culpam, quam
 2126 in librariorum malim conicere. vid. §. 23. di-
 2127 sput. nostræ.

2128 32 Vulgo nominandi casus in Lexicis, ab ipso

ἐπεὶ δὲ 33 ἴμετερον, ἢ ἄλλο τι τῶν αἰσυχῶν
ἀπεργάζεσθαι ἢ θαυμασία σὺ αὐτῇ 34 κα-
τάπαλξίς.

ratio sit, quod tu audiuiſti, & piſtillum
aut ianuam ex me faciat mirabilis illa
tua

etiam *Stephano*, poſt quem errare nemo
ſibi turpe putat, efferitur ὕπερος, genere
maſculino, ſed *Wolffg. Seberus. ad Poſtuc.*
L. vii. p. 351. edit. Wech. verſ. 14. neutro
genere rectius adhiberi docet, quo uſus
etiam eſt *Lucianus in Philopſeude* p. 350. ex
quo loco illud ſimul diſcimus, non iniuria
hic metuere *Triephontem*: Fieri enim,
ſi *Dis* placet, poſſe, ut ex piſtillo fiat ho-
mo; eo loco docemur, quidni contra pi-
ſtillus ex homine?

33 *Hefſychius*, & ex ipſo forte *Varinus*, diſtin-
guunt ab inuicem ἴμεθρα id eſt ἴμας, &
ἴμετρα, hoc eſt ἴμάματα, quæ tamen &
ipſa vox interdum ianuam ſeu fores ipſos
ſignificat; quanquam etiam cardines in-
terdum verti debeat, ut apud *ῥς 3. Reg.*
vii. 50. Ego crediderim, quidquid etiam
de hac diſtinctione, ſuſpecta certe *Stepha-*
no, ſit, auctorem præ oculis habuiſſe lo-
cum e *Philopſeude Luciani*. iam laudatum,
vbi etiam ὁ μόχλῳ τῆς ἴμας mutatus in
hominem dicitur.

34 ἀντὶ ἀνέσματος κατὰ πλεηκτικῶς ut apud
Lu-

C.VI. KPIT. Νῆ τ' Δία τ' αἰθέριον, εἰ τῷτο γα-
νήσε) ὅτι σοί.

TRI. Ἐν μὲ 35 εἰς Φόβου αἰ τ' Δία ἐπο-
μοσάμεθα. τί γὰρ αὖ δύνηται τ' ἀμυνέ-
μεθα, εἰ ἀδύνατοι τ' ὄντες; οἶδα γὰρ καὶ
οἱ μὴ ἀγνοεῖν αὖτ' οὐ Διὸς εἶ. KPIT.

C.VI. tua percussio. CRIT. Per ego aethe-
rium tibi Iouem iuro, non ita futurum.
TRI. Amplius etiam terras, cum Iouem
deceratis, quam enim ille iurisiurandi re-
ligionem violanti poenam infligere pos-
sit? noui enim te non ignorare, ut tui
Iouis

Lucretium L. iv. sub h. *Magna atque imma-
nis (amasia) κατὰ τὴν ἡζὺς plenaque honoris
a saucio amatore vocatur.*

35 Qui per tale Numen iurat, a quo vindicari
periurium non potest, ille non verebitur
periurium committere, si nimirum de
illius impotentia constet. Tripho au-
tem putat, adeo constare de Iouis aethe-
rii futilitate Critiae suo, ut non dubita-
turus sit, illius stramineo numine ad per-
iurium abuti. Quanto autem rectius
hic noster, quam *Cicero*, qui tanquam e
Porticu vnus ita disputat, *Offic.* L. III. c. 29.
ut in iureiurando non ad metum Deo-
rum aut iram respici debere, dicat. Sed
de ira DEI Lactantius viderit; nos iam
non philosophamur.

† Verbum Poëtice praeter rationem ac ne-
cessitatem inflexum.

ΚΡΙΤ, τί λέγεις; οὐ δυνήσῃ ὁ Ζεὺς εἰς
 Τάρταρον ἀποπέμψαι; ἢ ἀγνόεις, ὥς τὰς
 θεὰς πᾶντας ἀπερρίψεν; ἀποτίθῃ θεοποιεῖς
 36 βηλῶ, καὶ τὸ 37 Σαλμωνέα ἀντιβρον-
 τῶν περὶ κατὰ κράτος, καὶ τὰς ἀσελ-
 γαστάτας ἔτι καὶ οὖν. ὡς δὲ τῶν Ποιητῶν
 38 τιτάνοκροτῶς, καὶ γιγαντολέρης ἀνυ-
 μνεί-
 Ionis res se habeant. ΚΡΙΤ. Ain tu?
 non posse autem Iovem in tartarum ali-
 quem mittere? nescisne tu homo, ut
 Deos omnes de caelesti illo pavimento
 deiecerit, ut Salmonea contra tonan-
 tem fulmine olim prostraverit, & ho-
 dienum prout quisque est petulantissi-
 mus prosterinat; inde est, quod apud
 Poë-

36 Quid sit βηλῶς cum de coelo sermo est, di-
 sputatur in *Scholiis min.* ad *Il.* a, 591. No-
 ster hic respexisse imprimis videtur ad
Il. o, 23. Hyperbolam enim puto, nec,
 ubi omnes Deos Iupiter deturbaverit, re-
 perio, quod etiam *Ablancurtium* movit, ut
 haec aequae ac reliqua, quae ipsi non pla-
 cent, omiserit. Caeterum etiam *Lucianus*
 historiae meminit *Contempl.* p. 342.

37 Salmonei historiam praeter alios habet
Apollodorus Biblioth. L. I. p. m. 43. *Virgilius*
Aen. vi, 580.

38 Ὁδ. λ. plures enumerat Vlysses. Titanum,
 aliorumque propter crimina sua ad infe-
 ros deiectorum, quos ibi viderit.

μνέται, ὡς καὶ παρ' Ομηρῷ;

ΤΡΙΕΦ. Σὺ μὲν, ὦ Κρήτα, πάντα πε-
 ρέδρομες τὰ τῷ Διός. ἀλλ' ἢ σὺ Φάelon,
 ἀκρὸς ἔχ' 39 κύκνῳ ἐγέπτο, καὶ σάτυρῳ
 δι' ἀσέλγειαν, ἔλκων καὶ ταῦρῳ; πῶς μὴ
 τὸ πορνίδιον 40 ἐκείνῳ ταχέως 41 ἐπω-
 μώσῃ, καὶ διέφυγῃ διὰ τὸ πλάγης,
 757. τὰχ' 42 ἀν' ἡρώεα; ἐντοχὰν γηπόνω ὁ
 βρον-

Poëtas ut titanum victor, debellator-
 que gigantum, imprimis apud Home-
 rum, decantatur. τὰι. Omnia tu
 quidem, Oritia, Iouis percurristi, sed,
 nisi graue est, inuicem audi. Nonne
 idem cygnus factus est satyrusque libi-
 dinis causa, quin raturus etiam: & nisi
 celeriter suscepto in humeros scortillo
 per pelagus aufugisset, forte iam, ab a-
 gri-

39 Notum Epigramma :

Zeus κύκνῳ, ταῦρῳ, σάτυρῳ, χρυσοῦς,
 δι' ἑρώτα

Ἀθήνης, Εὐρώπης, ἀνθρώπων, Δαϊάδης.

40 Verti quasi legeretur ἐκείνο, quod est
 multo concinnius, quanquam non statim,
 si reliquas auctoris ineptias spectes, verius
 41 Fictum, ut videtur, ad hanc rem ab auctore
 nostro, vel alio, verbum; Lexicographis
 certe ignotum.

42 Ita apud Luc. Cont. Deorum p. 7n. seq. Mo-
 mus ad Iouem, εἰμυῖ, inquit, μὴ σε κάλα-

βασιλευσσι καὶ κραυνοβόλῳ κε Ζεὺς, καὶ
 ἀπὶ τῆς κραυνοβόλου ἡ βασιλῆα κατε-
 κεντάννυτο. Τὸ δ' καὶ 43 Αἰθίοψι συνευω-
 χεῖσθαι, ἀνδράσι μεγαλήεροις, καὶ τ' ὅψιν ἔσο-
 φωμένοις, καὶ ἐς δώδεχ' ἡλίας μὴ ἀφίστα-
 σθαι.

agricola aliquo interceptus araret tuus
 ille tonitruum effector, fulminumque
 iaculator Iupiter, & pro eo, quod ful-
 mina dicitur iacere, stimulos sentiret &
 scuticam. Illud vero non rubore di-
 num censes, egregie barbatus senem
 cum Aethiopibus epulas celebrare, fus-
 cis hominibus, obtenebratosque vultus
 ge-

θύση τις ξυλλαβὴν, ὅπως αὖ ταῦτ' ἦς,
 ἢ τῶν χερσοχόων τις καταργήσει) χερσοὺν
 ὄντα, ἔ' ἀντὶ Διός, ἢ ὄρω, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν
 γένη.

- 43 Vix peius de Ioue suo meritis est Home-
 rus aliquo in loeo, quam *Il. a. 423.* ubi
 Iupiter ad Aethiopas profectus xii. die-
 rum conuiuia cum illis celebrat, post
 quorum demum finem, Thetidi preca-
 turae ad eum aditus conceditur. Vix
 enim in adulteria Iouis saepius inuehun-
 tur, aliaque eius facinora, gentiles &
 Christiani, quam istas xii. dierum epulas
 bono viro inuident. Vid. *Lucianus de Sa-
 turis. p. 362. Iup. Traged. p. 49. Arnob. con-
 tra gentes l. vi. p. 114. edit. Elmenhorst.*
 Caeterum, quod *5. 23. diff. p. 39.* verba,
 quae

ἀλλ' 44 ἐποτρυνόμενος καὶ ἡδὺν ἔχον

gerentibus, & duodecim totis solibus
apud

quae post ἀνδράσι sequuntur, inter versus
reuli infelicitè a nostro effictos, vereor.
ut rectè a me factum sit, siquidem præter
syllabarum numerum nihil est, quod ita
statuere nos cogat: in reliquis etiam Poë-
tice inflexa sunt vocabula, ob metrum
scilicet.

44 Cum alias non nimis est insolens, nomi-
natiuum poni pro accusatiuo, tum *Lucia-
nus*, quem imitandum sibi noster sumsit,
aliquoties ita locutus est: *In Dialogo Ne-
ptuni, & Nereidum*: ἀλλὰ κακὲν ἔγωγε
δέησαι, χαρισάμεντο τῷ Διονύσῳ, & in *Pro-
metheo* p. 181. ἀλλὰ κακῆργοί τινες. Φῆς εἶναι
ἐν αὐτοῖς. Vir quidem doctissimus *Io. Ien-
sius Lect. Lucian.* L. I. c. VII. p. 96. foedissi-
mam hanc labem vocat, & legere nos iu-
bet pro εἶναι, εἰσιν, eaque occasione pro-
lixè probat, nominandi casum in talibus
non adhiberi, nisi quoties praecedat no-
minatiuus, vel in praecedenti oratione
sit suppressus. Ac fateamur plerumque id
fieri. Fateamur etiam ἐποσὺνλοιχόν alte-
rum illud esse: sed an ideo non potest
adhibuisse *Lucianus*? Quin ostendit
Graecius ὁ πένυ. in notis ad illius *Soloeci-
stam*, paucas esse in isto dialogo Soloeci-
smi

παρ' αὐτοῖς 45 πτόγωνα τηλικούτου ἔχων,
οὐκ ἀσχύνης ἄξια; τὰ δ' τὸ 46 ἀστὲρ καὶ

apud eos, vino madentem desiderare? Illa
enim de aquila & de ida, & quod im-
prae-

fani figuras, quas non aut alii optimae no-
tae scriptores, aut ipse etiam Lucianus,
interdum admiserit. Quid faciemus cum
eo loco, qui ex *Neptuni & Nereidum dialogo*
allatus est? Χαριστάμνον scilicet, vna mu-
tata literula leget Iensius: sed in eo qui
sequitur ex eiusdem Auctoris *fugitiuis*
sub initium: π' τὸ ἀγαθόν, ἀπενδρακω-
θῆναι ἐμπεσόν εἰς τὴν πυράν; ἐμπεσόν et-
iam in ἐμπεσόντα mutabit? Satis id qui-
dem, si aufit, violenter, & paedagogi ma-
gis more, quam Critici. Ne quid iam de
illo Homeri dicam *Il. β. 350. seq.*

Φημι γὰρ ἐν καλὰνδρῶσι ὑπερμυρεὰ κρονίωνα,
Ἀστράπῳ Ἰηδοῦν, ἐνδύσῃ μαθήματα Φάνων.
Voce autem ὑποβεβρυμένον & *Lucianus*
etiam alias ita utitur. Nam in *dial. Apol-
linis & Bacchi* & in *Icaromenippo* p. 207 ἰκα-
ρῶς ὑποβεβρυμένοι sunt bene poti.

45 Barbam etiam promissam Ioui suo obiicit
Iuno, apud *Lucian. Dialogo Iouis & Iunonis*,
quod nihilo secius astragalis cum Gany-
mede luderet.

46 In aquilam transformatus Iupiter ab Ida
monte Ganymedem rapuit. In Idae item
mon-

τ' ἰδης, καὶ τ' 47 κυοφορεῖν καὶ ὅλη τὴ σῶ-
μα]Θ. ἀσχύνομαι καὶ λέγειν.

C. VII. KRIT. Μῶν. τ' Ἀπόλλωνα γ' ἱεροσόμει-
στα, ὅς 48 προσφῆτης ἀριστος καὶ ἡγευς, ὡ γὰρ;

TPI.

prægnari per totum corpus solet, dic-
tum recte etiam pudor est. CRIT. Numquid
igitur, ὦ bonè, per Apollinem iurabi-
mus, medicum pariter atque vatem
opti-

montis vertice latine cum Iunone con-
cubuit: quod paullo post iterum tangit
noster.

47 In Dial. Neptuni & Mercurii, ille, εὖ γε, in-
quit, ὡς ὅλΘ ἡμῖν κυοφορεῖ ὁ γυναιΘ, καὶ
πάντα χόρτ' ἔ σῶμα]Θ. Iam dictum, in
femore Bacchum, in cerebro Palladem a
Ioue gestatam.

48 Ita etiam Aristoph. Pluto A. I. I. I. v. II. ἱατρὸς
ὢν καὶ μάντις, ὡς φασὶν, σφῶς. Paullo ante
λοξία vocarat Comicus, unde est ἀμφί-
λοξΘ, quod hic apud nostrum statim se-
quitur. Comparanda quæ de λοξία (qua-
li obliquum dicas) doctissimi Interpretes,
ad locum Aristophanis, quem modo indica-
ui, & quæ Macrobius Saturnal. L. I. c. 17.
Lucianus Dial. Iunonis & Latonæ Ἀπόλλων
πρὸς ποιεῖ) μὲν πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν,
καὶ καθαιρεῖν, καὶ ἱατρὸς εἶναι, καὶ παν-
τῶν εἶναι & in Senatus consulto Deorum, quod
ipsorum concilio subiungit, p. 716, cauetur,

H ne

ΤΡΙ. Τὸν 49 ψευδόμανιν λέγεις. ἢ 50
 optimum. ΤΡΙ. Μένδacem illum Pro-
 phe-

ne tam multa solus faciat Apollo, sed v-
 num aliquid eligens, aut vatem, aut cittha-
 roedum, aut medicum denique agat.

49 *Luciani* & haec vox est, qui dialogo, quo
Alexandri praestigias detexit, id nominis
 fecit.

50 Vtrumque, oraculum profert *Lucianus*
Ioue Tragoeo p. 139. De Croeso quidem
 perutilgatum illud, κροῖσ' ὃ ἄλυν διαβάς
 μεγάλην δέχην διαλυσῇ vbi hostiumne
 foret imperium, an Croesi, incertum: De
 Salaminis autem, ὡς ἦτα Σαλαμίς, ὅπολεις
 ἢ σὺ τέκνα γυναικῶν, vbi nota, *Lucianum*
 adlicere, καὶ περταὶ γὰρ εἶμας, καὶ ἑταῖρες,
 γυναικῶν τέκνα ἦσαν; ut adeo haud ob-
 scure applicet ad cladem Salaminiam qua
 Persae navalī praelio victi sunt: Ex *He-*
rodoti vero L. VII. p. m. 112. sqq. *Plutarcho*
in Themistocle p. m. 112. & omnium prolixis-
 sime ex *Oenomaio Cynico* apud *Euseb. Prae-*
par. Evang. L. V. c. 24. de tota historia satis
 constat. quid igitur noster sibi vult, cum
 Salaminios hoc oraculo periisse dicit?
 Scilicet, superficialiam valde hominis
 fuisse doctrinam, iudicium fere nullum,
 ex tota commentatione apparet, & nos in
 dissertatione nostra monuimus §. 23. sq.

Κροῖσον πρῶν διολωλινότα, ἢ μετ' αὐτὸν
Σαλαμινίης, ἔτερος μυρίας, ἀμφίλοξα
πᾶσι μανθεύμελν;

ΚΡΙΤ. Τὸν ποσειδῶνα ἢ τί; ὃς πρῆλιν
ἐν ταῖν χερσὶν κρατῶν ἔδιάτορν τι ἔκα-
ταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον 51
ἐννεάχιλοι ἄνδρες, ἢ δεκάχιλοι. ἀλλὰ ἔ-
πισίχθων, ὡ Τριφῶν, ἐπνομάζε).

TRIE-

phetam dicis, qui nuper Crœsum, &
post illum Salaminios, aliosque sexcen-
tos, vaticiniorum ambiguitate perfunde-
dit. CRIT. Quid si per Neptunum,
qui trifidum manibus sceptrum tenens,
penetrabili voce terribiliq̃ tantum in
bello clamat, quantum vix novem de-
cemue virorum millia, qui præterea
terrae quassator, o Triepho, appellatur.

TRI.

§1 Nescio an hic quoque memoria lapsus sic
Auctor, eum tantum Neptuno clamorem
tribuit. De Marte enim *Homerus* *Il.* 2, 860.

ὃ δ' ἔβραχε χάλκῳ Ἄρης

ὅσον τ' ἐννεάχιλοι πρίαχον ἢ δεκάχιλοι.
Quid igitur ad hunc Stentor? *Il.* 2, 786.

ὃς πόσιν ἀνδρήσιν ὅσον ἄλλοι πενήκοντα.

Ceterum ἐννοσηαῖ, & ἐπισίχθων Saepius
apud *Homerum*: ita autem appellantur
Veteres Graeci Neptunum, quod terrae
motus, aquarum subter in terrae cauis
vndantium fluctibus accidere putarent,
quorsum vid. *Gell. N. A. II.* 28. H 2

ΤΡΙΕΦ. Τὸν μοιχὸν λέγεις, ὃς τ' ἔστι
 Σαλμωνέως παῖδα, τ' Τυρῶ, πρῶτην διέ-
 Φθιρε. καὶ ἐπὶ δ' ἡμιχέυει, ἔρως ἔστι δὴ
 μαχαλῶς τ' τοῖσ' αὖτε, ὅτι; Τὸν γὰρ Ἀφρὺν ἔσθ' ἔ-
 τε, ὃς μὲν πρῶτον, καὶ δεσμοῖς αὐτοῖς
 μέλας τῆς Ἀφροδίτης γενέμενον, πάντων τε τ'
 98-

TRI. Scilicet per moechum illum, qui
 Tyro, Salmonei filiam olim corrumpit, &
 insuper adulteria committit, taliumque,
 & sibi similium liberator ac patronus est.
 Martem enim reti captum, & vinculis
 cum Venere sua indissolubilibus con-
 stri-

52 Vide Luciani dialogum Neptuni & Enipei.

53 Demagogi enim non tantum vi iniusta
 oppressis auxilio erant, sed saepe, ut ma-
 ior esset apud populum gratia, etiam qui
 malo digni essent, poenae subtrahebant,
 quale etiam in Romana rep. improbos
 Tribunos plebis, aliosque, qui populares
 videri vellent, videmus interdum moli-
 tos. Et pridem ex Budaeo observavit
 H. Stephanus de verbo δημαγωγέων, latius
 patere eius significationem, & simpliciter
 pro concilio, seu allicio, siue emereor gratiam,
 poni. Fabula ipsa est apud Homerum Od. 9,
 268. Lucian. dial. Apoll. & Mercur. p. 213.
 seq. Quam inepte cohaereat narrationis
 huius filum in disputatione iam indica-
 tum §. 25.

θεῶν ἀντὶ τοῦ μοι χίτων τῷ αἰχμύνης σιῶπτον-
 τω. ὁ ἰππεύων ποσειδῶν ἐκλυσε δακρυβροῶν,
 ὡς ἔρ το βρεφύλλια τῆς διδασκάλης δε-
 διότα, ἢ ὡς ἔρ αἱ χεῖρες ἡρώας ἐξ ἀπατῶσαι,
 ἀπέκειτο τῷ τῷ Ἡφαιστῷ λῶσαι τὴν Ἀρεά, τὴν
 αὐτοφίχθλον τῆτο δαίμόνιον, διχλείρας τὸν
 πεσοφθῆναι θεόν, τὴν Ἀρην ἀπλησυστῶσεν.
 768. ὥς ἔρ μολχός ἐστιν, ὡς μολχός διασώζων.
 E. VIII CRIT. Ἑρμείαν τῇ Η;

TRI. 54 Μή μοι τὴν 55 κακόδαλον τὴν ἀσελ-
 λιστὴν, omnibus Diis præ pudore ta-
 centibus; equestris ille Neptunus, lacru-
 mis, quales puerorum sunt magistros
 timentium, aut vetularum puellas de-
 cipientium, effusis, liberavit. Instabat
 enim Vulcano, ut Martem solueret;
 claudumque illud dæmonium, miseri-
 cordia senis Dei Martem dimisit. Moe-
 chus itaque ipse est; ut qui saluti moe-
 chis fuit.

E. VIII CRIT. Quid si per Mercurium? TRI.
 Apage vero pessimum illum libidinosi-
 simi

54. Ellipsis τῷ λέγει vel similis; ita fere chorus
 b. apud Sophoclem, Aias. Flagellis, vers. 192.
 βῆ, μή μ' ἀνέλξει τ. λ. ubi Scholiasta: τὸ
 ὡς λῆρες, μή, μή μοι. Aristoph. Equit. A. I. c. I.
 vers. 19. μή μοι γο, μή μοι, μή διασκαδικίας.

55 Lepide miseram servitutis suae conditio-
 nem, apud matrem deplorat Mercurius in
 dialogo Maiæ & Mercurii. H 3

γεγάτη Διός, ἃ τ' ἔσβ' ἀσιγγομανῆντα πῆ
λοῖς μοιχοῖς.

ΚΡΙΤ. Ἄρεα ἦ καὶ Ἀφροδίτην οἶδα μὴ
πρόδεχσθαι σε, διό τ' ἐπεδιαβλήθηναί
πρώτῳ πρὸ σῆ. ὥς ἐασωμένῳ τέτῳ. Τῆς
Ἀθηνᾶς ἐπὶ σπυμνηθῆσμαι, τ' παρθένα, τ'
ἐνόπλῃ καὶ κατὰ πηλικυῆς θεᾶς. ἢ καὶ τ' τ'
γοργόνῳ κεφαλῇ ἐν τῷ στήθεϊ πεδιόθη-
ται, τὴν γιγαντοκτονήσασσαν. καὶ γὰρ ἔχεις τι λέ-
γειν περὶ αὐτῆς.

ΤΡΙΕΦ. Εἰπῶ σοι καὶ περὶ ταύτης, ἣν μοι
ἀποκρίνη.

ΚΡΙΤ. Λέγε ὅ, τι ἔβλεπας.

ΤΡΙ.

simi Iouis administrum, ipsumque stu-
porum cupiditate ac pruritu insanien-
tem. CRIT. Martem Veneremque te
non accepturum iam praevidео, cum
modo eos contumelia affeceris. Igitur
mittamus hos. Sed Minervae adhuc
mentionem faciam, virginis armatae,
terribilisque DEae, quae Gorgonis ca-
put pectori praefixum gerit, gigantes-
que olim confecit. contra hanc enim
dicere nihil habes. TRI. Quin contra
hanc etiam non nihil dicam, si respon-
dere voles. CRIT. Cedo, quidquid
placuerit. TRI. Dic mihi igitur, Cri-
tia,

56 Specimen eius ἀσιγγομανῆος habes Od. 9,
335. 199. Luc. Dial. Apoll. & Mercur. p. 213.

ΤΡΙΘ. Εἰπέ μοι, ὦ Κριτία, τί τὸ χρησί-
μον τ' ἰγέρων; καὶ τί τῷ σῆθει 57 τῷτο
ἢ θεὰ Ἀμφέρε;

ΚΡΙΤ. Ὡς Φοβερόν τι θεάμα, ἢ δόποτρι-
πικόν τ' δεινῶν. ἀλλὰ ἐκαταπλήσσει τὰς
πολεμίας, ἐ 58 ἐπερσλκέα τὴν νίκην ποιεῖ,
ἔπειτα βάλει.

ΤΡΙ. Μῶν καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ Γλαυκῶπις
ἀκαταμάχητος;

ΚΡΙΤ. Καὶ μάλα.

ΤΡΙ. Καὶ διὰ τί ἔτι τοῖς σώζειν δυναμέ-
νοις,

tia, quae est Gorgonis utilitas, & cui
bono pectus ea munit. Pallas? CRIT.

Vt terribili quodam spectaculo, malis-
que auerruncandis apto. Quin terret
etiam hostes, victoriamque vt lubitum
fuerit ab vna parte inclinat ad alteram.

ΤΡΙ. Num hac etiam caussa inuicta est
Pallas? CRIT. Vtique. ΤΡΙ. Cur

au-

57 Non habet hoc τῷτο quo referatur, nisi
forte τ' ἰγέρων; χρημα velis intelligere.

58 Schol. ad Ιλ. η, 26. ἐπερσλκῆς ἡ νίκη καλεῖ-
ται, ὅταν οἱ νικῶντες νικῶνται, ἢ ἀνάπαλιν οἱ
ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς αὐτῶν καὶ δύνανται πα-
ρέχων. & ad Ιλ. Θ. 171, ἐπερσλκέα, ἐπερσ-
κλινῇ, τ' τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν καὶ δύνανται
ἐπιποιῶσαν, consentit etiam Hesychius.
Recte igitur, puto, sensus huius loci in
versione est a me expressus. H. 4

νοις, ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις, εἰ μὲν καὶ καὶ
 μὲν ταύτων ἢ δ' αἰγῶν, ὡς ἡμᾶς ἀναψαμα-
 χήτες ἐργάσων. ὡς πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν;

ΚΡΙΤ. ΑΛΛ' ἢ οἱ δυνάμεις γε πόρρωθεν
 ἐπιβουλεύειν, ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς, ἀλλ' εἰ τις αὐ-
 τῷ ἐπιφέρει.

ΤΡ. ΕΦ. Καὶ τί τοῦδ' ἐστίν; ἐθέλω γὰρ πρὸς
 σὺ εἶδέναι, ὡς ἐξευρησέναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐς
 μάλιστα κατὰ τὴν φύσιν αἰγῶν γὰρ πάντα
 ταῦτα κατ' αὐτὴν, πλεονεχέει δὲ ὀνόματι.

Ε.ΙΧ. ΚΡΙΤ. 60 Αὕτη κόρη ἐγένετο ὑπερπύσης
 καὶ

autem non sis qui seruare possunt potius,
 quam qui ipsi seruantur, taurorum cre-
 mamus aut caprarum femora, vt nos
 etiam inuictos, quemadmodum Pallada,
 praestent. CRIT. Sed non habet Gor-
 go vim illam eminens adiuuandi, quam
 habent Dii, sed si quis eam praeferat,
 tum vero prodest. ΤΡΙ. Sed quid tan-
 dem rei est Gorgo? Vellem enim ex te
 audire, qui inuenisti talia & exquisitis-
 sime pertractasti, ego vero praeter no-
 men omnia eius ignoro.

Ε.ΙΧ. ΚΡΙΤ. Virgo igitur erat decenti for-
 ma

62 μνηστῆρας imprimis seu μνηστῆρας ὅσα Diis grata
 putabant, & in sacrificiis adhibebant, vid.
 Ιλ. α. 40. 41. quem locum falsè πρὸς τὴν
 Ζεὺς Lucianus de sacrificiis p. 363.

60 Gorgonum historiam praeter reliquos
 di-

769. καὶ ἐπύρασθ'· Περσεὺς ἢ ταύτῃ δόλῳ
ἀποδειρομήσαν]θ', ἀνδρὸς γενναίῃς, ἔς
μαχαλὴν εὐφημημένῃς, ἐπαοιδίαις ταύτῃ
ἐνεδύσαν]θ', ἀλλὰ οἱ θεοὶ ταύτῃ
ἐχέοντες.

ΤΡΙ. Τοῦτ' μ' ἐλάνθανέ ποτε τὸ καλόν,
ὡς ἀνθρώπων θεοὶ ἐνδείς εἰσι ζώσης δὲ τί
τὸ ζήσιμον; * πεσσηταιρ/ζεῖρ ἐς πάνθο-
ξέον,

* ἑταίρους προσέλαβεν.

ma & amabilis; sed postquam Perseus,
vir fortis, & ob magicæ artis peritiam
celebris, incantationibus victæ caput
abstulisset, præsidii causa Dii eam ha-
buere. ΤΡΙ. Fugit me igitur tam e-
gregia res, quod hominibus Dii opus
habent; sed cum viueret, quam utili-

τα-

diligenter recitatis. *Scholiasta Pinarii ad
Pyth. XII. p. m. 253, b. ἀποδειρομήσαν* Hesiodi
verbum est in *Θεογ.* vers. 280. vbi simili-
ter hanc historiam narrat, cuius si physi-
cas explicationes desideres, affatim tibi
mugarum *Scholiastæ* ad eum locum dabunt.
Doctiora sunt & veriora, quæ prolixissime
de his disputat *H. Dodwellus* in diss. *de vero
Periplo Hannonis tempore* To. I. *Geographo-
rum Hudson.* §. 2. ad 7. vbi totam rem ab
Hesiodo confictam docet. De narrationis
huius ineptiis dixi in diss. §. 25. *ἐνεδύσαν* du-
bito, an apud alium veterem legatur. *πεσ-
σηταιρ/ζεῖρ* honestum alias vocabulum,

χρεῖον, ἢ κρυφίως συνεφθέρετο, ἔκ πρόβω
αὐτὴν ἐπυνόμαζε.

ΚΡΙΤ. Νῆ γὼν δι' ἀγῶσιν ἐν ἀθήναις,
παρθένης διέμεινε μέχρι τ' ἀπολομῆς.

ΤΡΙ. Καὶ εἴ τις παρθένον καραλομήσει,
ταυτὸ γένοιτο φόβητρον τοῖς πολλοῖς; οἶδα
γὰρ μυρίας δι' ἀμελείῃσι τμηθείσας νῆσας

tatem praestitit? numquid in stabulis
meretriciam fecit, an vero clam immi-
nui se passa est, ac virginem tamen sese
nominavit. CRIT. Per ignotum, qui
colitur Athenis, DEum, virgo usque
ad capitis percussione[m] permansit. TRI.
Et, si quis caput virgini abscindat, fietne
tum terriculamentum eiusmodi etiam
ex vulgo cuilibet? Noui enim vel decies
mille

61 Quae de ignoto Atheniensium numine vi-
ris doctis placeant, bonam partem cogno-
sci possunt ex *I. A. Bosii*, viri doctissimi, di-
sputatione *de ara ignoti Dei*, hic lenae
quondam habita. Add. *Reines. Inscript.* p.
1. seq.

62 Hic certi quidquam dicere non habeo.
Nec enim doctissimi viri *Io. Meursii* dili-
gantia, aliquid reperit, quin hic ipse lo-
cus eandem effugit, cum in *Creta* sua,
quaecunque apud Veteres de hac insula
memorantur, in vnum quasi, Graeciae
ille restaurator congegesserit: nec mihi,
di-

ἐν ἀμφιρύτῃ, κρήτην δὲ μιν καλέσαι καὶ
 εἰ ἦτο ἐγνώσκον, ἃ καλὰ Κεῖσια, πῶσας
 χορηγῶναι σοὶ ἀνήγαγον ἐκ Κρήτης, καὶ σὺ
 5ρα-

mille virgines membratim omnes dis-
 sectas in insula; quam Cretam dixeris, am-
 bit circumfluit humor. Hoc ego si novis-
 sem

diligenter licet inuestiganti, viros etiam
 doctissimos consulenti, inuenire licuit,
 quando & qua de causa virginum eius-
 modi strages in Creta fuerit edita.
 (Quæ enim de Atheniensium tributo
 vii. adolescentium totidemque puella-
 rum Cretam quotannis mittendo, atque
 Thesei virtute sublato, passim apud veteres,
 v.g. *Isocr. Helen. Encom. p.m.231. Euseb. Præp. Euang. L. v. c. 18.* aliosque, habentur,
 ea nimis obsolèta sunt, & alias parum
 ad hanc rem apta.) Superest, vt coniecturam adferam, hæc ta-
 men lego, vt si quis melius comminisci,
 aut verum adeo ipsum inuenire queat,
 non tantum non inuisurus illi sim, sed gra-
 tias etiam ingentes pro mea parte acturus.
 Ita igitur puto. Cum Imperator
 Iulianus aperte ad gentilem supersti-
 tiam relapsus esset, pluribus in locis
 Imperii Romani, magna licentia gentiles
 aduersum Christianos insurrexere, impu-
 ne

ἔρατηχόντη ἀκαλαμάχητον ἀφοναπέστον.
 Ποιῆσαι δὲ καὶ ἄλλους καὶ πάλιν με Περσέως
 ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ποιοῦμεν. διέ-
 -sem, quot tibi non Gorgonas attulissem
 ex Creta; quamque inuidum ex te im-
 -peratorem fecissem: Poetae autem &
 -quoniam ego soli

ne scilicet, quidquid ausi forent, sub tali
 Imperatore laturi. Cuius rei tum alia
 sunt exempla a nostris, qui tum vixere,
 scriptoribus relata, tum haud parum ad
 rem nostram facere videtur, quod *Geor-
 gius Nazianzenus* habet oratione *πρὸς τὴν
 πρώτην* p. 87. ubi de Arethusiorum,
 Gazaeorumque (Palaeestinae ista sunt op-
 pida, ut ex *Sozom.* L. v. c. 9. & *Theodoriga*
H. E. L. iii. c. 6. qui eadem tradunt, disce-
 -re est) in Christianos saevitia hoc inter
 alia refert: ἄλλοι λέγον, ΠΑΡΘΕΝΟΥΣ Α-
 ΓΝΑΣ καὶ ὑπερκασμίας, ἀψαύστες μικρὰ καὶ
 ὀφθαλμοῖς ἀρρένων, εἰς μέραν παρακαλόν-
 -τες καὶ τὸ εὐδῆτον ὑμνήσαντες, ἵνα τῇ θῆα
 πρῶτον ἐνυβρίσωσιν, εἰς ἀνακρίσαντες καὶ
 ΔΙΚΑΣΑΝΤΕΣ. οἱ μὲν ἰδίαις ὁδοῖς κατε-
 -παύθησαν. οἱ δὲ ἀσείρων ἐπὶ τοῖς ἀσλὰ γ-
 -γῶναις ἐνδὸν τῷ φημῶν εἰσαγγίης, σὺν πᾶσι
 ὁρμητέρας ἐπαφίεναι, κ. τ. λ. Habes hic vir-
 gines castas, in membra dissectas: quid?
 si dicamus, aut Cretae tum simile, quid
 contigisse, utaque a nemine, quos
 quidem inspicere mihi licuit, praeterea

διεκρίνας, ὥς παλαιόνας γοργόνες ἐφειν-
κῆται. ἀλλ' ἐπ' ἀνεμνήσθαι τὰ ἱερῶν,
οἱ δὲ τὰ Φον ἐπεδείκνυντο μοι. Ἐ δὲ σὺ
καὶ τὰ ἱερὰ μνήσθαι θέλω. 64 δόχμια,

Rhetores me, tanquam plurimarum in-
ventorem Gorgonum, longe Perseo
superiorem iudicassent. Sed quoniam
in Cretenses incidimus, memini adhuc
illos mihi ostendere sepulcrum cui illius
Iouis, & quae ipsius matrem sustenta-
runt

commemoratum; aut nostrum, quae alio
loco gesta sunt, huic quasi allegoriae in-
voluisse. Nam quod *μνησθαι* dicit, nihil
memoratur, qui insanas hominis hyper-
bolae plures in exigua commentatione
deprehendamus.

63 De sepulchro Iouis agit Io. Meursius, quem
paullo ante laudavi, in *Creta*, L. II, c. 4. in-
telligo. Caue autem putes, aliunde de Io-
vis sepulchro constare nostro, quam ex
Luciano, quem semper prae oculis habuit,
quique eius meminit, tum alias, tum in
Ioue Tragedo, p. 154.

64 δόχμια πλάγιον seu obliquum significare.
Lexicographi dicunt, quorsum equidem
in versione respexi, *valles*, quas Inter-
pres etiam adhibet, ex rei natura adieci;
antrum enim esse, communiter traditur.

ὡς ἀνθαλῆς αἱ λόχμαι αὐταὶ διαμένουσιν.
 KRIT. Ἀλλ' οὐκ ἐγνώσκεις τὸ ὅς ἐπαρδὴν
 ἔστι τὰ 66 ὄργια. 67

TPİ.

runt obliqua vallium, lucosque perpetuam conservantes viriditatem. CRIT. Sedignorabas tu quidem incantationem & ceremonias. TAI. Si haec pos-

Siquis tamen λόχμια legere velit, Δ in Δ vel λ in Δ mutato, ut est facilis harum literarum confusio, non repugnauerim; tum enim lucos virentes significaret, quorum sequens λόχμαι pertinet. Cæterum *Meursius in Creta Lat. c. 3, si. ex Platonis L. 1. de Legibus commodissimam & amoenissimam ad hoc antrum (Idaeum, in quo educatus Jupiter, ab altero Dictæo, in quo natus est, distinguendum) Gnosio aduenientibus viam laudat.*

65 Vid. quae de *carminibus* Magicis ex Veterum Auctorum scriniis magna copia profert *Elmenhorstius ad Arnob. L. 1. p. m. 25, sq.* quibus addenda quae habet *Euseb. de Praepar. Evang. L. v. c. 8. lqq.*

66 Adscribam verba *Servii ad Virg. Aen. IV, v. 302.* valde huic loco opportuna, eum non adeo obuia sit, quae hic requiritur *orgiorum* significatio. ORGIA apud Graecos OMNIA SUNT SACRA, ut apud Latinos CERI-

MO-

ΤΡΙ. Εἰ ταῦτα, ὦ Κριτία, ἐξ ἐπώδης ἐγί-
νεο. γὰρ ἂν ἔσῃ * νεκρῶν ἐξηνεγκαν ἂν,
ἔς τὸ γλυκύτατον Φαῖδον ἀνήγαγεν.
ἀλλὰ λήρῃ παίγνια τέ καὶ μύθοι, ὧς
τῶ ποιητῶν ἱερολογεῖσθαι. ὥς ἔασον καὶ
ταύτην.

Ε.Χ. ΚΡΙΤ. Ἦσαν ὃ δὲ Διὸς γαμετή καὶ κασι-
γνήτων δ' ὠφειλέτη;
* νεκρῶν. ΤΡΙ.

possent, mi Critia, incantationibus per-
agi, possent illae forte etiam ex interis
ereptos in dulcissimam hanc lucem re-
ducere. Sed nugae sunt scilicet naeni-
aeque & fabulae a Poëtis portentose
confictae. Itaque & hanc omitte.

Ε.Χ. ΚΡΙΤ. Ἰμῶνεν αὐτὴν, ἰούσι νεκρῶν
πα-

MONIAE. Sed iam abusive sacra Liberi orgia
vocant, vel ἀπὸ τῷ ὄργῳ, a furore, vel ἀπὸ
τῷ ὄργῳ a monte. In qua quidem etymi-
ratione alleganda, si modo ipse illam ap-
probat, videtur tollere, quod paullo an-
te posuerat: utraque enim ratio ad Bachi-
ca sacra respicit. Melius igitur, qui ἀπὸ
τῷ ἀργεῖν, ab arcendo, vocem natam vo-
lunt: occultabantur enim caerimoniae
arcebanturque ab illis curiosorum tum
aures tum oculi.

67 Igitur ex Cretensium Virginum capiti-
bus non potuere fieri Gorgones, Pallas-
que eximium aliquid retinet.

ΤΡΙ. Σίγα τ' ἀσελγεσίης 68 ἔμενα μί-
ξως, κ. τ' ἐν 69. πρὸ οἶν καὶ χερσὶν ἐκίστα-
μένη ὠδὸρ ὀφθαλμοῦ.

ΚΡΙΤ.

pariter ac sororem non accipies. ΤΡΙ.
Tace ob lasciuissimum illum concubi-
tum, manibusque ac pedibus extensam
oculus

68 Respicit procul dubio ad Ιλ. ζ, 197. sq. ubi
Iuno meretriciis artibus Iouem ad con-
cubitum, medio die, in Idae montis verti-
ce, impulit. Iam obiecerat hoc *Home-
ro Minucius Felix* xxii, 4, quod narrēt, Io-
nem cesto veneris inlectum, flagrantius, quam
in adulteras soleat, cum Iunone vxore con-
cumbere. Et οὐ γὰρ ἔστιν ἡμῶν Gregorius
Nazianz. Orat. 57. lit. i. p. 104. τις δὲ ἡ παυ-
μασία μίξις. ἔννεμελεγγεσία, ἔννε στυγνὴς
ἥρας, ἡνίκα ἀσχημονεῖν αὐτὸς ἀναπειθεῖ με-
σάσης ἡμέρας. Interpres Gallus ad in-
cestuosas cum fratre sororis nuptias re-
fert.

69 Iupiter Iunoni suae, quod natum ex se
& Alcmena Herculem quoque modo per-
sequeretur, & nouissime nauiganti bo-
ream immisisset, iratus, manibus illius
aureo vinculo ad caelum alligatis, a pe-
dibus incudes duos, vxoremque adeo
in aethere & nubibus suspendit, fere ut
solent, de quibus per carnificem quae-
stio habetur. Fabula est Ιλ. Ο, 18. sqq.
Alle-

720. ΚΡΙΤ. Καὶ τίνα 70 ἐπομόσωμαί γε;
 ΤΡΙ. Τ' ὡς μέδοντα θεόν, μέγαν, ἄμβρο-
 τόν, ἑρμάνονα,
 ὃν πατὴρ, πνεῦμα ἐκ 71 πατὸς ἐκ πορευ-
 ὄμενον. ἐν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία, 72
 Ταῦτα νόμιζε ζῆνα, τὸν δ' ἡγᾷ θεόν.

ΚΡΙΤ.
 ocyus praetereunte. CRIT. Per
 quem igitur tandem tibi vis ut iurem?
 ΤΡΙ. Per magnum Regem, caelestia regna
 tenentem,
 Morce carentem omni, natum patris,
 inde profectum Ex

Allegoria, quam proferunt Scholiasta ad
 eum locum, & Phornurus, non nimis vi-
 detur inepta, quibus Ἡρα δὴρ est, siue
 aër, ut alias & vincula aurea, stellae; in-
 cudes duo, terra ac mare. Tetigit fabu-
 lam etiam Seneca in ἀποκολοκ. p. m. 404.
 70 Ignotum Grammaticis futurum, qui
 ὁμόσω tantum & ὁμᾶμα agnoscunt. Hagen.
 ed. ἐπομόσωμα. Amstelod. ἐπωμόσωμα.

71 Ex formula solenni, qua Spiritus S. ex Patre
 dicitur procedere, quod eo deinde ab O-
 rientalium plerisque tractum est, ut nega-
 rent utique a filio etiam progredi. Sed hoc
 Theologis relinquimus, ut illud etiam,
 quod hic particula ἐκ & ἐξ, ad unitatem
 essentiae, personarumque distinctionem
 indicandam, adhibetur.

72 Distinxi prout sensus postulat, & prout le-

ΚΡΙ. Ἀριθμέειν με διδάσκεις, καὶ ὅρα
ἢ δειδυμένη. Καὶ γὰρ δειδυμένης, ὡς 73 Νι-
κόμαχος ὁ Γερασινός· ὅσα οἶδα γὰρ τί λέ-
γεις.

*Ex patre flamen, tria de vno, atque ex
tribus vnum.*

*Iupiter haec tibi sint, solum hoc pro nu-
mine habet.*

CRI. Computare tu quidem me doces,
& iusiurandum tibi est arithmetica.
Computas enim vt Nicomachus Gera-
senus. Nescio enim quid tibi velis, v-
num

gitur hoc *Euripidis* carmen apud *Lucia-
num* in *Ioue Trag.* p. 151, sq. atque *Athenago-
ram* p. m. 23. edit. Oxon. Extat etiam in
Clementis Alexandrini Protreptico, p. 15. & *V.
Stromat.* p. 603. & ex illo *Euseb. Praep. Euang.*
L. XIII. c. 13. *Cicero L. II. de nat. Deorum c. 25.*
ita conuertit hunc versum: *bunc summum
habeto Diuum, hunc perhibeto Iouem.*

73 De *Nicomacho* hoc, eiusque arithmeticiis vid.
Vir doctissimus *Io. Alb. Fabricius Bibl. Gr.*
L. IV. P. II. c. 1. Quando vixerit, nostra ni-
hil interest, nisi quod ex iis, quae *cel. Fa-
brius* disputat, apparet, ab eo qui *Trala-
no* victoriam gratularetur, (quod *Phi-
lopatridis* auctorem hoc schediastrate fe-
cisse, quidam volunt) laudari *Nicoma-
chum* vix ac ne vix quidem potuisse.

γεις, ἐν τρία, τρία ἐν. μὴ τὴν 74 τετρα-
κτὺν Φῆς τὴν Πυθαγόρῃς, ἢ τὴν ὀγδοάδα ἢ
τριακάδα.

ΤΡΙ. 75 Σίγα τὰ νέρθε, καὶ τὰ σιγῆς
ἄξια οὐκ ἐστ' ὥδε μυστεῖν 76 τὰ ψυχῶν
χρη.

num tria, tria vnum. Numquid de
quaternario dicis Pythagorae, aut octo-
nario aut tricenario? ΤΡΙ. Tace haec
infima & silentio digna. Non hic agi-
tur de dimotiendis pulicum vestigiis.
Ego

74 De *tetracty* Pythagorica qui scripserint,
indicat vir doctissimus *Wolffius* ad *Origenis*
quae vocantur *Φιλοσοφούμενα* p. 33, 34.
De *tetracty* reliquisque numeris *μυστικώ-
πῳ* etiam quaedam habet *Coelius Rhodigi-
nus* L. XXII, c. 6. sqq. item *Ioach. Camera-
rius* in *Symbolis Arithmetis* sub fi. *Expli-
cat*, in L. II. *Arithmet. Nicom.* De octonario
Macrobius in *Somn. Scip.* L. I, c. v. qui reli-
quorum etiam numerorum pandit myste-
ria. *ὀκτάδα* frequentius dici putat, quam
ὀγδοάδα *Sa. Tennulius* ad *Iambl. in Nicom.*
Geras. p. m. 115. Caeterum inter Valenti-
nianorum lomnia fuere *tetractys*, *ogdoas*
& *trias*. Vid. Vir Summus *Io. Fr. Buddens*
de haeresi Valent. §. 5. p. 424. & reliqui, qui
de hac haeresi egere.

75 Iambicus Senarius.

76 Respicitur procul dubio ad *Aristophan.*

ἵχνη. ἐγὼ γὰρ σε διδάξω τί ἐστὶν πᾶν, καὶ τις ὁ
 πᾶν. πάντων, καὶ τί ἐστὶν ὅλον τὸ πᾶν.
 καὶ γὰρ πᾶν κατὰ ταῦτα ἐπασχον, ἅπασι
 σοί. ἥνικα δὲ μοι 77 Γαλιλαῖος ἐνετυ-
 χεν, * ἀναφαιλίας, 78 ἐπὶ ῥῖν.
 65

* Φαλαγγίς.

Ego enim te docebo, quid sit hoc uni-
 versum, & quis sit ante omnia, & quae
 universi sit combinatio atque constru-
 ctio. Antea enim mihi quae iam tibi
 usu venerunt. Sed postquam in Ga-
 lilaëum incidi, recaluastrum, nasonem,
 qui

*Nebul. A. i. f. 3. init. vbi quanta arte, qui-
 busque machinamentis, culicum vestigia
 & saltus demensus fuerit Socrates, multo
 cum sale enarratur. quod ipsum forte in
 proverbum deinde abiit.*

77 Quae sententia de hoc loco nostra sit, in
 dissertatione expositum §. 37.

87 Vix credo alias hanc vocem occurrere,
 cum *Pollux* pariter atque *Camerarius*, vbi
 de naso tractant ex instituto, ille L. II. *ono-
 mast. c. IV. hic p. 110. lqq. Comment. utrius-
 que linguae*, nullam eius mentionem fa-
 ciant. Nec *Coelius Rhodiginus* cum L. III.
 c. 30. *Antiqq. Lect.* de naso agit, quid hoc
 sit vocabuli explicat. Bona fide igitur
 credendum interpretibus, quibus placuit.

in 5to

εἰς 79. αἰτίον ἔρανὸν ἀεραβατήσας, καὶ τὰ
 κάλλεσι ἐκμεμαθηώς, δι' ὕδατος. 80 ἡ-
 μας ἀνεκαίνισεν, εἰς τὰ τῶν 81 μακάρων
 ἔχουσιν. 82 πειρασώδυνται, καὶ ἐκ τῶν
 οὐρανῶν ἀπο-
 qui per aëra incedens, in tertium vsque
 caelum se penetraverat, resque omni-
 um pulcherrimas ibi didicerat, is per a-
 quam nos renouavit, impiorumque e-
 re-

iusto naso, item naso aquilo praeditum, vel
 nasonem esse, qui apud nostrum est ἐπὶ ῥ-
 ῖν. Analogia enim & ipsa hic deficit.
 79 Manifeste ridet Pauli ἔκστασιν, quam phrasi
 Aristophanica ex Neb. A. I. S. 3. init. expri-
 mit. Ibi enim Socrates caelestium rerum
 contemplationi intentus, & quid rei age-
 ret, interrogatus, ἀεραβατῶν, inquit, καὶ πει-
 ρασῶν τῶν ἡλίων.

80 Neque hic obscurum est, baptismum ri-
 deri a bipedum nequissimo,

81 Forte ante oculos habuit Auctor illud,
 quod inter aurea, quae vocantur, Pythago-
 rae carmina relatum est :

ταῦτά σε τ' θεὸς δεικνύς εἰς ἰχθυα ἡσεί.
 Quamquam si sensum magis, quam verba
 sequamur, in nostris libris etiam Luc. II,
 79, scriptum est : τὰ κατευθύναι τὰς πόδας
 ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης, pro eo, quod alias
 conuersionem vocant Theologi.

84 Praepositiones, quibus iunctum est hoc

83 ἀπεβῶν χώραν ἡμᾶς 84 ἐλυτρώσαντο.
καὶ σε ποιήσω, ἢν μὲ ἀκέρως, ὅτι 85 ἀλη-
θείας

reptos regionibus in beatorum anima-
rum vestigiis collocavit. Etiam ex te
superius

verbum clandestinum quid, & fraudulen-
tum alias significant, ut in παρρησίᾳ καὶ
παρεσιοναῖσι apparet. Forte id sibi vult
Triepho, Magistrum illum suum, suo iure
caelum ingredi, discipulos magistro ad-
haerentes vna clam irrepere.

83 Possis quidem ad coetum seu communio-
nem impiorum referre, quam πορνείαν
αἰῶνα κ.τ.λ. nostri vocant; Sed tamen se-
cutus mihi videtur Auctor Lucianum
suum, qui & de Luctu p. 302. & Verae hist.
L. II. p. 674. & alias forte, de inferis ubi
mali puniantur, hac φησὶ usus est.

84 Apparet, auctorem huius dialogi aut non
satis cognitas habuisse hac in parte res
Christianorum, aut studio pervertisse.
Quis enim quaeso doctori suo tribueret
redemptionem ex inferis, cum iniuria in
sanctissimum salutis nostrae auctorem,
Christum Deum, Sed mirum est, nisi, qui
purgatorii ignes ex Virgilio arcessunt, ii
ex hoc loco beatas animas pro redemptori-
bus habendas, invocandasque a deo, pro-
bant.

85 Quid ἀλήθεια apud sacros scriptores ne-
ne-

θείας ἀνθρώπων.

C. XI. KPI. Λέγε, ὦ 86 πολυμαθὲς τριε-
φῶν, διὰ φόβου γδ' ἔρχομαι.

TPI. Ἀνέγνωκας ποτε τὰ τῶν Ἀριστοφά-
νου & δραματοποιῶν ὅρνιθας 87 ποιήματα;

KPI.

faciam, si auscultare mihi velis, vere
hominem.

C. XI. CRIT. Cedo, peritissime Triepho,
horror enim me incessit. TRI. Legi-
stine vnquam Aristophanis Cōmici
poëmata quae ille aues inscripsit?

CRI.

nemini ignotum est παῖνλον θεολογί-
σων. Sed forte illud sibi voluit Triepho,
pro homine habendum non esse, qui hu-
militer adeo & abiecte de Diis sentiret,
per disciplinam autem, quam ipse profite-
retur, ab belluino ingenio ad humanum
cultum posse traduci, qui non repugna-
rent. Quod quidem philosophi fere pol-
licebantur vniuersi. Quid non ita pri-
dem de triplici hominum statu, belluino,
humano, Christiano, docuerit vir sum-
mus, Iureconsultusne maior an Philoso-
phus? satis constat.

86 Vide Io. Woweriam c. 2, egregii de Polyma-
thia tractatus.

87 Quanquam drama vnum est, idque satis
longum, quod ὅρνιθες seu aues vocatur,

KRIT. Καὶ μάλα.

ΤΡΙ. ἔγχεχάρακ'† παρ' αὐτῶ τοιόνδε.
Χάϑ' ἦν, καὶ νύξ, ἔρεβός τε μέλαι πρῶτον,
καὶ τάρταρϑ' εὐρύς

Γῆ δ', ἔδ' αἰὴρ, ἔδ' ἔρανος ἦν.

KRIT. Εὐ λέγεις, εἴτα τί ἦν.

ΤΡΙΕΦ. Ἦν * Φῶς ἄφθιτον, ἀόρατον,
ἀκατανόητον, ὃ λύει, τ' σκοτϑ', καὶ τὴν
ἀκο-

* Θεός.

CRIT. Legi utique. TRI. In illis ita ab eo scriptum est:

*Chaos olim & nox erebusque fuit nigrum,
tum tartarus ingens*

Non terra, aër nec olympus erat.

CRIT. Praeclare ista, sed quid tum?

TRI. Lux erat in corrupta, inuisa, in-

haud immerito tamen τ' ποιημάτων nomine insignitur, ob crebras per choros, systemata, odas, epirrhemata &c. concisiones, quae bonam partem sententiam etiam per se absoluunt. Locus qui prae manu est, habetur versu 695. sqq. De re ipsa, sententiisque veterum philosophorum, non est quod hic quidquam, post tot doctorum hominum, qui de primis rerum originibus, item de V.R.C. aut ad Hesiodum Aristophanemque scripsere, disputationes; a nobis dicatur.

† Vtitur voce & noster infra p. 773. c. 14. & Lucianus in κατὰ πλ. seu tyranno p. 425.

771. ἀποσμίαν ταύτην ἀπῆλασε. λόγῳ μόνῳ ῥη-
 θήντι παρ' αὐτὴν, ὡς ὁ * 88 βραδύγλωσσος
 ἀπερχάψατ', γὰρ † ἐπῆξεν ἐφ' ὕδασιν,
 οὐρανὸν 89 ἐτάνυσεν, ἐξέρας ἐμάρφωσεν
 ἀπ' αὐαῖς, 90 δέσμον διελάξατο, οὗς 91 σὺ
 σεβῇ
 * Μωσῆς.

comprehensa, quas solvit tenebras, squal-
 lorem numine abegit. Verbo tantum a se
 prolato, vt tardilinguis ille scriptum
 reliquit, terram aquis impositam con-
 densavit, caelum expandit, stellas for-
 mauit fixas, eursumque illis constituit.
 quas

88 Moses Ex. iv. 10. מוֹשֶׁה בְּרָאדוּגְלוֹס, se se ipse vo-
 cat, quod ὁ ἐπὶ transludere βραδύγλωσσος,
 & ab his noster ad insultandum Diuino
 vaticinatus est.

† Ps. xxiv. 2. ἐξέτενα τὸ ἐξουδὶ πόδός μου,
 καὶ ἐστρέψα τὸ γῆν.

90 Gallicus Interpres putat hic praetermis-
 sam esse, Auctoris culpa an scribarum,
 planetarum mentionem.

91 Obseruarunt pridem viri doctissimi & hos
 inter ὁ πᾶν Buddens in Hist. Eccl. V. T.
 quae propediem faustis ominibus in lu-
 cem prodibit publicam, p. 73, vel ideo et-
 iam siderum in hexaëmero creatorum
 mentionem a Mose fieri, vt eo magis ho-
 minum animos ab eorum cultu, id est, an-

σέβῃ θεός. γῆν δὲ τοῖς αἰθεροῖν ἐκαλλώπει-
 σεν, ἀνθρώπον ἔκ 92 μὴ ὄντων ἐς τὸ εἶναι
 παρήγαγε. Καὶ ἔστιν ὁ ἑρανοῦ βλέπων δι-
 καίης 7ε ἡ ἀδίκης, καὶ ἐν 93 βίβλοις δόπο-
 λεαφθῶν 94, 94 ἀνταποδώσει δὲ πᾶσιν,
 ἣν 95 ἡμέραν αὐτὸς ἐνετείλατο.

KPI.

quas tu pro Dis venerare. Terram au-
 tem floribus exornavit, homines ex il-
 lis quae plane non erant, ut esset pro-
 duxit. Iamque observat de caelo iustos
 pariter ac iniustos, in librisque singulo-
 rum actiones describit, omnibus autem,
 qua praefiniuit die, iusta retribuet.

CRI,

triquissimo pariter & absurdissimo idolo-
 latris genere attereret. Si enim creata
 sunt a DEO sidera, quidni, relicto archite-
 cto, honorem opificio deferre, extremae
 foret stultitiae?

92 Ebr. xi, 3. dicitur ἐκ μὴ φανομένων. Nota
 est *Exucantiorum* haeresis, quod nominis
 in eam Arianorum sectam dicebatur, qui
 affirmabant, Christi Servatoris, Divinam
 etiam naturam ἐξ ὧν ὄντων a DEO esse
 productam. Vnde satis constat, Christia-
 nos illorum temporum de Creatione ita,
 ut hic noster, loqui solitos.

93 Apoc. xx, 12.

94 2. Thess. i, 6.

95 Ad. xvii, 31.

C. XH. KPI. Τα δὲ πῶν 96 μοιρῶν Ἰαννῆν-
σμιθα εἰς ὅπαντας, εὐχαράτησι γὰρ ταῦτα;

TRI. Τα ποῖα;

KPI. Τα τῆς εἰμαρμένης.

TRI. Αἴθε, ὦ καλὲ Κριτία, πῶς τ' μοι-
ρῶν,

C. XII. CRIE. Quae vero Parcae glomerarunt
omnibus, num & ea describuntur? TRI.

Quid ais? CRIE. De fato loquor. TRI.

Quin tu dicis, o pulcher Critia de Parcis,
ego

90 Cum de Providentia Deo loquentem au-
dit Triephontem Critias, haud immeri-
to in mentem illi venit absurdus istius Par-
carum commentus. Caeterum, quod plu-
rium numero dicitur εὐχαράτησι, illud
absolute & quasi impersonaliter positum
arbitror, fere ut Ebraei, cum de Deo e-
tiam loquuntur, pluralem numerum sae-
pe adhibent, cui tamen phrasi aliquid ar-
cani sensus, & umbram saltem Trinita-
tis inesse, non est cur non credamus
Summe Reuerendo Danzio. Fieri etiam po-
test, ut respexerit Critias, ad expressam
trium in Diuinitate hypostaseon mentio-
nem. Caeterum in seqq. & hoc idem
verbum plurium numero recurrit, & ex-
emtae actionis verba, quae vocant Gram-
maticorum filii, eodem numero efferun-
tur: ἐκπύμψαι, ἐπιστρονύσαι, κατὰξ-
αι κτλ.

ῥῶν, ἐγὼ δὲ μαθητῶν ἀκούομαι πρὸς σὴ.

KPIΓ. Οὐχ' Ὅμηρος ὁ * αἰοίδιμος
ποιοῖντις εἴρηκα, 97

Μοῖραν δ' ἔπεισά φημι πεφυγμένον ἔμ-
μναι ἀνδρῶν

Ἰπὶ δὲ τῷ μεγάλῃ Ἡρακλέῃ, 98

Οὐδὲ γὰρ εἰς 99 βίη Ἡρακλεῖ φεύγει κῆρα,
ὅσπερ

* ἐνδοξός.

ego vero discendi cupidus auscultabo.

CRI. Nonne Homerus, celebris Poë-
ta dixit:

Fatum equidem nullum disco effugisse
virorum.

De magno autem Hercule ita:

Nec potuit fugisse Atropem vis Herculis
atram,

Qui

97 Ιλ. ζ, 488. allegat etiam Luc. apol. pro
Merc. cond. p. 489. & Diogenianus Peripa-
teticus apud Euseb. Præp. Evang. L. VI.
c. 8. p. 263.

98 Ιλ. σ, 117. seq.

99 Quamquam apud Homerum nihil est hac
periphrasi frequentius, quæ nonnun-
quam emphasin aut nullam habet, aut
plane exiguam: tamen, cum id senten-
tia hic permittat, non inconcinne, nec
minus Latine, vim *Herculis me reddidisse*
arbitror.

ὡς ἐρ Φίλ[α] Διὶ κρονίῳ ἀνακτὶ,
 Ἄλλὰ * ἔ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ δαγιάει
 χόλ[ος] ἡ Ἡρῆς.

Ἄλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθεμαρταί, καὶ
 τίς ἐν ἴδτω μεταβολὰς, 2
 --- ἐνθα δ' ἔπειτα

Πεί-

* αὐτόν.

*Qui Ioue natus erat, patri carissimus
 idem:*

*Sed fors dira virum, Iunoisque ira sub-
 egit.*

Quin vitam omnem, omnesque in illa
 mutationes fato esse constitutas atque
 ordinatas, idem docet,

--- *Hinc ordine cuncta*

Su-

1 Quae tanquam Iouis sui ex pellice spurium,
 muliebribus odiis cum & plus quam no-
 uercalibus prosequeretur.

2 Od. H, 196. sq. *Lucianus Apol. pro Merc. cond.*
 p. 489. utroque autem loco pro γενομέ-
 νῳ, quod noster habet, est γενομένῳ. Et
 ita etiam *Diogenianus* apud *Euseb. Præp.*
Evang. L. vi. c. 8. p. 263. Caeterum paul-
 lo aliter eandem sententiam Poëta effert
 Il, v, 127. ὕστερον αὐτὸ τὰ πείσεται ἄσσά οἱ
 αἰσά Γενομένην ἐπέησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε
 μήτηρ.

Πείσει ἄσά οἱ αἶσα, ³ κατὰ κλώθρας τε βα-
ρύνει

* Γιγνομένην νήσαντο λίνω, ὅτε μιν τέκε
μήτηρ.

καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐποχὰς ἀπ' ἐκείνης γίνε-
σθαι. 4

Ἡ δ'

* ἀνθρώπων.

*Suscipiet, quae vis fati Parcae quae ve-
rendae*

*Nascenti neuere, vtero cum prodit in-
fans.*

Moras etiam, quae in peregrino solo
sunt sufferendae, a fato constitui, illa
monent:

Aeo-

3 *Scholia parua* ad Od. H, 197, & inde *Suidas*
ita explicant: αἱ κατακλώθρας καὶ κα-
ταμοιρῆσαι ἐκάστω τὸ εἰμαρμένον, id est
ipae Parcae: paullo aliter atque est in
Lexico Basileensi, vbi per *accumulationes*
flaminum vox explicatur, quanquam
ipsa *Suidae* verba modo adducta Graece
subiuncta sint.

4 Od. κ, 1. sqq. historia ipsa narratur, sed quos
noster adducit versus, mutata persona
leguntur Od. ψ, 314, seq.

Ἡ δ' ὡς αἰόλον ἔκεθ', ὅ μιν πρὸ φρῶν ὑπέδε-
κτο, κ.τ.λ.

Ἡ δ' ὥς αἰολὸν ἴκομεθ', ὅς με πρόφρων
 ὑπέδεκτο,
 καὶ πέμψ' ἔδένω αἶσα Φίλην εἰς πατρίδ'
 ἰκέσθαι.

772. Ὡς πάντα ὑπὸ τ' μοιρῶν γίνεσθ', ὁ ποιητὴς
 μεμαρτύρηκε. Τὸν δ' Δία μὴ θελῆσαι
 τὸν * υἱόν

-- ἡ θανάτιο δυσχερὲς ἐξαναλῦσαι,
 ἀλλὰ μᾶλλον

-- ὁ αἵματόεσας ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
 Παῖδα Φίλον τιμῶν, τὸν οἱ πάτερ' ἀλλ'
 ἔμελλεν

Φθίσειν ἐν Τροίῃ.

* Σαρπηδῶνα

Ὡς,

*Aeolus, & placide venientem excepit;
 euntemque*

*In patriam intulit. Sed nondum fata si-
 nebant.*

*Vt adeo omnia a Partis fieri Poëtae
 testimonio constet. Iouem ipsum non
 velle a gnato*

*-- -- diram defendere mortem,
 qui potius*

*Sanguinis in terram guttas demisit O-
 lympo*

*Deplorans gnatum, qui mox mucrone
 Patrocli*

Ad Troiam periturus erat.

Quae

51λ. Π, 442.

61λ. Π, 459. sq. vbi versus suppletur vocula
 δ' post αἵματόεσας inserta.

ὥς, ὡς Τριῶν, 7 διὰ τὸ μὴδὲν προσ-
θεῖναι ὡς τὴ μοιρῶν ἐθελήσης, εἰ καὶ τὰ χα-
πεδάρισθ' ἐγγερόνεις μὲν τὰ διδασκάλῃ, καὶ
τὰ διπορήσῃ ἐμνήθης.

C.XIII. TRI. Καὶ πῶς ὁ αὐτὸς ποιήτης, ὃ καλὴ
κρίσις, διττὴν ὑπὶλέγει τὴν εἰμαρμένην, καὶ
ἀμφίβολον; ὡς τοδε μὲν τὴν πρᾶξιν τοῦ
δε τέλει 8 συγκύρσαι, τοῖον δὲ ποιήσαντι,
ἐπὶ-

Quae cum ita sint, verbum de Parcis
addere vnum non voles, quamvis for-
te cum illo magistro tuo sublimis in
caelum raptus, arcanisque initiatus esses.

C.XIII. TRI. Sed quid illud sibi vult,
quod idem Poëta duplex nobis com-
miniscitur ancepsque fatum, ita ut istud
quidem facientem certus rerum exitus
maneant, sed si aliud agat, alium etiam
finem

7 Id est, euidenter adeo doctrinam de Parca-
rum Numine ex Homero tibi probatam
dedi, ut cum omni tua sapientia non ha-
beas, quod contra dicere possis.

8 Epenthesis Aeolica in hoc verbo frequens.
Dicitur enim ita pro συγκύρσαι. Infra ta-
men p. 776. c. 18. συγκυρῆσαι eodem sen-
su a συγκυρέω formatum reperio. Co-
gitare aliquis poterat, legendum forte
esse, quarto casu, πρᾶξαντα, ποιήσαντα,
ut paullo post pro ἐπιβαλλομένῳ, ἐπιβαλλό-
μενον

ἐτέρῳ τέλει ἐντυχεῖν ὡς ἐπ' Ἀχιλλέως, 9
Διχθαδίας κῆρας Φερέμῳ θανάτοιο γέ-
λουσθε

Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφι-
μάχωμαι

Ἄλτο μὲν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄ-
φθιτον ἔσται.

Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι, 10

Ἄλ-

finem res nanciscatur, vt de Achille,
qui de se dicit:

*Bina Thetis mibi fata tulit, mortemque
biformem:*

*Si maneam, Teucrorumque aduersus mœ-
nia pugnem,*

*Non redeo in patriam, sed erit mibi
fama superstes:*

*Sin patriam placeat, charosque videre
penates;*

Fama

μενον, certe structuræ id ratio exigebat.
Sunt quidem etiam in hoc dialogo loca,
vbi non tam auctorem cespitasse, quan-
quam & hoc sæpe factum sit, quam li-
brarios mala fide egisse existimare licet;
nihil tamen in tanta Veterum librorum
inopia mutare ausim.

ΘΙλ. I, 410. 199.

10 additur apud Hom. Φίλῳ δ' εἰς πατρίδα
γαῖαν.

ἄλυστό μοι κλέος ἰσθλόν, ὅτι θνητὸν δέ
μοι αἰὼν

ἔσσειαι.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχήνορος, II

Ὅς ῥ' ἐν εἰδῶς κῆρ' ὀλοήν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.

Πολλάκι γὰρ οἱ ἔειπε γέρων ἄγαθός 12

Πολυίδος

Νέσω ἔσθ' ὀρθαλέη φθίσας οἷς ἐν μεγά-
ροισιν,

Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ἔσθ' Τρώεσσι δα-
μῆναι.

Οὐχί

*Fama perit, sed longa venit sine laude
senectus*

Sed & de Euchenore ita:

*Qui fati gnarus, naues classemque pete-
bat.*

*Saepe etenim. Polyide senex, haec fata
canebas:*

*Aut morbo in patria periturum, aut in-
ter Achivum*

Nigras Troiano casurum vulnere naues.
Ne-

π Ιλ. v, 665. sq.

12 τὴν Πολυίδαν μανικὴν inter ea quae saltato-
rem nosse deceat, & saltando oporteat
exprimere, refert *Lucianus de saltatione*
p. 804. Mirabilis etiam de Polyido hi-
storia est apud *Apollodorum* L. III. *Biblioth.*
p. 167. edit. Ta. Fabri: quam credibilio-
rem

οὐχὶ περ' Ὀμήρῳ ταῦτα γέγραπται, ἢ ἀμ-
 Φίβολα αὐτῇ καὶ ἀμφίρρημον αἰπάτης;
 773. εἰ δὲ βάλει, καὶ τὸ Διὸς ἐπιθήσω σοι. Ἰὼν λό-
 γον. 8. καὶ τὰ Αἰγίσθῳ 13 εἴρηκεν, ὥς δ' ἀπο-
 σχισμένῳ μὲν ἔμοιχίᾳς, καὶ ἔ' Ἀγαμέμνο-
 νι ἐπιβλήῃς, (ἦν καθεύμαρ) πολὺν χρό-
 νον, 14 ἐπιβαλλομένῳ δὲ ταῦτα πράττειν
 ἐκαστοτέρῳ θανάτῃ; Ἰδοὺ καὶ γὰρ πολλά-
 κισ περμαντυσάμεν, εἰάν κτάνῃς 15 ὡς τη-
 σίον,

Negabisne haec ab Homero scripta,
 aut ambiguum potius, & vtrunque prae-
 ruptam fraudem agnosces. Sed Iouis
 etiam, si vis, orationem adiiciam. Non-
 ne Aegistho dixit, si vellet se abstinere
 ab adulterio, insidiisque Agamemnoni
 Itruendis, ut diu viveret, esse in fatis:
 Sin ista facere aggredideretur, accelera-
 tam mortem non effugiturum. Ad eum
 modum & ego vaticinatus saepe sum,
 si

rem explicando facit *Palaeophatus* πρὸς ἀ-
 πίων c. 17. p. m. 112. Caeterum Πολυίδος
 forte edictus διὰ τὸ μάντιν οὐτὰ πολλά
 εἰδέναι

- 13 Od. α., 35. sq. Palmerius legit, 8 μοιχῶ Αἰγ.
 14 Rectius dici ἐπιβαλλόμενον ante dictum.
 15 Ut in sacris, pro quovis homine, qua ho-
 mitione aliquoties etiam a Luciano adhibe-
 tur, e. g. *Necyomant.* p. 336. & *Tyranno*
 p. 434.

αἶον, θανάτω μὲν ὅθεν τ' 16 δίκης, εἰ δέ γε
 μὴ ἴστο πράξης, βιώσῃ καλῶς,
 17 Οὐδὲ σ' ὥκα θέμις τέλ' θανάτοιο κιχείη,
 οὐχ ὅρας, ὡς ἀσιόρῳτα ἴα τ' ποιητῶν, καὶ
 αἰμυφίλοζα, καὶ μηδὲ πᾶ ἡδραιωμένα; ὥτ' ἔασον

si occideris alium, ab ipsa Nemese mor-
 tem expecta: Si hoc non feceris bene
 viues;

Nec tibi fas subito fatum finemque venire.
 Non vides, quam sint minime castigata,
 quae Poëtae fingunt, quam ambigua,
 nullisquae subnixae fundamentis? O-
 mnia

- 16 Compara Acta Apostolica xxviii, 4. pro-
 fus enim eadem res utrobique agitur. Ne-
 que hodie multo aliter nostri homines.
 Videtur autem quasi προσωποποιεῖσθαι hoc
 loco δίκη, ut saepe a multis, & a *Luciano in*
his accusato factum, ubi loquentem & ius
 dicentem introduxit. Add. *Clemens Pro-*
trept. pag. 16. *Hesiodum* intra octo ver-
 sus huic vocabulo quatuor diuersas po-
 testates subiecisse obseruat Vir. Cel. Io.
Clericus Ar. Crit. P. II, f. i. c. vi. §. 15. ubi
 prouocat etiam ad *Sylu. philol.* c. 5.
- 17 Versus distortus ex ἰλ. i, 416. ita posset re-
 stitui ἔδ' ἐπεὶ σ' ὥκα θέμις τέλ' θανάτοι-
 ο κιχείη, qua ratione sensui etiam con-
 sultum foret melius. Vix enim, nomina-
 tium θέμις posse aduerbiū vicem susti-
 nere, arbitror.

ἔατον ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ σὲ ἐν ταῖς 18 ἐπεγραφοῖς βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀποχεάσων).

Ε.ΧΠΗ. ΚΡΙΤ. Εὖ πάντα 19 ἀνακυκλῶς, ὡς Τριεφῶν ἀλλά μοι τόδε εἰπέ, εἰ καὶ τὰ πῶν Σκυθῶν ἐν τῷ ἔρασι εὐχαράτῃσι;

ΤΡΙ.

omnia igitur, si sapias, omitte, vt te etiam in caelestibus bonorum libris inscribant.

Ε.ΧΙΗ. CRIT. Bene reuolueris ad id, vnde dis-
cesseramus. Sed illud mihi dic, Scy-
tharumne etiam res in caelo describun-
tur?

18 Liber vitae ex nostra disciplina vocatur
Vid. Phil. iv, 3. Apoc. xx, 16. &c.

19 Supra p. 76ς. c. 3. noster, & *Lucianus Ni-*
grino p. 23. fi. eo sensu hoc verbum ad-
hibent, vt significet recolere memori-
am rei, eamque quasi ruminare, quae so-
lennis etiam est significatio. (an enim di-
stinguant veteres duo verba ἀνακυκλέω
& ἀνακυκλόω, non habeo certi quid dice-
re;) Sed est aliquid apud *Longinum* περὶ
ῥήσεως. Sect. xxii. p. 71. edit. *Hudson*. quod
huic loco & rei melius videtur conueni-
re. Nimirum de hyperbato agens, ἔτ'
αὖθις, inquit, ὅτι τὰ πρῶτα ἀνακυκλῶντες,
ad institutum rursus sermonem reuersi.
Hanc proinde rationem in interpretatio-
ne mea secutus sum.

TPI. Πάντες, 20 εἰ πύχονα 21 γένεας
καὶ ἐν 22 εἰς ἑσθῆν. KPI.

tur? TRI. Et omnes quidem, si modo bonum aliquem esse inter gentes con-

20 Supra p. 771. c. II. omnes Deum videre, iustos, iniustos, omnesque illorum actiones in commentarios quasi referre, dixerat: quid igitur hac restrictione opus est? Scilicet Triepho diversi generis libros, Scripturae sacrae, & Christianorum secutus traditionem, Deo attribuit, quos breuiter, alterum prouidentiae specialis, electionis alterum seu specialissimae prouidentiae, ex Theologorum disciplina dicere licet. Ille ad omnes homines, hic ad pios tantum pertinet; de illo prior locus, de hoc is, qui iam prae manibus est, debet intelligi.

21 De hac voce satis superque disputatum in *differt. §. 21.*

22 Vox sacris fere scriptoribus propria, eos, qui extra Ecclesiam sunt, significat. Quae ratione nouum sententiae nostrae, de γένεω neque Christo neque Christiano, argumentum accederet. Si enim ἔθνη seu gentes sunt, qui non sunt Christiani, quā dicere potest Triephon, illos ex gentibus scribi in libro vitae, qui sint Christiani! Bonos autem viros esse inter gentes, quis

ΚΡΙΤ. Πολλὰς γὰρ χεαφείας Φῆς ἐν τοῖς
ἔργων, ὡς ἀπάντα διαποχάφει.

ΤΡΙ. 23 Εὐστῆμαι, καὶ μηδὲν εἰπῆς
Φλαῦ.

contingat. CRIT. Multos in caelo scri-
bas esse dicis, qui quidem describant o-
mnia. TRI. Bona verba nequid in sa-
pient-

quis neget? & notum est, Christianorum
etiam multos iis gentiliū, qui honeste
viverent, salutem aeternam denegare
non ausos. Interim non negauerim, alia
etiam notione gentis aut ἔθνους vocem
apud antiquos sumi, ut nimirum omnes
significet, qui non sint ciues Romani. Ita
Horatium accepisse volunt L. 1. od. 2. vers. 5.
Terruit gentes &c. ita Tullium qui apud
A. Hirtium de Bello Hisp. c. 17. si. ad Caesa-
rem dixit: *qualem te GENTIBVS prae buisti,*
talem in CIVIVM deditioe praestes. Ita Iac.
Gothofredus ad l. vnic. Cod. Theod. de nu-
ptiis gentiliū obleruat, Gentiles a Roma-
nis distingui, & esse Barbaros, interdum il-
los speciatim, qui felicitatem Romani Im-
perii sequentes ad illud se applicauerint.
23 Ex Aristoph. Neb. A. III. s. i. init. vbi legi-
tur εὐστῆμαι, καὶ μηδὲν εἰπῆς Φλαῦρον ἀν-
δρας δεξιός. Vnde suspiceris & hic legen-
dum ἑπὶ δεξιόν. Syntaxeos certe ratio id
exigebat: nisi dura satis ellipsi τὸ καὶ, omis-
sam dicamus.

* Φλαῦρον θεῷ δεξιῷ. ἀλλὰ 24. πατηχέ-
 μιν. πείθῃ παρ' ἐμῶ, εἰπὲς ζῆν. ζηήσεις
 εἰς τὸν αἰῶνα. Εἰ ἔργον ὡς 25. δέριν ἐξή-
 πλωσε, γῆν ὃ ἐφ' οὐδα. ἔπηξεν, ἀσέρας
 ἐμόςφωσεν, ἀνθρώπον ἐκ μὴ ὄν. παρή-
 γαγε. τί ὡς δοξον, καὶ τὰς πρᾶξεις πάν-
 των

* Φαῦλον [leg. Φλαῦρον] ἢ καὶ Φον κα-
 κόν. (ὅσα φέρει γὰρ Φλαῦρον ἢ Φαῦ-
 λον. Φλαῦρον μὲν γὰρ ἔστι τὸ μι-
 κρόν κακόν. Φαῦλον δὲ τὸ μέγα.)
 ἢ Φλαῦρον ἀκίδες, δύσφημον, λυ-
 πρὸν.

pientem DEum dicas petulantius. Sed
 tanquam vnus catechumenus mihi
 ausculta, si modo viuere aeternum
 desideras. Si enim vt pellem explica-
 uit caelum, terramque super aquis con-
 stabiliuit, & stellas formauit, cum ho-
 minem, cum nihil eius ante adesset, pro-
 du-

24 Manifeste ad Christianorum Cateche-
 ses alludit, & Catechumenos.

25 Ita οἱ ὁ Ps. ciii, 2. κατείνων τ' ἔργον ὡς δέ-
 ριν. cum quo loco hunc nostrum com-
 parat vir ingenio & doctrina maximus
H. Grotius, qui caeteroquin Traiani aevo
 scriptum ait hunc dialogum, rationem
 autem, cur ita sentiat, non adduxit. Indi-
 cauī hoc mihi, quem honoris caussa ali-
 quoties iam nominaui, *Io. Alb. Fabricius*.

26 ἐναπογράφεας; Καὶ γὰρ σοὶ 27 οἰκί-
διον καλῶς κεκοσμημένον, οἰκίτιδας δ', καὶ οἰκέ-
τας ἐν αὐτῷ συναγαγόντι, εἰς δὲ πόλιν σε
διέλαθ' ἰσχυρῶς πρὸς ἅξιν ἀποβλήσας. πόσω
774 μᾶλλον ἢ πάντα πεποιηκότα θεὸν, εἴ
ἀπαντα ἐν εὐκολίᾳ 28 διαδραμεῖν, ἐκάσθ' ἑκά-
στῳ;

quid adeo mirum est, omnium
etiam describitiones? Te vero, cum
forte domuncula aliqua exstructa, ser-
vos ancillasque eo conduxisti, ne vi-
lissima eorum actio fugiat: Deus autem,
qui omnia fecit, non multo magis per-
currat omnia facile, omnesque omni-
um

26 Ἐναποφρον Lexicis verbum.

27 Aut ἀνακόλυσθον est non insolitum nostro,
aut Dativus absolute positi ut alias geniti-
vi, quae & ipsa ratio aliquot veterum se se
exemplis tueretur. Ita Lucianus *Promethæo*
p. 176, ὅστις ἐπὶ σοὶ μοιράσαι τὰ κρέα.
Vix enim est, ut ad sequens mox σιαντὰ re-
feras, cum nescio quid inconcinni pariat,
& redundans, atque a facilitate Luciani
alienum. Caeterum argumentatio ipsa
nimium quantum vacillat, quam multa
fertorum lateant Dominos, qui ex vita
quotidiana nondum didicit, discat ex Co-
micis quotquot sunt omnibus.

28 Frequenter Veteres Deo illum percur-
ren.

πρᾶξιν καὶ ἐννοίας; οἱ γὰρ σὺ θεοὶ *

νότ-

* παύει.

um & actiones & cogitationes! Tui enim

rendi omnia actum tribuunt; quidam etiam θεὸν ἀπὸ τῆς θεῖν dictum volunt. Plato in *Phaedro*, atque ex illo *Athenagoras Legat. pro Christ.* p. 94. ed. *Dechair.* ὁ μέγας ἡγαμὼν ἐν ὕψει Ζεὺς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, κτλ. in quam eius ῥῆσιν δόσσωπτεi *Lucianus Reminisc.* p. 402. Forte ita si non sentiendi, certe loquendi occasionem dedere vetustissimi idololatræ, qui in sole, unico aut summo Numine, cursus imprimis velocitatem incredibilem, omniumque rerum curatissimam quasi inspectionem mirabantur, unde illa etiam πάντα θεὸς βλέπει, θεὸς ὄμμα, & similia forte orta sunt. Plura habet in hanc sententiam *Macrobius* L. I. *Saturnalc.* 17. sqq. imprimis c. 24. & *Julianus laudatione in solem.* Minime autem hæc eo a me disputantur, ut providentiæ Divinae neque ex rerum creaturarum consideratione, neque ex traditione, notitiam gentiles habuisse, affirmem. Taceo quod per metaphoram haud insolentem locus, qui prae manibus est, alique plures explicari commode possunt, quemadmodum de mente

29 κότεαβ @ τοῖς εὐ φρονέουσιν ἐγένοντο.
 O. XV. CRIT. Πάντα εὐ λέγεις, καὶ με αὐτὸς
 φως τ' Νιόβης παθεῖν, 30 ἐκ γὰρ τοῦ γ' ἀν-

θρω-
 nim Dii cottabus illis, qui rectum sapi-
 unt, olim facti sunt.

C. XV. CRIT. Rectissime omnia dicis, facis-
 que, vt quemadmodum ex homine la-
 pis

te humana *Thales* apud *Diogenem Laër-
 tium* L. 4. segm. 35. τέλειον νῆς, δὲ πάλος
 γ' ἔχει. Vnde nec sacrae literae Deo
 currum tribuere dubitant.

29 Conuerſi *cottabus*, auctore *Plauto*, quan-
 quam illae facetiarum magister ad aliam
 rem vocabulum detorquet. Locus est in
Trinūm. A. III. f. 3. v. 4. *caueſis tibi, ne bubu-
 li in te cottabi crebri crepent*. Scilicet ludi
 genus est, cum vini reliquiis de poculo
 ad solum vel peluim subiectam elidendis,
 sonus certa arte excitatur. Res vel ex
Lexicis & *Plauti Commentatoribus* nota.
 Id igitur vult *Triepho*: Dii tui, ô *Critia*,
 adeo contemptui sunt & deridiculo sapien-
 tioribus, vt inde, quod illi rerum omnium
 sunt ignari, progredi ad negandam veri
 Numinis providentiam minime fas sit; ea
 ratione, vt illi, qui mures negat domum
 magnificam posse exſtruere, mirum non
 videri debet, si id possunt homines.

30 Ἀνακόλυσθον est, vel ellipsis satis dura verbi

Θρωπὸν 31 ἀναπιφθῆναι. ὥστε ἴδων τὸν
θεὸν καὶ προσεφθῶ σοι μήτι κακῶν παθῶν
παρ' ἐμῆ.

pis Niobe, ita conuersa ratione ego ex
lapide homo iam factus sum. Hunc igitur
Deum iuriurando adicio, te nihil

ἐποίησας, qua ratione etiam locutus vide-
tur Magister nostri, *Lucianus in Contem-
planti*. p. 343. σὲ ἢ αὐτὸν κωλύσει, (τὸ πρῶ-
γμα vel ἡ διατριβή) ἐνεργεῖν τὰ τῷ θανάτῳ
ἔργα καὶ τὴν πλυστῶν ἀρχὴν ζημιῶν (ποι-
ήσει) Si enim ἀπὸ τῷ κοινῷ verbum κωλύσει
subaudias, contrarius dicentis scopo sen-
sus emerget. Aliter tamen vir doctiss. *I.*
Iensius in Lect. Lucian. p. 132. qui ὡς post
ἔργα putat extidisse; quod magis proba-
rem, si legeretur ζημιῶν.

31 Refertur ad id, quod supra Critias pro-
miserat Triepho, καὶ σὲ ποιήσω ἐπ' ἀλη-
θείας ἀνθρώπον.

32 Iam demum igitur post longissimam qua-
si digressionem ad propositum sermonem
reditur. Cum enim per Iouem iurare
vellet Critias, id, quod narraturus esset
Triephonti, non esse magicum aliquod
carmen, locum ille nactus totum
Deorum concilium caelo exturbat, Par-
cisque sua eripit cum ipso fuso stamina,
doctrinam denique de DEO & prouiden-
tia

ΤΡΙ. Εἰπὲς ἐκ καρδίας μὴ οὕτως Φιλεῖς.
 μὴ 33 ἐπερὶόν τι ποιήσης ἐν ἐμοί, καὶ
 34 ἐπερὸν μὲν κεύσῃς ἐνὶ Φρεσίν, ἄλλο δὲ
 εἴπῃς. ἀλλ' ἄγε δὴ τὸ θαυμάσιον ἐκείνο
 ἀκx-

a me mali accepturum. TRIEPHO. Si
 quidem ex animo atque vere me diligis,
 caue committas in me fraudē aliquam,
Atque aliud dicas, aliudque in pectore
clausum

geras. Sed agendum mirabilem illam
 au-

tia veriorē profert, quibus ita transactis,
 fedit denique Critias ad iusiurandum, di-
 citque hunc a Triephonte sibi indicatum
 DEum se adicere tentato superius ali-
 quoties iuriurando, ut scilicet firmum
 tandem aliquando fiat.

33 Alias ἐπερὶόν scribi solet, neque altera
 forma vsquam, quod sciam, apparet. Cum
 tamen aliquot editiones eam seruent, mu-
 tare nolui, licet saepissime in sphalmata
 eadem omnes consentire deprehenderim.
 De re ipsa quod est, videtur hic auctor ar-
 gutari voce ἐπερὸν, quae sequitur, ut supra
 fecerat verbo ἐπωμώσατο.

34 Homericum e. g. ἱλ. 1, 313. ὅς χ' ἐπερὸν μὲν
 κεύθει ἐνὶ Φρεσίν ἄλλο δὲ βάζει. Lucianus
 Apol. pro Merc. cond. p. 488. ἐπερὸν μὲν κεύ-
 θων ἐνὶ Φρεσίν ἄλλα δὲ λέγων.

ἀκυσμάτιον αἰσίου, ὅπως καὶ γὰρ 35 κατω-
 χρίδω, καὶ ὅλως 36 ἀλλοιωθῶ, καὶ ἔχῃς
 ἢ Νιόβη 37 * ἀπαυδῆσω, ἀλλ' ὡς ἀηδὼν ὄρ-
 νεον

* ἀπαγορεύσω, ἀπολέγομαι.

auditiunculam mihi occine, vt &
 ego palleſcam, immuterque penitus.
 Nolim tamen vt quondam Niobe
 ene-

35 Pertinet ad illud, quod ab initio Critiae di-
 xerat Triepho ὡς γὰρ τὸ σευ εἶλε παρειαίς.
 Sed quae haec est insania: prius caueri
 iureiurando sibi iubet, ne malum ex au-
 ditione nanciscatur, iam eadem omnia
 vult ipse in se experiri, quae ante Critias.

36 Supra: ὅλον σπαιλὸν ἢ ἀλλοιωκας.

37 Peculiarem apud Graecos vim habent
 dicendi verba, si cum ἀπο coniungantur.
 Praeter enim abnuendi vel negandi signifi-
 cationem, quae prima est & naturalis, defe-
 ctionem aliquam virium notare videntur,
 vt aliquis cogatur renuere laborem, vel
 longiorem etiam viuendi moram. In prae-
 sentia tantum ex Luciano quaedam in
 hanc rem adferemus. Igitur hoc ipso ἀπ-
 αυδᾶν qua diximus ratione vsus est de merc.
 conductis p. 477. πρὸς τὴν θεραπείαν σκάζοντα
 καὶ ἀπηνυδηκότα vbi quidem interpretes ob-
 audientem. Sed iam Cel. Gronouius ad-
 eum locum dixit: talia non decere seculum
 no-

νεον γενήσομαι καὶ τὴ θάυμασίαν σ. 38 ἐκ-
 πληξίν καθ' ἀνθρώπιν λειμῶνα ἐκτραγώ-
 δήσω.

KRIT. Νή γόν υἱόν, γέν ἐκ πατρός, οὐ
 γέτο γενήσε).

TRP.

enecari penitus; Sed auicula, vt Phi-
 lomela olim, fiam, & per viridantia
 prata tuam illam obstupescendam con-
 sternationem tristi vocula referam.

CRIT. Ita me filius, qui ex Patre est,
 amet, vt istuc non fiet. TRI. Dic igitur

tur

nostrum, nec hanc editionem, addiditque:
quis ignorat, ἀπαυδάιν ἐσσεῖν collabi, deficere?

Eodem verbo ita etiam vsus est *de luctu*
 sub fi. p. 307. ὑπολιμῶν τριῶν ἐξῆς ἡμερῶν

ἀπυδνηκότας, vbi bene Interpres, *perpetuum*
triduum eneſti fame. Ἀπαγορεύειν autem

idem auctor ita adhibuit: in *Cataplo s. ty-*
ranno p. 436. & γὰρ δέδια μὴ ἀπαγορεύσας

ὑποπνιγῶ, *ne defatigatus (natando) suffocer.*

De Gymnasiis p. 186. πρὸς κρύβαν ἀπαγο-
 ρεύειν, est trigroris vi superari & vinci. Ita

in *Icaromenippo* p. 201. Luna conqueritur:
 ἀπείρηκα πολλὰ καὶ δεινὰ πρὸς τὴν Φιλοσό-

Φων ἀκρόασι. *Enecor multis philosophorum*
de me nugis audiendis.

38 Vt supra κατὰ πλεῖστον, pro sermonibus ἐκ-
 πλεηκτικοῖς, quod ex *Lucretio* illustravi-
 mus. p. 766. c. 6.

ΤΡΙ. Λέγε, ὡς αὐτὸ 39 πνεύματι δύ-
ναμιν ἢ λόγῳ λαβών. ἐγὼ δὲ καθεδέσμαι,
40 Δεγμένῳ Αἰακίδαην, ὅποτε λήξειεν
αἰείδων.

ΚΡΙΤ. Ἀπῆεν ὅτι τὸ λεωφόρον ὠνησόμε-
νός γε τὰ χρεωδέστατα. καὶ δὴ ὁρῶ πλῆθος
πάμπολυ ἐς τὸ δὲ ψιθυρίζοντάς ὅτι ἢ ἢ 41
ἀκοῇ 42 ἐφῦντο τῶς χεῖλεσιν. Ἐγὼ δὲ
* παπῆνάς ἐς ἀπάντας, καὶ τὴν χεῖρα τοῖς
βλε-
* σκοπήσας.

tur, accepta a spiritu sermonis virtute.
Ego vero hic confidebo,

*Cantare, expectans, donec cessarit
Achilles.*

CRIT. In publicam viam necessaria quae-
dam emiturus prodieram: tum video
ibi ingentem multitudinem, qui in au-
res alter alteri insusurrabant, adeo qui-
dem ut labia haerent auribus. Ibi
ego

39 Mirum, nisi respicitur ad Act. i, 8. λήψε-
θε δὲ δύναμιν ἐπελθόντες τὸ ἅγιον πνεῦμα
ἐφ' ὑμᾶς.

40 Il. i, 191. de Patroclo Achilli lyram tra-
stanti auscultante. *Lucianus* etiam utitur
in amoribus li. p. 912.

41 Interpres, audiendi studio. Sed ita, ut nihil
aliud dicam, ἐφῦντο non habet quo refe-
ratur, tanquam ad terminum.

42 *Lucianus Hermot.* p. 511. πρὸς φύς αὖ ἀπεί-
τητα.

βλεφάροις περιέμψαι· ἐσκόπιαζον ὅξυ-
 δερκέσας, εἰς ὃ γέ πνα τὸ Φίλων θεάσωμαι.
 ὁρῶ ἢ κράτωνα τὸ 43 πολιτικόν, πασιδόξην
 Φίλον ὄντα καὶ συμπαικόν.

ΤΡΙ. Αἰσθάνομαι ἦτον, τὸν 44 ἐξισω-
 τήν

ego omnes circumspiciens, manuque
 incurua superciliis circumposita, quam
 possum acutissime cernens exploro, si-
 cubi amicorum aliquem videre possum.
 Video autem Cratonem Politicum, a
 pueris amicum atque compotorem ΤΡΙ.
 Sentio quem dicas. Nempe peraequa-
 to-

οραγε τὸ ῥῖνα. Et ita in *Lapithis* p. 653. Adeo
 igitur auribus ora admovebant, de quibus
 noster loquitur, ut viderentur eos mor-
 su sibi decerpere inuicem voluisse.

43 *Politicum* vocat, quod tanquam Peraequa-
 tor seu ἐξισωτής aliquam τῆς πολιτείας
 partem administraret. *Gregorii Nazianzeni*
epistola 197. scripta est ad τὰς πολιτευομέ-
 νας, quos obiurgat, quod Theotecnό ex
 arte, quam profiteretur, ζημίαν, ut odiose
 vocat, hoc est tributum imponent. Ita
 oratione viii. p. 155. eidem Episcopo τὸ
 πολιτείας ἐπώνομοι, & p. 156. οἱ ἐν πολιτείᾳ,
 sunt ἐξισωταί, seu Peraequatores.

44 Recentiores Lexicographi hanc vocem,
 ceu labentis, puto, Graecitatis, omittunt:

τὴν γὰρ ἑξήκας. ἔτα π;

KRIT.

torem illum. Sed quid inde?

CRIT.

Suidas & Hesychius per ἐπὶ πλῆς simpliciter explicant. *Varinus* addit ἀναγεσθῆς, cum quo conueniunt *Glossae MSS.* apud *Cangium in glossario*, qui caeteroquin ex adductis auctorum locis vim vocabuli satis explicat. Antiquiorem non laudari *Eusebio*, in disputatione iam dictum, §. 28. Inscriptio etiam quam ad *Eusebii* l. c. ex *Grutero* 361, l. profert *Valesius*, Constantini M. aeuo non potest esse antiquior. Siquidem *L. Aradius Valerius Proculus*, cui posita est, Consul fuit A. D. cccxxxx. Collega *Acindyno*. quod probauit *Tho. Reinesius* classe vi. *Inscript.* nr. 122. p. 459. Rem ipsam diligenter exposuit *Iacobus Gothofredus* ad tit. (xi. Libri xiii.) *Codicis Theodosiani de censitoribus, peraequatoribus & Inspectoribus*. Eo autem summa redit: *Peraequatores*, Gr. ἐξισωταί, fuere qui quantitatem seu modum census aequarent, vt aequabilitas inter tributarios seruaretur. Erant igitur quasi retractatores census, vnde ἐπανόρθωσιν illis tribuit *Gregor. Nazianz.* Ep. 198. cuius extat etiam peculiaris oratio, viii. scilicet, quam vt titulus habet, εἰς τοὺς λόγους, καὶ εἰς τὸ ἐξισωτὶ Ἰελαυνόν, ami-

C. XVI. KPIT. Καὶ δὴ αὖ πολλὰς ἐπαγγελισ-
 μὲν δ', ἤκον ἐς ὅσον. καὶ τὸ ἐωθινὸν χαίρει
 εἰπὼν,

C. XVI. CRIT. Multis igitur cubito amotis ad
 anteriora perueni, & aue matutino di-
 cto,

amicum suum habuit, quem rogat vt &
 alias aequum, se praebeat, & speciatim
 τῶν τῶν ἱερῶν χορῶν, qui nihil pro Caesare
 haberent, omnia pro Deo, parcat. Cae-
 terum in ipsa oratione ἐξίσωτ' eum non
 vocat, sed γαφέα. In notis monetur, alios
 ἀπογαφέα legere, Φόρων γαφέα alios,
 quo confirmantur, quae paulo ante de
 nomine diximus. Huc facit etiam illud,
 quod epist. 166. eundem *Julianum* rogat
Nazianzenus, vt aliquot Clericos ἀπο-
 γαφῆς liberet. Ex epistola autem 168.
 apparet *Julianum* voluisse, κοινωνὸν sibi
 esse *Gregorium* τῷ καὶ τὴν ἐκπαινώσων σκέμ-
 μα]ς, quod ille tum renuit, eumque
 hortatur, vt, si quid male ante constitu-
 tum sit, id corrigat. Ex his satis puto con-
 stare qui fuerint illo tempore ἐξίσωται,
 & quam parum accurate *Iac. Gutherius de*
Offic. domus Aug. L. III. c. 27. scripserit
 simpliciter ita: *Peraequator est, qui deser-*
tos agros patrimoniales aliis in emphyteusin
dat, Censitor alibi dictus.

αὖ *Lucianus Ioue Trag. p. 137.* καὶ δὴ ἐπαγγε-
 νισάμην τὰς πολλὰς,
 L 2

εἰπὼν, ἐχώρεν ὡς αὐτόν. ἀνθρώπιον δὲ
 τις, τοῦνομα Χαρίκεν, σπληνόμενον γαστρο-
 πον, βέγχων τῇ ρινί, 46 ὑπέβητε μύχιον,
 ἐξέμνητο σπασσόμενον, ὃ ἢ πνεύματι
 κυανώπερ θανάτου. εἶτα ἤρξατο σπ-
 φθίγγεσθαι κατὰ στήθεσιν 47 "Οὐτὶς
 ὡς

Et, ad hominem accessi. Homuncio
 autem aliquis Charicenus nomine, pu-
 tridus scniculus, inter ingentes ron-
 chos, tussimque imis ductam pulmo-
 nibus, enixe sreat. Erat vero sputum
 ipsa morte lividius. Tum exili voce
 ita

46 *Navigio l. votis p.492. de Aegypto puero,*
 ἐφθέρμετο σπασσόμενον π, Interpres: dis-
 solutum & incompositum quiddam. Quam
 recte, non disputo. Hic autem de screan-
 te sermo est: non absurde igitur a me
 versum esse arbitror. *In Gallo p.166.*
 ὑπέβητε, & ἐν ἐξέμνητο μύχιον ἡ.

47 Obscurissimus hic locus &, ut nostri
 verbo utar, διενειλημμένον, nec a quo-
 quam, quod sciam, tentatus. Videbo ta-
 men, an clarius opera mea possit fieri, ve-
 niam praefatus, si non ubique rem acu te-
 tigisse visus fuero. Videtur igitur hoc
 velle Critias: Conuenerant Christiani ali-
 quot, Monachi forte & Ascetae, de iniu-
 riis Iuliani Apostatae in Christianum no-
 men, Clericos imprimis, conquerentes,
 & spe meliorum temporum praesentia
 mala

48 ὡς προείπον τὰς τῶν 49 ἐξισωτῶν
 50 καταλείπει ἡ εὐλειπασμὸς, καὶ τὰ
 χρεῖα.

ita nist: Hic, quemadmodum ante dicebam, Peraequatorum indulgebit reliqua, debitaque reddet creditoribus, pri-

mala leuantes, seu meliorem Iuliano cui interitum vouebant, successorem sponderint, & iam animo destinarint, cuius eos insimulat Critias, seu, quod probabilius videtur, Christi seruatoris opem, quam verbis, ad rem, de qua conquesti fuerant, accommodatis, exprimunt, certa spe praeceperint. Horum, vel vnus ex his, verba quaedam a se, vt solent qui alterum exagitant, interpolata profert iam Critias, quae acurati⁹ erunt considerata.

48 Successor Iuliano destinatus, vt interpretatur Critias; forte Christus ex mente Chariceni.

49 Εξισωταὶ qui essent, satis dictum.

50 Nescio cur praesenti tempore vtatur Auctor, nisi forte ad certitudinem rei indicandam ita locutum Charicenum, indicare voluit.

51 De hac voce ita H. Stephanus: εὐλειπασμὸς dicitur legi alicubi apud Lucianum, sed perperam, ideoque Lascaris pro eo reponendum censuit ἐλλειπασμὸς reliquiae. Alii ἐλλειπασμὸς

ἡ ἄλλα τοῖς δανεισταῖς ἀποδώσει, καὶ τὰ
 τθ

priuatasque impensasaeque ac publicas
 soluet.

σμός, *flagitatio*, ἀλειπών. Ego putaue-
 rim eandem vim habere apud nostrum
 ἔλλειπασμός, quam confugata vox ἐπ-
 λείμμα, qua vtuntur Graeci scriptores,
 cum dicere volunt id, quod Latine sunt
Reliqua, quomodo appellantur ea, quae
 fisco ex praeterito debentur, vt fise do-
 cuit vir doctissimus *Iac. Gothofredus ad L. 1.
 Cod. Theod. de indulgentiis debitorum.* καὶ ἀ-
 λείπειν igitur ἵδς τ' ἐξισωτῶν ἔλλειπασμός
 idem est, ac indulgere, non exigere, reli-
 qua, quae ex peraequatorum regula pri-
 dem soluenda fuerant. Constat caetero-
 quin, parce satis Iulianum indulgisse reli-
 qua, quod Ep. 47. de se testatur. Imprimis
 autem Clericis durum valde & iniquum
 eum fuisse, non ignotum, cuius rei insi-
 gnia aliquot specimina profert *Iac. Gotho-
 fredus ad l. 4. Cod. Theodos. de lustrali colla-
 tione*, & locis ad quae ibi lectores remittit:
 cum tamen quasi sub quodam iure immu-
 nitatem a publicis oneribus sibi dari po-
 stulauerint, quod praeter plurimas *Codi-
 cis* tum *Iustiniani* tum *Theodosiani* leges,
 testantur aliquot *Nazianzeni* loca paullo
 ante a nobis adducta, vbi a Peraequatori-
 bus

„π 52 ἐνοίκια πάντα καὶ τὰ δημόσια,
 „καὶ ἴα 53 εἰσμάγγας δέξειαι, μὴ
 ἐξε-

soluet. Recipiet etiam vanos futuri
 coniectores, non explorata illorum ar-
 te.

bus perit, vt Monachis atque Sacerdoti-
 bus velint parcere, qui pro Caesare nihil,
 omnia pro Deo haberent &c. Ad has quasi
 praeteritiones τ̃ ἐξισωτῶν vbi incensos
 praetermittebant Clericos, aliquando
 ἴα 53 ἐλλειπασμὸς referebām & τ̃ κατὰ λει-
 πην explicabam de non nouanda, sed in
 statu suo relinquenda, ista praeteritione.
 Sed iam alterum illud magis placet. Eli-
 gat, qui volet, alterutrum; aut melius
 quid afferat. Priorem sententiam quasi
 praeiudicio iuuat suo Cel. Fabricius in lite-
 ris ad Reimarum meum: ἐξισωτῶν, inquit,
 ἐλλειπασμοὶ sunt peraequorum reliqua-
 tiones.

52 Proprie conductarum aedium merces ita
 vocatur: quia autem ἴα 53 δημοστοῖς hic
 opponuntur ἴα ἐνοίκια, crediderim, priua-
 tas, domesticasque impensas omnes in-
 telligi, auctorem voluisse.

53 Hic tacent iterum Lexicographi Veteres
 pariter ac recentiores. Breuiter & egre-
 gie Interpres *ειραμαγας*, scilicet qui &
 ἐλλειπασμὸς *eleipasmos* significare, si quis id

„ 54 ἐξετάζων τῆς τέχνης. ” καὶ καλε-
 Φλυάρει
 te. Quin amariora etiam homo nuga-
 ba-

forte ignoret, docuit. Nec minus astute Gallus : *tout le monde*, qui tamen circa *ἐλεπασμὸς* nobiscum facit & *reliqua tributorum* intelligit. Comminiscendum igitur aliquid erit & coniectura nostra proferenda. Primo omnium non τὰς εἰραμάγλας sed τὰς legendum puto : de personis enim sermonem esse, vel ea quae sequuntur docent, μὴ ἐξετάζων τὴν τέχνης. Compositam autem arbitror ex εἰρα & μάγλαν, vel μαγλανεύειν. Ac posterioris quidem haud obscura est significatio : de praestigiis enim faciendis, aliisque dolis aut machinamentis adhiberi solet. Εἰρα vel ἔρα autem concionem significat, locum ubi conciones fiunt, forum &c. apud Homerum e. g. ἰλ. σ. 531. ἱππῶν προπάροιθι κτλ. & Hesiodum Theogon. v. 804. Ellet igitur εἰραμάγλης concionum integrarum deceptor, praestigiator. Sed magis fere mihi arridet, quod Eustathius ad Homerum, l. c. p. 1218. l. 15. edit. Basil. non ἐκκλησίαν tantum, sed μαρτίαν etiam τὸ εἰρα ex quorundam mente ait significare, ut εἰραμάγλης diceretur, qui vaticinia crepat, iisque tum se, tum alios decipit, quod quidem auctoris intentioni apprime convenit.

Φλυαρεῖ ἐπὶ πικρότερον. οἱ γὰρ αὐτὸν δὲ
 ἡδονῇ τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῷ ἀνι-
 σμάτων προσέκειντο. ἕτερον δὲ, τένομας
 χλευ-

batur. Qui autem circa erant, delecta-
 bantur sermonibus, novisque audien-
 dis rebus attendebant. Alius vero,
 Chle-

¶ Scilicet imprimis etiam ad artem, quam-
 quis exerceret, respiciebant οἱ ἐξισωταί.
Nazianzenus Epistola 197. ad τὰς πολιτευ-
 ομένους, quos eisdem esse ac Peraequato-
 res, antea dictum est, lepide illos incusat,
 quod neque a Diogenis pera sibi tempe-
 raturi essent, sed & illi manum iniecturi,
 πικρὸν ὁμιλεῖν αὐτοῖς, τὸ πρίβωνα, καὶ
 τὸ βακτηρεῖν, καὶ αὐτὸ τὸ κακῆος μηδὲν ἐκ τῆ
 φιλοσοφίας. Ille igitur quem Charicenus
 expectat, quisquis etiam sit, tantum abest,
 ut propter artem tributis quemquam ve-
 xaturus sit, ut ne de arte quidem sit inter-
 rogaturus, sed promiscue omnes (eti-
 am prauissimos impostores) recepturus.
 ¶ Vtrique Prophetarum ab inanitate gau-
 dii, quod futurum annunciarent, nomen
 facit, respicitque ad κενὰς ἐλπίδας, quas
 supra c. 4. iis exprobrarat. Mallem enim
 supra legi καρφένον, imprimis cum hoc
 nomen non fuisse extra usum, vel *Isidorus*
 illi *Characenus* testis sit, quem inter Geo-

Χλευόχαρις, 56 τριβώνιον ἔχων πολύ-
 σαθρον, ἀνυπόδετός τε καὶ ἀσκεπής με-
 τεῖπε, τοῖς ὁδῶσιν ἐπικροτῶν. 57 ὡς ἐπε-
 δείξετό μοι τις * κακοείμων, ἐξ ὁρέων
 ὠδωγνόμενος, κεκαρμμένος ἦ κόμην, ἐν
 τῷ

* κακὰ καὶ.. ἱμάτια ἔχων. NB. aut deest
 aliquid aut τὰ legendum pro καί.

Chleuocharmo nomen erat, lacinia,
 quam caries consumserat, indutus, ex-
 calceatus præterea & aperto capite,
 dentibus simul concrepans ita interlo-
 cutus est: ostendit mihi male vestitus
 aliquis, e montibus huc adueniens, co-
 mam

& graphos minores. To. II. produxit vit. Cl.
 Iohannes Hudson.

56 Habitus Ascetae, quem etiam describi
 puto verbis, quae sequuntur: κακοείμων,
 ἐξ ὁρέων ὠδωγνόμενος, κεκαρμμένος ἦν
 κόμην. De tonsura post erit agendi occasio.

57 ὡς hic, & inferius p. 776. c. 18. ὡς εἴπῃνα
 λυγρὰν ἀγγελίαν ἀγάγοιμεν accipitur ἀντὶ
 τῆς ὅτι ἀφηγηματικῆς, cum obliquam ora-
 tionem in rectam commutamus. De
 utroque agit Deuarius. Quod ad rem
 ipsam attinet, crediderim respici ad caele-
 stem Hierosolymam, ut in Apocalypsi di-
 vinitus est Iohanni repraesentata; sub
 quo schemate felicia sibi tempora pro-
 mittunt Christiani.

τῷ θεάτρῳ ἀναγεγραμμένον ὄνομα ἱερο-
γλυφικαῖς γραμμασί. ὡς ἐστὶ τῷ χρυ-
σῷ σπικλύσει τὸ λεωφόρον.

C.XVII. Ἦν δ' ἐγὼ κτ' μὲν γὰρ 58 Ἀριστάνδρου καὶ
59 Ἀρτεμιδώρου, οὐ καλῶς ἀποβήσαν. γαυ-
74

nam detonsus, insculptum in theatro
hieroglyphicis literis illius nomen; hic
auro viam inundabit.

c.xvii. Tum ego, secundum Aristandri, in-
quam, Artemidorique praeceptiones,
non bene haec vestra vobis somnia eue-
nient.

58 *Aristander* Alexandro magno in itineribus
& bellis comes. Meminit eius *Clem. Ale-*
xandr. Strom. I. p.334, d. *Curtius* L.I. c.II.
f.14. *Arrianus* L.I. ἀναβάσ. p.78. edit.
Gerbel. Basil. 1539. *Artemidorus* L.I. *Oniro-*
crit. c.26. p.217. ed. Rigalt.

59 *Artemidorum* quando scripsisse putemus,
in dissert. nostra §.10. dictum. Respicit
autem forte noster ad L.II. *Onirocrit.* c.5.
vbi aurum mali esse ominis dicitur, non
propter se quidem, sed propter quanti-
tatem; si nimium appareat, aut supra
dignitatem somniantis. Eod. libro c.63.
p.149. τὰ πολλὰ, inquit, χεῖματα καὶ
νομίσματα ἔχειν φρονίδας καὶ λύπας ση-
μαίνει & c.64. p.ead. ὁ πολυχέματ' ὁ
θησαυρὸς λύπας καὶ μετέμνας σημαίνει, καὶ
θάνατον προαγορεύει.

ἴα γε ἴα ἐνύπνια ἐν ὑμῶν. ἀλλὰ σοὶ μὲν ἴα
 χρυσὸν 60 πληθυνθήσε) ἀναλόγως 61 τῆς
 ἀποδόσεως. οὐτ' δὲ, ὅτι πολὺ τὸ ὀβολὸν
 γε

nient. Sed tibi quidem augebuntur de-
 bita, pro eo quod solutionem somniaſtiſ:
 Hic vero vel obolo, quem habet, priuabi-
 tur,

60 Ita non somniorum tantum coniectores,
Artemidorus Il. cc. & *Astrampsychus* p. 144.
Mantiffae Meursii ad lib. de *Luxu Romano-*
rum, χρυσὸν κρατῶν, ἀπξακτ' ὧν γέλεις
 ἔση Sed etiam, tanquam in vulgus nota
 res in prouerbium abiit. *Lucianus Gallo*
 p. 159. σὺ ἢ ὄρα, ὅπως μὴ ὄναρ-πλαστῶν, λι-
 μώτης ἀνεχρόμυθ'. *Theocritus Idyllum*
 xxii. f. *Piscatores* ita claudit: μὴ σὺ θά-
 νης λιμῶ, καὶ τοὶ χρυσάσιν ὀνείροις. Alias,
 qui magnas opes dicere volebat, tantas
 esse dicebat, quantae in insomniis appa-
 rere soleant: *Theocritus* iterum *Idyll. ix.*
 16. --- ἔχω δὲ τοι, ὅσ' ἐν ὀνείροις

φαίνοντα, πολλὰς μὲν οἷς, πολλὰς ἢ
 χιμαίρας.

Schol. ad h. l. ὥσεί ἔλεγε περιφρίαν ἀφρο-
 νον, τοιαῦται γὰρ αἱ ὀνειροτικά φαντασία. καὶ
 Ὀμηρ',

οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψεύδονται ὄνειροι.

61 Obscure Interpres secundum proportionem
 pensionis.

γε περιήσθη), ὡς πολλὰ χρυσίῳ ἐν πηκῶς.
 καὶ ἐμοὶ γε δοκεῖτε ὅτι ὅτι λευκάδα πέ-
 τραν

tur, tanquam qui multo abundat auro.
 Videmini autem mihi super alba rupe;
 omnino-

62 *Homerus* Od. ω. II. de animabus procorum
 Penelopes ad inferos euntibus:

Παῖρ δ' ἴσασ' ὠκίαν τ' ἐγὰς καὶ λευκάδα
 πέτρην

Ἡ δὲ παρ' ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνειρών.
Eustathius p. 821. l. 4. sqq. edit. Basil. ἴσασ' ὅτι
 λευκάδα μὲν πέτραν ὁ μὺθ' ὅτι πρὸς τὰ
 ἄσθ' πλατύνει, ἢ καὶ ἀντιφρασιν. μέλας γὰρ
 ἐκεῖ σκότος; ἢ δὲ διὰ τὰς ἐχάτας τῆς
 ἐκεῖ γῆς τέρας, ὅς ἐκός ἴδον ἡλίου ἐπὶ διαλευ-
 καίνειν δοκῶμενον. *Aristarchus* νεκῶν vni-
 uersam i, e. τὴν ῥαψωδίαν *Odysseae* obelo
 confixerat, & hoc inter alia argumento
 fuerat usus: ἀλλ' ἐδὲ ἔοικεν εἰς ἄσθ' λευ-
 κὴν εἶναι πέτραν; Huic respondet *Scholias-
 ta minor* sub initium ῥαψωδίας, τὰ πρὸς τὴν
 ἡμέραν ἐστραμμένα αὐτὴ λευκαίνεισθαι: ita sunt
 enim illa verba distinguenda, ut semper
 obiectioni *Aristarchi* subiungatur *Scholias-
 tae* responsio, quod pridem factum oportebat,
 fecitque tandem in nitida editione
Io. Barnesius, cuius viri ut ingenium dili-
 gentiamque miror, ita nec nimiam eius
 in corrigendo, nisi interpolare illud est,
 audaciam, nec alia commenta probare
 pos-

τραν ἢ 63 δῆμον ὀνείρων κατὰ δαρτέντες,
το-
somnia^{rum}que indormiisse populo,
cum

possum, inter quae & illud pertinet, quod
λευκάδα πέτρην Britanniam suam esse asse-
rit, vocemque πέτρην non *rurē*, sed *insu-*
lam esse interpretandam, quod quidem
probatum se dedisse ait ad *Euripid. Helen.*
vers. 1692. cui rei immorari nihil est neces-
se. Quam vero gratiam a popularibus suis
inierit, cum paraphrasin inferorum Ho-
mericam ad regionem ipsorum accom-
modavit, id equidem nescio. Audiamus
etiam *Hesychium*, qui, quae hac de re ha-
bet, ex *Homeri Scholiis antiquis* descripsisse
videtur. Ita autem ille: λευκάδα πέτρην.
Διὰ ταύτης λέγεται ὅτι πέτρας τὸ ὠκεανὸν φέ-
ρειται. ἢ ἀλληγορικῶς τὸ σῶμα ἡμῶν τῶν
ἀνθρώπων. διὰ τὸ τῆς ὀδόντας λευκῆς εἶναι.
αἱ γὰρ ψυχαὶ τῶν τελευτώντων διὰ τὸ σῶμα-
τ' ἀνέρχονται. Sed nostrum non est,
tantas componere lites.

63 *Orpheus Argonaut. v. 1140.* Ἀρήκτες αἰδαο-
πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων coniungit. *Eusta-*
thius l. c. τὸ δὲ δῆμον ὀνείρων ὡς ὅτι ἐμφύ-
χων ἢ σωμασθεδῶν εἶπε, νύκτωρ ἡμῖν ἐκεί-
νην δῆθεν ἐπιφοιτώντων. *Schol. min.* τὸ νύκτωρ
ἐν τῇ φαίνοντα οἱ ὄνειροι. *Porphyrus de antro-*
nympharum p. m. 313. v. 24. sq. δῆμον δὲ
ὀνεί-

ποσαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν ἀκαρεῖ τ' νοκτοῦ
 ὥσσης.

cum tantum tam breui nocte somniatis.
 Hi

ὀνείρων καὶ πυθαγόραν αἱ ψυχαί, αἵ συνάγε-
 δ' ὅσιν εἰς τ' θαλαξίαν, τ' ἔγω πρὶς αγο-
 ρεούμενοι δ' ἀπὸ τῶν θαλακῆς τρεφομέναν ἡ. τ. λ.
 quocum consentit Diogenes Laërtius in
 Pythagora Lib. vii. fegm. 32. Wetsten. εἰ-
 ναι τε (ὅσιν ὁ Πυθαγόρας) πάντα τ' αἶρα
 ψυχῶν ἐμπλεων, καὶ τὰς δαίμονας καὶ
 ἥρωας νομίζεσθαι: καὶ ὑπὸ τῶν πέμπεσθαι
 ἀνθρώποις τὰς τε ὀνείρας, καὶ τὰ σημεῖα
 νόσων τε καὶ υἱείας κ. τ. λ. Ego credi-
 derim, de tantis mysteriis ne per somni-
 um quidem cogitasse bonum Home-
 rum, sed per ὀνείρας simpliciter intellexisse
 defunctorum animas, quas εἰδῶλα, voce
 de somniis adhiberi solita, vocat, e.g. Od.
 λ, 212. 601. Od. υ, 355. Adde Virg. Aen. iv,
 654. &, qui locus imprimis huc facit Aen.
 vi, 696. sq. vbi umbram Anchisae patris
 complecti vult Aeneas, sed:

Ter frustra comprehensa manus effugit imago,
 Par leuibus ventis, volucrique simillima somno.
 quod expressum est ex Od. λ, 506.

Τεῖς δ' ἐμοὶ ἐκ χειρῶν σκῆψιν ἑλόντων ἢ καὶ
 ΟΝΕΙΡΩ

Ἐπὶ αὐτῇ, κ. τ. λ. ---- Versu 221.

Ψυχὴ δ' αὖτ' ΟΝΕΙΡΟΣ ἀποπταμένη πτ-
 πόταται.

Ro-

ἔσης. οἱ ὃ ἀνεκάγχασαν ἅπαντες, ὡς δὲ πο-
πυγέντες ὑπὸ τῷ γέλωτι, καὶ τὸ αἰμαθίας
με 64 κατεγίνωσκον. ἦν δ' ἐγὼ πρὸς Κρη-
τωνα. μὲν κακῶς πάντα ὅς ἐξεργίνισται, ἵν'

εἴπω

Hi vero immanibus cachinnis, adeo ut
præfocari illos præ nimio risu metus
esset, imperitiam meam condemnant.
Tum ad Cratonem, malene omnia ol-
feci,

*Populum, δῆμον, de quavis multitudine di-
xere. Huc vero imprimis pertinet illud
Ouidii Met. xi, 634.*

*At pater (Somnus) e POPULO natorum mille
suorum.*

Sed ut tandem ad nostrum reuertamur,
cum somnia esse dixisset Characeni &
Chleuocharmi vaticinia, ad illud exagge-
randum ait, illos in rupe forte alba, ubi In-
gens esset somniorum populus, indor-
misse, ut breui adeo nocte, id enim sibi
velle arbitror illud, ἐν ἀκαρεῖ τ' ὑψηλῷ ἔσης,
tantum somniauerint.

64 *Lucianus Philopseude p. 331. ἐγέλασαν δὲ πᾶ-
σι λόγῳ με, καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνώκότες με
πολλὴν τ' ἀνοιαν. ita etiam p. 348. eod.
Noster paullo post τ' ὀλιγοῦσθ' τ' διανοίας
αὐτῶν κατεγνώκως.*

65 *H. Stephanus in thesauro: ἐκερνίζω ex Lucia-
no affertur, pro naso suspendo, subanno, μυ-
κτηρίζω, & ita Scapula & Basileenses; Ve-
teres*

εἰπω π 66 κωμικουσα μὲν, καὶ ἔκ
 Ἀρίσανδρον τὸν Τελμισέα, καὶ Ἀρτεμίδωρον
 τὸν Ἐφέσιον ἐξίχνευσα τοῖς ὀνείρασιν; 67 * Ἡ
 δ' ὅς, σίγα, ὦ Κριτία, εἰ 68 ἐχεμυθεῖς μυ-
 στα-

* ἔφη ἐκεῖν.

feci, inquam, ut ex comoedia loquar,
 neque secundum Aristandrum Telmes-
 tium, Ephesiumque Artemidorum, pro-
 be inuestigavi ista somnia? Ille vero,
 tace, inquit, Critia, si enim potis es ut
 scias, pulcherrima te mysteria edocebo,
 atque

teres Pollux, Hesychius, Suidas, Varinus nihil
 habet, tacent Camerarius & Rhodiginus. Pu-
 taverim venatorium verbum esse ab odo-
 ra canum vi traductum, inuestigandique
 adeo seu indagandi significationem habe-
 re, quae huic loco apprime convenit: idem
 ergo est ἐξερρίπτειν, quod ἐξίχνευσα, de quo
 verbo illud tantum notari meretur, fre-
 quentius alias cum accusandi casu iungi,
 ut etiam a nostro est in seqq. factum
 p. 778. c. 21.

66 Mirus est Auctor: in plerisque tragoe-
 dias consuit, quin paratragoediatur: hic
 comicum se agere dicit.

67 Saepius ita Lucianus in Philopseude, etiam
 cum expressa personae mentio adicitur,
 ut, ἡ δ' ὅς ὁ κλεόδωρος &c. &c.

68 Ex Pythagorica disciplina vocabulum.

παροήσω σε τὰ κάλλιστα, καὶ τὰ νῦν ἡμερο-
μηνία. Οὐ γὰρ ὄνειροι τὰς εἰσιν, ἀλλ' ἀλη-
θῆ, ἐκβήσουσιν δὲ εἰς μῆνα 69 * μεσση-
ταῦ.

* Αὐγύστον.

atque iam iam euentura. Caue enim
somnia illa putes; verissima sunt, &
intra Mesori mensem habitura exitum.

Hæc

69 Aegyptii mensis nomen, quem cum Au-
gusto comparat *Scholiasa*, & communiter
initium eius in xxv. Iulii incidere creditur.
Aegyptiorum ab antiquissimis inde tem-
poribus propriae erant diuinatoriae artes
& disciplina somniorum. Mirum igitur
non est, Aegyptio nomine hac in re no-
strum uti. Minime vero ex hoc solo loco
colligere licet, in Aegypto scriptum Phi-
lopatrin, ut *H. Dodwell* placuisse diximus,
eo loco, quem in diss. nostra §. 26, p. 44.
indicamus. Caeterum si quis de auctore
atque aetate huius dialogi mecum putet,
ille non nimum falsos deprehendet Chri-
stianos, si quid de imperii conuersione
atque Imperatoris interitu praesagierunt;
(praesagisse autem probauimus in dissert.
§. 34. 35.) Siquidem V. Kal. Iulii extin-
ctus est Iulianus, ut adeo mense Mesore
pacata iterum omnia atque tranquilla,
Imperatore Iouiano, Christianis essent.
Illud

C. XVII. Ταῦτα ἀκηκοὺς ὁ Θεὸς ἔκρετ' αὐτῷ, καὶ
 ὁ λιγὸς ἦρ' ἔδιδον· 70 αὐτῶν κατε-
 γινώσκων τὴν ἀφροσύνην καὶ στυγερὰς ἐπο-
 ρεύουσαν. πολλὰ γὰρ κρεττοῦσα Σπυριμερό-
 μ' αὐτῷ. εἰς δὲ 71 δειμὸν καὶ τιτανῶδες ἐνιδῶν,
 δρα-

C. XVIII. Haec cum ex Cratone audissem, co-
 gnita ipsorum animi leuitate erubui, vul-
 tuque tristitiam praesferens & multis
 Cratonem increpans, ubi. Sed me a-
 liquis toruum & tanquam Titanicum in-

Illud etiam notari obiter potest, non ma-
 le paucis ante verbis dictum ἐν ἀναρῷ
 καὶ νυκτὸς ὥρας. Nuncius enim de victoriis
 Iuliani paucis procul dubio ante obitum
 eius diebus Constantinopolin allatus,
 hunc dialogum scribendi occasionem au-
 ctori dedit. Incidit ergo colloquium Cri-
 tiae cum Christianis in viciniam solstitii
 aestiui, vbi breuissimam sol noctem efficit.
 70 Apertior videretur sententia, si αὐτῷ
 scriptum esset, vt Critias tantum miraretur
 & erubesceret, amicum etiam suum
 tam cito potuisse decipi; reliquorum e-
 nim stultitiam iam ante cognouerat.
 71 Lucianus Icaromenippo p. 203. ὁ Ζεὺς μά-
 λα φοβερώς δειμὸν τὴν ἐπιτανῶδες εἰς
 εὐμὸν ἀπιδῶν κ.τ.λ.

ὄραξα μὲν οὖν τὴν * λέγουσαν ἐσπύρασ-
 σε, ** ἡ ῥήτραν ποιεῖσθαι πειθόμενος τῇ
 καὶ ὁ δὲ πειθόμενος ἐστὶν ὁ πεπαιδευ-
 μένος. * ἐνδύματα. Corrupte legitur: λο-
 πὸς] ἐνδύματα].

** ἡ ῥήτρα, συνθήκη, λόγος, γάμος, ὁμο-
 λογία, ὑποθήκη, σπυγχαίματα.
 intueas humania prehensum retraxit, a
 vetusto illo daemone hominis ut au-
 dientem sibi concionem praeberet in-
 du-

72 Ita conuerti, non quod veterum Graeco-
 rum aliquem ita locutum sciam, sed quod
 commodiorem rationem non reperi-
 am. Saltem quin possint hunc sensum verba
 Auctoris habere, quid impedi-
 deo. Suppetias vero hic iterum fert do-
 ctissimus vir Fabricius cum ῥήτραν ποιήσα-
 ῖς, inquit, est oraculum proditum esse, no-
 mine petito a ῥήτρας siue legibus Lycurgi,
 quas ille a Dea traditas ferebat. De ῥήτρα
 Lycurgi est apud Plutarchum in eius vita
 p. 78. & 79. ed. H. Steph. 8. Forte igitur
 ad mentem Viri summi non inepte ita fed-
 derentur haec verba: oraculum prodidisse
 senem, ab illo ipso vetusto daemone nullum
 se obtundente persuasus, id enim est παρ-
 αβολήμενος; vellicationibus quasi & ob-
 tusionibus, ad credendum adactus.

μέν ἐπειγὼν 73 δαιμόνιος. εἰς λόγους δὲ
 ταῦτα 74 παρεκείναντες, πείθει μετὸν κα-
 κοδαίμονα εἰς γόητας ἀνθρώπων ὡς ὁ
 Θεὸς καὶ 75 ἀποφράδι τὴν δὴ λεγόμενον ἡμέ-
 ρα συγκυρήσῃ. ἔφασκε γὰρ πάντα 76 ἐξ
 αὐτῶν μετὰ γόηται, καὶ δὴ διήλθομεν 77
 σι-
 duatus Inligatusque. Sermone au-
 tem longius producto persuadet tan-
 dem misero mihi, ut ad praestigiatores
 homines accederem, & in infaustum,
 quod aiunt, diem incidere: Dixerat
 enim, omnia mysteria ab illis se esse edo-
 cum.

73 In malam partem.

74 Non est penitus inauditum nomibati-
 um poni pro genituo absoluto. Hom.
 Il. γ. 211. ἀμφὼ δ' ἐζομένω γεγάρωτορ
 ἦεν Ὀδυσσεύς, Ambobus sedentibus &c. prae-
 cesserat: πάντων μὲν Μενέλαος ὑπὲρ ἔχεν
 εὐρέας ὤμους. Add. Aristophan. *Lysistrata*
 versu 13.

75 *Lucianus in Pseudologista*, quem ἀποφράδα
 inscribunt, totus in eo est, ut probe-
 hominem etiam, quod ipse fecerat, per
 scomma ita posse appellari.

76 Id est ἐκ αὐτῶν, nec aliis insolens.

77 Iambicus Senarius, ex Il. 9, 15. ubi in
 descriptione Inferorum: ἔνθα σιδήρεαι
 τε πύλαι καὶ χάλυξ ὁδός. De re ipsa vid.
 S. 27. diss. nostrae.

αἰδηρέας τεύχους ἔχοντες ἄνδρες. ἀνα-
 βάβρας ἢ πλείους περικυκλωσάμενοι, ἐς
 χειρόροφον οἶκον ἀνέλθοντες, οἷον 78 Ὀμη-
 ρος τὴν Μεγάρων Φησὶ, καὶ ἅπαντα ἐκκοπία-
 ζον, εἶπε * ὁ Νησιώτης σκεῖν ἔμελλεν νεανίσκῳ.
 ὁρῶ δὲ, οὐχ ἑλόντι, μαρτυρεῖται ἄνδρας
 σπικκυφότητας ἔχοντες χειρωμένους. οἱ δὲ ἰ-
 δόντες 79 γέγησεν, καὶ ἐξεναντίας παρε-
 ῴοντο. ἔφασκεν γάρ, ὡς εἴ τινα λυγρὰν
 ἀγγυλίαν ἀγαγοίμεν. ἐφάμεν γάρ, ὅτι
 ὡς
 * προσωπίδα.

Quam. Transimus igitur portasquas
 ferreas, pavimentaue aenea, multis-
 que per orbem superatis scalis, in aurea
 recta ascendimus, qualia Menelai quon-
 dam fuisse, Homero credimus. Ibi ego
 oculis lustro omnia, quae ille ex Insula
 iuuenis; video autem non Helenam
 ego quidem, sed homines vultibus in
 terram pronis pallidisque. Illi vero,
 cum nos viderent, gaudere, obuiam-
 que

78 Ὀδ. δ, initio imprimis v. 121. Etiam *Luci-*
anus de domo p. 452. & in *Scythia* p. 197.
 τῇ νησιώτῃ μερακίᾳ meminit. *Telema-*
chum esse *Vlyssis* filium ex *Ithaca* insula
 ex *Homero* apparet. *Scholias*, qui *Pro-*
tesilaum nominat, memoria est lapsus.
 79 Abiecto *Poëtico*, ut perpetuo fere παρὰ
 δὲν solet noster, augmento.

ὡς τὰ κακίστα εὐχόμενοι, ἔδχαιρον δὲ τῇ τοῖς
 λυχοῖς, ὡς ἔρ αἱ τ' ποινοποιοὶ δὲ 80 τὰ
 θεατρα.

C. XVIII. Τὰς κεφαλὰς δ' ἀγχιχόντες ἐψι-
 ρύζον, μετὰ δὲ* πρὸς ἡρόνδον με.

81 Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις,
 ἢ δὲ ἰοκῆες

287-

que procedere; cogitabant enim, num-
 quid forte tristis nuncii ferremus? quip-
 pe qui manifesto pessima quaeque opta-
 rent, atque ut in theatris solent furiae,
 luctuosis rebus gauderent.

C. XVIII. Tum vero capita inuicem confere-
 tes in aures quaedam insusurrant, ac
 denique me interrogant:

*Tu quis es, unde venis, quaeque urbs ti-
 bi, quique parentes?*

Vi-

Ignora Lexicographis vox, furias tamen
 intelligi haud obscurum est.

80 Pro δὲ τῇ τοῖς θεατροῖς. Ita etiam Hesiodus
 Theogon. 531. δὲ χθονὰ παλυβοτείραν
 Herculis gloriam esse dicit, qui in Operi-
 bus versu 156. δὲ χθονὶ παλυβοτείρῃ ordi-
 dinaria construendi ratione dixerat. Ta-
 le forte est illud Matth. viii. 9. ὡς ἐξ-
 οῦσαν ἀνθρώπος εἰμι.

*Pro ταῦτα Poët.

81 Versus ab Homero aliquoties repetitus ut

M 4

Od.

81. ζησὺς γὰρ αὖ ἐπὶ δὴ πᾶσι χήματ'·
 ἢς δ' ἐγὼ, ὀλίγοι γὰρ ζησῶι, ὥσπερ βλέπων
 πανταχῶ, κριτίας δὲ ἴκνομα, πόλις δὲ μοι
 ἐνθεν, ὅθεν καὶ ὑμῖν. ὥς δ' αεροβατῶντες ἐπυν-
 θάνοντο, πῶς ἴα τ' πόλεως καὶ ἴα ἔ' κοσμος;
 Ἦν δ' ἐγὼ, 83 χαίρεσσι γε πάντες, καὶ ἔπειτα
 χα-

Videris enim, quantum quidem habitus
 tuus indicat, homo minime malus? At
 ego, pauci quidem, inquam, ubique
 gentium, quantum video, boni sunt:
 Nomen mihi est Critiae: vrbs eadem
 quae vestra. Vt vero inaniter elati ho-
 mines interrogarunt: quid rerum in
 vr-

Od. κ, 325. ο, 318. τ, 105. ω, 297. &c. *Luciano*
 etiam usurpatus *Icaromen.* p. 203. item
Senecae ludo in Claudium p. m. 401.

- 82 Vid. diff. nostra §. 21. p. 32. Caeterum de-
 prehendo nimis magnifice me sensisse illo
 loco de interprete dialogi *Micyllo*. Cum
 enim ista scriberem, ad manus tantum erat
 editio Amstelodamensis, quae ad Salmu-
 riansem, a *Benedicto* correctam interpola-
 tamque, expressa est. Verum in editione
 Basil. A. 1619. 8. ita haec conuersa videas:
Nam Chrestus quidem esse apparet utique ex
habitu, & statim: pauci Chresti, id est frugi
sunt. Quod hic obiter monuisse sufficiat.
 83 Quorsum hoc pertineat dictum §. 36. dis-
 sertationis.

χαρήσιν). οἱ δὲ ἀνένευον ταῖς ὀφρύσιν, ἔχ
 ἔτω. 84 δυσοκεῖ γὰρ ἡ πόλις. Ἦν δ' ἔχω καὶ
 τὴν αὐτῶν γνώμην. ὑμεῖς πεδᾶρατοι οντες,
 καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλῆς πάντῃ καθαρῶντες, ὅξυδερ-
 κέστατα Ἑλλάδε νενοήκατε. πῶς δὲ τὰς αἰθέ-
 ρας; μὲν ἐαλείψει ὁ ἥλιος, ἡ δὲ 85 σελή-
 νη

urbe atque adeo in mundo ageretur,
 egoque, gaudent, gaudebuntque am-
 plius, respondi, illi, superciliorum ge-
 stu abnuentes, minime vero ita est,
 inquiunt, clades enim perniciemque
 ciuitas parturit: tunc ego ex ipsorum
 sententia, nimirum vos, inquam, cum
 supra humum sublatis, tanquam de spe-
 cula omnia prospiciatis, etiam ista quam
 acu

- 84 Ex *Aristoph. Ranis* A. V. f. 4. vers. 13. ἡ πό-
 λις γὰρ δυσοκεῖ, *Schol.* δυσοκεῖ λέγει ἀντὶ τῆς
 ἀγανακτικῆς καὶ κακῶς πάσχουσας, ἀπὸ μεταφο-
 ρᾶς τῆς δυσοκεστῶν γυναικῶν. Ἡ δυσοκεῖ λέγει
 ἀντὶ τῆς κακῆς γενήματα προάγει. Poste-
 rius magis placet, imprimis si, ut tunc
 ab Alcibiade Athenienses metuebant,
 Christianos ab Iuliano metuisse dicamus.
- 85 Tanquam distinctum phaenomenon alle-
 gatur, quod prioris est causa, nisi sim-
 pliciter de plenilunio velis intelligere,
 ad quod quidem praedicendum non ma-
 gna opus est Astronomiae peritia.

νη κ' κάθειρον γενήσεται; ὁ Ἄρης εἰ ἰετρε-
 λωνήσεται τὸν Δία; Ἐὐκρόνθ' διαμετρήσεται
 τὸν ἥλιον; ἡ Ἀφροδίτη μ' ἔρμῃ συνοδεύ-
 σαι, Ἐ 86 ἔρμαφροδίτας ἀπικυήσασιν, ἐφ'
 οἷς ὑμεῖς ἤδεσθε. εἰ βαγδαίης ὑεὺς ἐκπύμ-
 ψασιν, εἰ νιφετὸν πολὺν σπινθωνύσασιν τῇ
 γῇ, χάλαζαν δὲ ἔρυσίβλω εἰ κατὰ ἔξοχον,
 λοιμὸν ἔλινον εἰ σπιπύμψασιν, εἰ τ' κε-

acutissime olim perspexistis. Sed in
 aethere quid agitur? num Eclipsin sol
 patietur, luna ad perpendiculum ipsi
 subiecta: num Mars ex quadrante Iouem
 respiciet, Saturnus autem ex diametro
 opponetur Soli? Venusne cum
 Mercurio congredietur, nouosque adeo
 edolabunt nobis Hermaphroditos,
 quibus vos delectamini? Numquid im-
 petuosos imbres demittent superi, an co-
 piofa niue terram consternent, grandinemque
 aut rubiginem deuoluent, pestemne ac
 famem immittent? An fulmi-

na.

- 86 Tristis enim prodigii loco habebatur androgynos, & in mare deportabatur, quod ex *Gell. N. A. L. ix. c. 4.* constat. Memorabilis etiam est *Liuli* locus *Lib. xxxi. c. 12.* ubi inter plura prodigia, ante omnia abominati semimares, iussique in mare deportari. Similia habet idem *L. xxvii. c. 12. & 39. L. xxxviii. c. 21. & L. xxxi. c. 12.* Add. *Juven. Sat. xiii. 64, 65.*

ἐκ πυλῶνος ἀγγεῖον ἀπυγεμῶνη, ἔ τ' 87
βρονθῶσιον δοχεῖον ἀνεμεσῶνη.

οἱ
natrix cistula plena est, tonitruumque
conceptaculum repletum?

III

87 Forte respicit ad τὰ καλῶμα ἡχεῖα, ὧν
ὁ κτῦπθ (cum Scholiaste Aristophanis lo-
quor ad nebul. A. 1. f. 4. v. 19.) χημάτιζο)
εἰς βρονθῆς ἀπήχσιν. ἔστ' ἢ καὶ ἐν τῇ σκηνῇ
μηχανήματι, ὃ καλεῖται βρονθῆσιον, ἀμφο-
τέρους μεσὺς ψηφιδῶν ἀντιβαλλομένων εἰς χαλ-
κὸν λίθον. Quamquam si P. Victorium au-
diamus Var. Lect. L. xx. c. 7. alia prorsus
fuit τ' ἡχείων ratio, ad augendam nimi-
rum quamcunque vocem comparata, de
quo hic non est disputandi locus. Qualia
igitur in scena fuere vasa, talia ad filum
captandum coelo affingit Critias. Caete-
rum iam olim & Astronomiae, honestis-
simae matri fraudi fuit, & Astrologiae pro-
fligati pudoris filiae obtentui, infelix v-
triusque commixtio & confusio; quod,
qui vanitatem Astrologorum riderent,
exagitarent simul Astronomos, & qui A-
strologiam defenderent, argumenta ex
Astronomicarum praedictionum certitu-
dine depromerent. Illorum exemplum
prae manibus est: horum ex infinito nu-
mero est Iamblichus de mysteriis sec. ix.
c. iv.

C.xx. Οἱ δὲ ὡς ἀπὸν τὰ καὶ ὀρθωκότες καὶ ἐφλουά-
 ρον τὰ αὐτῶν ἐρξομια ὡς 88 μεταλλαγῶσι
 τὰ πρᾶγμα, ἀξίαν ἢ ἡ ἀραχαὶ τὴ πόλιν
 καταλήψον, τὰ στρατόπεδα ἡ πόνα τὴ ἐν-
 ἀντίων γενήσου. Τὸτο ἐκταραχθεῖς, ἢ
 ὡς περ 89 πρὶν ὅ καὶ ὁ μὲν οὐκ εἰδὼς 90 διά-
 ττρον ἀνεβόησα, ὡ δαμόνοιοι ἀνδρῶν, μὴ με-
 γαλαλίαν λευγετε, 91 ἡ γυντες ὀδόντας
 κατ' ἀνδρῶν θυμολέοντων, πικρόντων δόρυ

C.xx. Illi vero, quasi re praeclare gesta,
 de suis illis iugabantur deliciis, fore sci-
 licet, ut rerum facies mureretur, atque
 turbae colluuiēsque civitatem inua-
 dant, tum exercitus ab hostibus vincan-
 tur. Hic ego vehementer commotus,
 atque ardentis instar ilicis intumescens,
 contentissime exclamaui: nolite mise-
 ri homines, nimis loqui magnifice, den-
 tesque acuere aduersum viros leonis
 animum habentes, qui hastas meras &
 ἡρι-

88 Vid. §. 34. dissert.

89 Apud Aristoph. Ranis A. III. C. II. v. 30, ait
 ad Aeschylum Bacchus, σὺ δ' ἐν θυς ὡς περ
 πρὶν ὅ ἐμπροσθεῖς βοᾷς. ad quem locum
 Bisetius: ὅτι ἡ πρὶν ὅ καὶ ἀμαμένη ψῆφον ποιᾷ.

90 Lucianus Gallo init. p. 158. de Galli can-
 tu διά τρεῖς π ἀναβόησας.

91 ῥαψωδεῖ iterum homo nescio vnde.

ἑλάρχας. ὁ λευκολόφος περὶ φαιάς.
 αἰδὰς αὐτῶν ὑμῶν καὶ περὶ φαιάς καταθήσει,
 ὡς τὸ πατρίδα ὑμῶν 92 καὶ αὐτὸς ὄψεται. Οὐ
 γὰρ αἱ φαιαὶ αὐτῶν τῶν ἡλικόωντων ἔτι πῶς
 πολὺ αὐτοῦ 93 μαθησιασὶν καταρτίζω-

spicula, cristatasque spirant galeas.

Verum ista in vos ipsos vestraque capi-
 ta expetent, qui patriae vestrae male
 adeo ominanini. Neque enim aut con-

fesso aethere ista audiuitis? aut
 male sedulam mathematicorum artem
 ed-

92 Ipse deinde explicat per ἑλάρχας καὶ
 αὐτῶν ὑμῶν καὶ περὶ φαιάς καταθήσει.

93 Astrologiam iudicariam, quae vocatur,
 Mathesin, & Planos, qui eam profiteren-
 tur. Mathematicos appellatos esse, non
 opus est ut hic a me moneatur. Recte
 caeteroquin remouet a Christia-
 nis hanc vanitatem. Fuit enim saltem
 primis temporibus ista ians Christiano-
 rum, quod a coniecturis, arithmetis, vati-
 bus, mathematicis, & id genus hominibus
 abhorrent, in seorsum propterea oditis ab
 illis excepti. Vid. inter alios Arnob. contra
 gentes lib. 8. & quod ibi ex Tertulliano El-
 ementarius. Laudanda & hic est incompa-
 rabilis viri M. A. Fabricii industria, qui Bibl.
 Gr. Lib. c. xx. p. 18. sq. concinnauit ca-

καὶ. εἰ δὲ γε μανθεῖαι καὶ γνηθεῖαι ὑμᾶς
παρέπεισαν, διπλὸν τὸ ἁμαθίας. γυναί-
κων γὰρ εὐρέματα ταῦτα οὐ γαῖδιων καὶ
παιγνίων. ὅτι πολὺ γὰρ ἐπιδιδύχαί τῃ γυ-
ναϊκῶν ὁπλοισι μετέρχοντῃ.

C. XXI. TRIBON. Τί δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν, ὡ καλὸ Κριτία, οἱ γὰρ κεκαρμένον τὴν γνώ-
μην ἔχῃ διάνοιαν;

KRIT.

edidicistis. Si autem praelectiones &
praeestigiae in hanc vos fraudem impu-
lerunt, duplo maior vestra est stupidi-
tas. Quandoquidem vetularum ista
mulierum sunt commenta atque ludib-
ria. Siquidem muliebria fere ingenia
eiusmodi confectari solent naenias.

C. XXI. TRI. Quid vero ad ista, o pulcher
Critia, detonsis mentibus animisque ho-

talogum selectum scriptorum, qui astro-
logiam apotelesmaticam oppugnarunt,
quos inter primo loco Christianos ve-
teres collocavit.

94. Etiam hodiernum edentulae potius mu-
lierculae, quam viri, magiae & incantatio-
num crimine traducuntur. Scilicet iudi-
cii viriumque imbecillitas, quae sexui,
cum auaritia, quae aetati quodam modo
naturalis est, coniuncta, superstitionum
foecunda mater esse solet.

ΚΡΙΤ. Ἄπαντες ταῦτα παρέδραστοι, εἰς
 ἴπνοισιν τε τεχνασμένῳ κατὰ πειθευόμενοις.

homines. CRI. Nimirum his omnibus
 praetermissis, ad commentum oppido ele-

95 Mirabilis loquendi forma, *deconsus mente*
sive sententia. Sed lucem hic etiam af-
 fundit *Lucianus*, qui *Paphlagonas*, in *Pseu-*
domante p. 757. vocat τὰς ἐγκεφαλὰς καὶ

τὰς καρδίας περιχυρημένους, id est, ut inter-
 pretor, quum instar lanigerarum, conde-
 rique solitarum, stupido hebetique inge-
 nio praeditos: statim enim subiicit οὐδὲν
 εὐκότως fuisse illos στοφαγοὺς ἀνδράσιν,
 ἀλλὰ μόνη τῇ μορφῇ μὴ ἔχουσα εἶναι
 διαφέροντας. Ita οἱ οὖν, quod in *Cant. III,*
a. est. ἡ ἰσχυρὴ ἡ γυν, simili Ellipsi reddi-
 dere ἀγέλαι ἢ κεναρρέον. In ipsa autem
 caluitie & raso capite videtur aliquid olim
 fuisse contemptui obnoxium. Vnde gra-
 uiter adeo irascitur *Elisa* pueris calui-
 tiem sibi exprobrantibus. *Notius* verbum
caluere deductum, putauit a *mimis caluis*, qui
omnibus, essent *frustrati*, quo loco videtur
Elmenhorstius, ad illustrandum illud, quod
 est apud *Arnobium contra gentes* p. 141. versu
 29. *delectantur Diu stupidorum* (de *mimis*
 loquitur) *rasis capitibus*. Plura etiam in
 hanc sententiam annotata sunt ad *Luc.*

Isidorus p. 642. a doctissimo viro *Almelo-
neenio*. Ne quid tamen dissimulem, vide-
tur mihi *Triephon* ad clericorum tonsu-
ram respicere, cuius & paullo ante; facta
mentio clarior, ubi κακομένων τις, ἐξ ὁρέων
ἐξ ἁγρόνδου, κεκαρμύει ἢ κόμην me-
moratur. *Gregorii* enim *Nazianzeni* aeta-
te consuram in usu fuisse, non improbabili
coniectura ex *Maximi Cynici* constitutione
elicitur, idē quā loquens *Nicephorus* L. XII.
H. E. c. XI. p. 240. καὶ ἵδὲ ἐκείνη, inquit,
κυνικάς τρίχας περιλὼν κ. τ. λ. & ne nu-
gari sua more putemus *Nicephorum*, prae-
sto est *Theodoricus* qui L. III. H. E. c. VIII.
τακός, inquit, ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐπισκο-
πίας ἀντι τῷ Παύλῳ τῷ Γρηγορίῳ (Na-
zianzeni puta) Μαξιμὸν πινὰ καχεροτόνηκε
κυνικὸν, εὐθὺς αὖτὴ τὰς κυνικάς διαποκείρας
τρίχας. Nec parul momenti sunt, quae
laudatus nobis aliquoties *Iac. Gothofredus*,
doctus ut solet, & ex fontibus monuit ad
I. 38. Codicis *Theod. de Episcopis*, ubi ob ἱε-
ρομα φορεῖδές coronatos appellatos esse
clericos, & clericalis reuerentiae nomen
Coronam fuisse iam circa haecce tempora
luculenter probauit. Sed de his viderint,
qui ex professo huius antiquitatem ritus
tractant, recensiti, a Cel. *Fabricio Bibliogr.*
antiqu. c. XVIII. §. 6. p. 551. sq.

ἔλεγον ὃδ, ἡλίχς δέκα 96 ἄσπιτοι διαμενῶμεν,
 ἔσπι πικνύχης ὑμνωδίας ἐπαχρυπνῶντες,
 ὄνειρώτομεν τῷ τοιαύτῳ.

ΤΡΙ.

elegans confugientes dixerunt: post
 decem dierum ieiunia, quibus peruigi-
 les cantibus noctes ducimus, talia so-
 mnia-

96 In ipsa Scriptura S. aliquorum mentio fit,
 qui ieiuniis & cibi abstinencia ad visiones
 apparitionesque sese praepararunt. Et
 cacozelia quadam rerum sacrarum fa-
 ctum est, ut apud gentiles etiam quidam,
 Pythagorici imprimis atque Platonici, va-
 riis καθαρμοῖς, lustrationibus, ieiuniis, ani-
 mas suas ad commercium cum Deo spiri-
 tibusque aptas reddere vellent; quor-
 sum sufficiat in praesentia laudare tantum
Iamblichum sect. III. c. XI. p. 74. edit. Oxon.
 ubi inter praeparationes ad vaticinandum
 reliquas, Ἱερῶν ὅλων ἡμερῶν ἀσπίαν refert.
 De Christianis omnium fere temporum
 nota res est, imprimis si in censum veni-
 ant, quae in *Vitis Sanctorum Patrum*, &
Actis Sanctorum, larga manu afferuntur.
 Sed non sunt praetermittenda *Gregorii*
Nazianzeni verba, quibus mirifice totus
 hic locus illustratur. Vocabantur a Iuli-
 ano Christiani, ait vir ἑνθα, p. 122. sq.
Orat. II. in Iulian. οἱ τοῖς θεαῖσι δὲ πρὸς
 N κα.

ΤΡΙ. σὺ δὲ τί πρὸς αὐτὰς εἶρηκας; μέγα
γὰρ εἶφον αὐτὰς διηγορημένον.

ΚΡΙΤ. τὰ ρσεί. ὅτε ἀγεννές. ἀντεῖπον γὰρ
τὰ κἀλλιστα. τὰ γὰρ ὡς τὰ ἁσικῶν θρυλ-
λίσματα, ἔφην, περὶ ὑμῶν, 97 ὁπόταν ὄνει-
ροπολεῖτε, τὰ τοιαῦτα παρεισάγον·
οἱ δὲ 98 σισηρός ὑπομενιδιώνης, 99 ὅζω περ

mniamus. TRI. Sed tu quid ad illa? magnum enim quiddam dixerunt, quodque multam quaestionem habeat. CRIT. Bono es animo : nihil ignauum dixi, sed pulcherrime equidē causā ita peregi : Etenim vera sunt, quae urbani homines saepe de vobis dicunt : somniantibus vobis talia obrepunt. Illi vero canino rictu subri-

καὶ θεοφόροι καὶ συμπάλλοντες, οἱ ἰαῖς μακρῆς
νητείαις ἐπαιτηγμένοι, καὶ ἡμίθνητες, οἱ
μάτην ἀγρυπνῶντες καὶ ἰαῖς παννυχίοις ἐπαι-
στοι καὶ ἀληθῶντες.

97 Vt sententia clarior esset, suppleui in ver-
sione, *vera sunt*. Caeterum exempla talis
ellipseos nec apud Latinos nulla repe-
riuntur.

98 De iratorum canum rictibus adhiberi
solicum verbum: *Aristoph. Pace* v. 635.

ἡχρωμένους ἐπ' ἀλλήλοισι καὶ σπινθέντας.
Schol. Διὰ τῶν κυνῶν ἢ μεταφορᾶ. ὅταν γὰρ
ὀργίζωνται σπινθήρασιν ἀλλήλοις. Βοβίς

forte.

παρέρχον) τὰ κλινιδίς. Ἦν δ' ἐγὼ εἰ ἀλη-
θῆ εἰσι ταῦτα, 100 ὧ αἰθέριοι, σὺν ἂν ποῖε
εὐφραλῶς. Ἰὰ μέλλοντα ἐξιχνεύσητε, ἀλλὰ
καταπειθέντες ὑπ' αὐτῶν ληρήσι) τὰ
μὴ ὄντα, μηδὲ γενησόμενα. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν σὺν οἷδ' ὅπως ληρεῖ), ὁνείροις πιστεύον-
τες,

subridentes, extra tamen lectulum, in-
quiunt, nobis obueniunt. Tum ego,
sint vera, inquam, ista, ὁ sublimes ani-
mae, nunquam tamen tuto quae futu-
ra sunt inuestigaueritis, sed vestris ipsi
somnia induci, quae neque sunt, ne-
que futura vnquam sunt, nugabimini.
Nescio vero quomodo somniis fidem
ha-

forte conuertere *sarcastice subridentes*,
σαρκάζειν enim & σαρκασμὸς ἀπὸ τῆ σαλ-
πειν, vnde & σέσηρα.

99 Id est, non vt alia somnia e somno & in
lectulo ducunt originem, sed aliunde
& extra lectulum nobis obtingunt. Ita
Iamblichus de mysteriis Sect. xiii. c. 23. pro-
bare conatur, a principio aliquo extra
hominem constituto provenire Diuina
illa & futuri praesaga somnia.

100 Id est: etiamsi ea, quae de reuelandi
modo iam dicta a vobis sunt, vera esse
concedam &c. N. 2

της, καὶ τὰ κάλλιστα βδελύσθετε, τοῖς δὲ
 πονηροῖς ἡδέεσθε, μηδὲν ὀνείδιζοντες τὰ βδελύ-
 γματος. ὥστε εἰσὶντες ἴσας ἀλλοκότους ταύ-
 τας Φανλασίας, καὶ ἴα πονηρὰ βελένματα,
 καὶ μαντεύματα, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ ὑμᾶς ἐς κέ-
 ρα καὶ βάλοι. Διὰ τὴν πικρὰν ἰδέαν περὶ αὐτῶν,
 καὶ λόγους κισθόλους ἐπιφηνίσεων. Οὗτοι
 δὲ ἅπαντες, ἐνὰ θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολ-
 λὰ κατεμύμοντο. Καί, εἰ βέλει, καὶ τὰ
 γὰρ προσήωσι, ἅτινά με καὶ ὡς σήλην ἀνα-
 δον

habentes ista deblateretis, honestissima
 quae sunt auersemini, malis autem dele-
 ctemini, idque cum nullum ex tam de-
 testabili facinore bonum consequamini.
 Omittite igitur absurda illa emotae
 mentis ludibria, malaque consilia ac
 praedictiones, ne quando Deus, eo quod
 pessime Patriae precamini, fallacesque
 vestros sermones ad ipsum refertis au-
 diorem, in malam rem vos proiciat.
 Hic vero vno omnes animo multis me
 obiurgare, & si vis, iam ea adiciam, quae
 quasi

¶ Ut nos vertimus, αὐτῷ subaudiendum,
 ut scilicet ad Deum referatur. Non ne-
 gauerin tamen, posse aliter etiam acci-
 pi, ut tantum divulgare vel differre rumo-
 ribus significet: ita nulla opus fuerit el-
 lipsi.

δὸν ὀφθαλμοῖς, μετὰ τὴν αὐτὴν ἡ χρῆσις τῆς λαλίας
 λιθόμυρον ἀνέλυσεν, καὶ ἀνθρώπον ἀποκα-
 τήσας.

CCXII. TRI. 2 Σίγα, ὦ Κριτία, καὶ μὴ ὑπερέκτει-
 νῃς

quasi columnam elinguem me fecere,
 donec salutaris illa tua allocutio iam
 faxea membra resoluit, hominique me
 restituit.

CCXII. TRI. Quintace, Critia, neque nugas
 exten-

2 Poteratne autem aliquid in dramatico
 genere esse absurdius, quam post magna
 proemia & ingentissimarum promissio-
 num hiatus, denique, cum ad ipsam rem
 peruentum est, frustrari lectores, & di-
 mittere longe quam fuerant incertiores,
 quid nam tantis dignum hyperbolis co-
 thurnisque fuerit. Κενὰς quidem ἐλπίδας,
 & ὑθλὺς forte vidimus, sed ubi δεινὰ βυ-
 λήματα, quorum aequae mentio facta c. 4.
 Si quid tamen licet conicere, ipsam forte
 mortem Iuliano portendi dixerunt So-
 phistae, quos noster appellat, quo refe-
 renda sunt, quae §. 35. diss. nostrae p. 69.
 sq. diximus. Inde esse puto, quod Cri-
 tias deinde vitam longam spondet Impe-
 ratori, quanquam id alia etiam de causa
 poterat fieri.

νης Ἰᾶς ὑβλας. ὁρᾷς 3 γὰρ ὡς ἐξώγκωται
 με ἡ νηδὺς, καὶ ὡς περὶ κυοφορῶ. ἐδήχθη
 γὰρ τοῖς παλαιῶν λόγοις. ὡς ὑπὸ κυνὸς
 λυτῶνται, καὶ εἰ μὴ φάρμακόν ληθευάντων
 ἐμπῶν ἡμετέσσι, αὐτὴ ἡ μνήμη οὐκ ἐρεῖται ὅτι
 ἐμοὶ

extende amplius. Vides enim ut mihi
 venter intumuerit, & tanquam vestrū
 gestem. Tuis quippe sermonibus ut a
 rabido cane morsus sum. Atque nisi
 sumpta procurandae obliuioni medicina
 conquiescam, ipsa rei recordatio in me
 permanens, metuo ne magnum mihi
 ma-

- 3 Nimirum quod ante in Critia effecerant
 nugae Sophistarum, id iam in Triephon-
 te producant. Illud de morfu canis ra-
 bidi est etiam in fine *Nigrini*, item *Philo-*
pseudis, ubi etiam de ventre auditis nu-
 gis inflato ita *Lucianus* p. 353. τοιαῦτα
 αἰκίσας, ἡκὼν νῆ τ' Δία, ὡς περὶ οἱ τὰ γλεύκας
 πιόντες, ἐμπεφυσημένον τ' γαστέρα, ἐμὲτε
 δεόμενον, ἡδέως δ' αὖ πόθεν ὅτι πολλῶ
 ἐπείαμι ληθευάντων τι φάρμακόν, ὃν ἡκί-
 σα, ὡς μὴ τι κακὸν ἐργάσεται με ἡ μνήμη
 αὐτῶν ἐνοικερεῖται. Quod est de ultimo
 verbo conf. *Abdicat.* p. 712. εἰ γὰρ ἀπλῆν,
 εἰδ' ὅτι πόλαιον τ' μανίας τ' εἶδον, ἀλλὰ τι
 παλαιὸν ὑποικερεῖται ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρ-
 ρηξε. κ. τ. λ.

ἐμοὶ μέγα κακὸν ἐργάσε). ὥστε ἔασι τῆ-
 ς, ἢ 4 εὐχὴν ἀπὸ πατρὸς δαξάμεν, ἢ
 ἢ 5 πολυώνυμον ὠδὴν ἐς τέλος. Ἡ δὲ
 ἀλλὰ

malum conciliet. Hos igitur omitte,
 precationemque a patre incipiens, mul-
 tisque refertum nominibus carmen ad
 finem

4 Nic. Rigaltius ad Tertull. de Oratione non
 procul ab initio, notam etiam, inquit, Lu-
 ciano fuisse dominicae orationis formulam,
 declarant ista Triephontis ad Critiam; &
 deinde haec verba subiungit. Cui mē-
 rito assentitur Cel. Fabricius Bibl. Gr.
 L.III. c.16. p.504.

5 Per hanc intelligit Io. Gregorius clausulam
 Orationis dominicae: quia tuum est re-
 gnum &c. Observationum Sacrarum c.38.
 quem tamen falli, praeclare notavit
 Io. Alb. Fabricius l.c. & mauult intelligi
 δοξολογίαν aliquam veterem, ut est v. g.
 Clementis Alexandrini. Deinde in Biblio-
 graphia antiquaria c. xi. p.368. ubi de
 Christianorum hymnis exponit, Ode Po-
 lyonymos, inquit, cuius meminit Lucianus,
 siue quisquis auctor, in Philopatride, nihil
 aliud est quam doxologia &c. Ita πολυώ-
 νυμον, ὠδὴν vocaueris ἢ μεγάλῃ δοξολο-
 γίᾳ, ut vocatur, quae cum alias, cum

τάλλα τι ἴδω; οὐχὶ Κλεόλα οὗτος
 ἔστιν, ὁ τοῖς ποσὶ μακρὰ βίβας, ἀνδρὶ δὲ
 ἦκει καὶ πατέρχεται; μῶν οἷτι φωνήσομεν
 αὐτῷ;

KRIT. Καὶ πολλά.

TPI. Κλεόλας, ὁ μήτι. ὁ δὲ δαμάμενος
 ποσὶ,

finem superaddens ** sed quid istuc est?

Non iste Cleolaus est, qui magnis adeo
 citatisque gressibus huc descendit? In-

clamabimusne hominem. CRITIA. CRIT.

Omnino. TRIE. Cleolao.

*Ne praetertercurrai pedibus nos, prae-
 tereasne? Acc-*

accurate imprimis, & cum variantium
 lectionum notatione, edita est a Tho.
 Smith, in calce libri Anglice editi, an
 account of the Greek Church, ubi statim ab
 initio canit Ecclesia: Αἰνᾶμέν σε, εὐλογᾶ-
 μέν σε, προσκυνᾶμέν σε, δοξολογᾶμέν σε, εὐχα-
 ριστῶμέν σε, κ. τ. λ. Ἐπὶ αὐτῆς πολυωνύμῳ me-
 minit Lucianus Philops. p. 338. magicum
 carmen intelligens quo magis miror In-
 terpretem hic potuisse vertere, *Carmen
 celebre.*

† Fingitur interuentu Cleolai sermo in-
 terrumpi.

6 Vid. §. 13. dissert. p. 40. Studui hic qui-
 dem, nequid in interpretatione huius
 versus inepto Poetae concederem.

ποσι, μή δὲ παρέλθῃς, ὃ ἀλλ' ἔλθε χαίρων, εἰς τὸν μόνον Φέρεις.

ΚΛΕΟΛΑΟΣ. Χαίρετ' ἄμφω, ὦ καλὴ ὁ Ζωὴ.

ΤΡΙ. Τίς ἡ σκῆψις; ἐφ' ἡμαίνετε γὰρ ὅτι πολὺ μὲν τι κακὸν πέπρακται;

ΚΛΕΟΛ. 9 Πέπρωκεν ὁ Φρὺς ἡ πόλις Βοιωτῶν Περσῶν, καὶ Σῶσα κλεινὸν ἄστυ, πέσει δ' ἔτις πᾶσαρχῶν Ἀραβίας, χειρὶ κρατῶντος ἐνδοξοτάτου κράτους.

ΚΡΙΤ.

Accede, salve, si quid affortae noui.

CLEOL. Vos vero saluete ambo, nobile amicorum par. TRI. Quænam est ista tua festinatio, multum enim anhelas! Ecquid forte noui factum est? CLEOL. Cecidit decantatum illud quondam Persarum supercilium! cecidit celeberrima urbs Susorum, cadet insuper terra vniuersa Arabiae, fortissimo manu vincen-
tis robore.

ΚΡΙΤ.

7. Iambicus Senarius.

8. Vid. §. 28. diff. p. 52.

9. Iterum Iambi sed interrupti. De re ipsa vid. omnino §. 32. & 33. dissert.

C.XXIII. KRIT. Τοῦτ' ἐκείνο, ὡς αἰεὶ τ' Ἰῆιον εἶπε
ἀμελεῖ τ' ἀγαθῶν, ἀλλ' αὖξιν, ἄγον ὅππ
τὰ κρείττονα. Ἡμεῖς δὲ, ὦ Τριεφῶν, ἰα
κάλλις εὐρηκότες ἐσμέν. ἐδοσχέραννον
γδ εἰ τῇ ἀποβιώσει π' ἰοῖς τέκνοις κατὰ
λειπὴν ὅππ ταῖς διαθήκαις. Οἶδας γδ τὴν
ἐρετὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ ἰὰ σά. Τῦτ' ἀρεκὴ ἰοῖς
780. παισὶν, αἱ ἡμέραι τῆς αὐτοκράτορος.
Πλῆστ' ὅ γδ ἡμᾶς σὺκ ἐκλήψα, εἰ ἔθνη
ἡμᾶς δ' καταπλήσσει.

TRI. Κἀγὼ, ὦ Κριτία, ταῦτα κατα
λείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι βαβυλῶνα ὀλ
λυμένῃν, Ἀίγυπτον δελεαμένῃν, τὰ ἱερῶν
τέ-

C.XXIII. CRIT. Hoc est illud,

*Nunquam bonos piosque negligit Deus,
Sed auget, ornat, in bonisque collocat.*

Nos vero, Triepho, in optima incidi-
mus tempora. Angebar enim, quid,
cum moriendum esset, liberis meis testa-
mento relinquerem. (Nosti enim
mendicitatem meam, ut ego tua.) Iam
vero hoc satis est liberis, vita Imperato-
ris: ita enim nec diuitiae nobis deerunt,
neque gens vlla ad terrorem nobis incu-
tiendum valebit. TRI. Et ego, Critia, haec
relinquo liberis, ut videant Babylonem
perditam, Aegyptum sub iugum reda-
ctam,

Per-

τέρειν το δέλειον ἡμᾶρ ἄγοντα, τὰς ἐπιδρο-
μας τῶν Σκυθῶν παυομένας, εἴτ' αὖ καὶ ἀνα-
ποπνομένας. Ἡμεῖς δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀγνω-
στον ἢ ἐφευρόντες, καὶ προσκυνοῦντες, χεῖ-
ρας εἰς οὐρανὸν ὑψαίναντες, τὰ τῶν εὐχα-
ριστήσεων, ὡς καταξιοῦντες τοιαῦτα 12 κρά-
τες

*Persarum gnatos servili pondere pressos,
excursiones Scytharum repressas, vti-
nam omnino praecisas. Nos vero igno-
tum qui est Athenis Deum a nobis in-
uentum adorantes, manibus in caelum
sublatis eidem gratias agemus cum tam*
ex-

10 11. ζ. 463. -- ἀμύνειν δέλειον ἡμᾶρ & an-
te 495. ἐλθούμενον ἡμᾶρ ἀπέρρας.

11 Quo iure autem dicis Triepho; modo re-
pertum ab ipsis esse ~~ignotum Athenis Deum~~,
cum iam supra c. 9. per eundem iuraue-
rit Critias, idque eo tempore, cum quae-
reretur numen, per quod iurari valide
posset; quod tamen tanquam obiter di-
ctum silentio trans mittebat Triepho.
An ex hodiernō Gallōrum idioma-
te sensus est: *allons trouver le Dieu inconnu d'Athènes?*

12 Pro Imperatore ipso ponitur κράτος. Ita
etiam Nazianzenus, *epist.* CLXXXIII. p. 893.
τῷ πικρόντι κρότει, id est Imperatori, τὰ τῶν
κρά-

τῶν ἐπιτήκοι ὁράσας. Τοὺς δὲ λοιπὰς λη-
 ρῆναι βασιλεὺς, ἀγκυρόντας ὑπὲρ αὐτῶν εἰ-
 πῦκα τῇ ἐφ' ὧν ἱπποκλείδῃ, καὶ τῇ πα-
 ροικίαν. Οὗτοί τ' αὖ λόγῳ νοθεύεται τῇ ἀσκη-
 σιν.

excellenti potestati ut subiecti essemus,
 digni sumus ab ipso habiti. Reliquos
 autem nugari sinamus, satisque habea-
 mus illud de his dicere, quod est in pro-
 uerbio: non est curae Hippoclini.

κράτης, quae sunt Imperatoris, praestari
 iubet.

33 Eodem adagio, quod est ab Erasmo ex-
 plicatum, *apologiam pro mercede conductis*
Lucianus conclusit,

(O)

ERRATA QVAEDAM EXTANTIORA:

p. 13. versu 18. sq. leg. Athletas, *qui* ludis -- instituit, *inter* fuerint. p. 27. versu 21. pro *que* leg. *se*. p. 29. versu 4. a fine leg. *constituit*. p. 39. versu 18. leg. *Ἀνδράσι*. p. 55. versu 10. post *quatuor* adde *nominabo* p. 91. versu vlt. in textu del. *ó*. p. 93. versu 6. in notis leg. *Φαίεας*. p. 180. versu penult. del. *Ἔ* L. xxxi. c. 12.

Quae praeterea circa literas aut apices imprimis peccata erunt, tuae humanitatis erit, Lector, nobis condonare.